

K ASSZIKUSON FIATALOK AN

F. H. BURNETT

A PADLÁSSZOBA KIS HERCEGNŐJE

CICERO

Sara

Egy zord téli napon, amikor a sárga köd olyan sűrűn és súlyosan ülte meg London utcáit, hogy a lámpák mind égtek és a kirakatokban is gázláng lobogott, ahogy éjjel szokott, egy hintó haladt végig a széles, forgalmas főúton. A hintóban egy szokatlan külsejű kislány ült édesapja oldalán.

A kislány az ülésre kuporodott és őt átölelve tartó apjához simulva bámult ki a kocs ablakán át a járókelőkre, nagy szemének furcsa, manapság ritkán látott, töprengő tekintetét rájuk függesztve. Meglepő volt a kislány arcocskájának a kifejezése. Még egy tizenkét esztendő

gyereknél is kissé koravénnek tetszett volna ez az elmélyült figyelem, Sara Crewe pedig mindössze hétéves volt. Igaz, örökké álmodozott, különös gondolatokra jutott, mióta csak az eszét tudta. Sok töprengeni valót talált a felnőtteken és az ő világukon.

Most éppen a hosszú út emlékeit idézte föl magában, amelyet ő meg édesapja Bombaytól idáig megtettek. Gondolatban újra látta a nagy hajót, a nesztelen léptű hindu matrózokat a fedélzeten, a tűző napon játszadozó gyerekeket, meg azokat a fiatal tisztfeleségeket, akik igyekeztek őt szóra bírni, és nagyokat kacagtak a mondásain. De leginkább az járt az eszében, milyen furcsa is, hogy az ember előbb a

verőfényes Indiában van, aztán az óceán kellős közepén, és végül egy idegen kocsiban idegen utcákon, ahol nappal is éjszakai sötétség van. Erre a gondolatra összerezett, és szorosabban simult az édesapjához.

Papa mondta visszafogott, halk, titokzatos hangon, már-már suttogva, papa!

Mi van, drágám? — Crewe kapitány még jobban magához ölelte kislányát, és figyelmesen nézett az arcába. — Min töpreng az én Sarám?

Ez az a hely? — kérdezte susogva Sara. — Ez az, papa?

Ez, kis Sara. Végre megérkeztünk. — Sara hét éve ellenére pontosan tudta, hogy az apja ezt szomorúan mondja,

holott igyekszik könnyed hangot megütni.

Édesapja már régen, évekkel előbb elkezdte őt felkészíteni „erre a helyre”. Sara nem ismerte édesanyját, aki az ő születésekor halt meg, és nem is érezte hiányát. Fiatal, jóképű, gazdag, gyengéd szívű édesapján kívül nem volt senkije a világon. Ők ketten azonban kezdettől forrón szerették egymást, és egymás játszópajtásai voltak. Hogy apja gazdag, azt Sara csak onnan tudta, hogy mások ezt beszélték róla, és rendesen hozzátették, abban a hiszemben, hogy a gyerekek úgysem figyel oda: ő, Sara is gazdag lesz valaha. De hogy ez valójában mit jelent, azt Sara nem is sejtette. Világéletében szép házakban élt, szolgálótól körülvéve, akik hajlongtak

előtte és „missie szahibnak” szólították. Mindig voltak játékszerei, kis állatai és dadái, akik valósággal bálványozták.

Rövid élete folyamán eddig soha nem nyugtalanította semmi, csak az a bizonyos „hely”, ahová apja egyszer majd elviszi. India éghajlata nagyon nem való gyereknek, ezért rendszeren elküldik őket Indiából, mihamihami lehet. Többnyire egy angliai iskolába. Sara sok gyereket látott elmenni, és sokszor hallotta a szülőket arról beszélni, mit ír a gyerek. Tudta, eljön az a nap, amikor neki is mennie kell, és bár olykor kívánatosnak tetszett apja szavai nyomán a nagy utazás meg az új haza, aggasztotta, hogy apja nem marad vele.

Nem jöhetnél velem arra a helyre,

papa? — kérdezte Sara ötéves korában. — Nem járhatnál te is iskolába? Szívesen segítenék neked a leckéidet megírni!

Kicsi Sara, hisz nem maradsz te ott sokáig — nyugtatta meg édesapja. — Egy kellemes házba kerülsz, ahol sokok kislány van, jókat játszol majd velük, én meg halomszám küldöm a könyveket neked. Meglásd, olyan gyorsan eltelik az a pár év, hogy észre sem veszed! Megnősz, megokosodsz, és akkor visszatérhetsz, hogy a papát gondjaidba vedd.

Ez tetszett Sarának. Édesapja háztartását vezetni, kilovagolni vele, az asztalfőn ülni, ahányszor apa vacsorát ad, beszélgetni vele, a könyveit

elolvasni — ezt szerette volna Sara a világon a legjobban. Ha ehhez előbb el kell mennie Angliába, „arra a helyre”, nincs mit tenni: elmegy. Más kislányok társaságára nem nagyon vágyott, de a sok könyv csábította. Sara kedvenc időtöltése az olvasás volt. Az igazat megvallva maga is minduntalan kitalált és elmesélt saját magának csodaszép dolgokról szóló történeteket. Olykor apának is elmesélte egyiketmásikat, és neki is tetszettek, legalább annyira, mint Sarának.

Hát, papa — mondta lány hangon —, ha igazán megjöttünk, ebbe bele kell törödnünk. A kapitány felnevetett és megcsókolta kislányát. Ő maga egy cseppet sem törődött bele az elválásba,

de ezt gondosan titkolta. Tudta, nagyon magányos lesz, ha Indiába visszatérve nem fut elé az a kis, fehérbe öltözött alak, amikor átlépi a háza küszöbét. Forrón magához ölelte Sarát, mialatt a hintó behajtott egy széles, barátságtalan utcába és megállt a ház előtt, ahová igyekeztek.

Nagy, jellegtelen, téglából épült ház volt, szakasztott olyan, mint a többi az utcában. Csak egy kivilágított tábla különböztette meg szomszédaitól, amelyen nagy, fekete betűkkel ez állt:

Megérkeztünk, Sara — mondta Crewe kapitány, a tőle telhető legvidámabb hangon. Felkapta kislányát, mint a pelyhet, kiemelte a hintóból,

felmentek a lépcsőn, és megszólaltatták a csengőt. Sara később azt gondolta: a ház pontosan olyan, mint a gazdája, Miss Minchin. Tiszteletreméltó és gazdagon berendezett, de minden csúf rajta és benne, és mintha még a karosszékek is kelletlenül nyújtogatták volna csontvázkarjukat. A hallban minden kemény volt és politúros, a nagy falóra kerek, vörös holdvilágképe is fenyegetően bámult az emberre. A szalonban, ahová bevezették őket, a szőnyegen szögletes minták díszlettek, szögletesek voltak a bútorok is, és a súlyos márványkandallón súlyos márvány állóra ketyegett.

Mialatt helyet foglaltak a merev formájú mahagóni fotelben, Sara

körbepillantott, gyorsan, ahogy szokott.

Nem szeretek itt, papa — mondta. — No, de azt gondolom, a katonák sem szeretnek csatába menni, még a bátrak sem.

Crewe kapitány hangosan felnevetett. Fiatal volt, jókedélyű, és nem szűnő élvezettel hallgatta az ő kislánya eredeti mondásait.

Kicsi Sara — mondta —, mi lesz velem, ha senki nem intéz többé ilyen ünnepélyes szavakat hozzám?

De miért nevetesz, ha ünnepélyes szavakat mondok? — kérdezte Sara.

Mert olyan mókásan mondod — a kapitányt rázta a nevetés. Egyszerre fogta, magához ölelte és összecsókolta kislányát, és ekkor már nem nevetett,

inkább mintha könnybe lábadt volna a szeme.

Ebben a pillanatban lépett be Miss Minchin. Nagyon hasonlított a házához: magas volt és unalmas, tiszteletreméltó és csúf. Nagy, hideg halszeme volt és nagy, hideg halszája. Ez a száj fülíg érő mosolyra húzódott, amikor megpillantotta Sarát és Crewe kapitányt. Sok jót hallott az ifjú katonatisztról attól a hölgytől, aki Creweék figyelmébe ajánlotta az intézetet. Többek között azt is, hogy a kapitány gazdag, és hajlandó sok pénzt költeni kislányára.

Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy egy ilyen szép és tehetséges kislány gondját viselhetjük, Crewe kapitány — mondta, és megcirógatta Sara kezét. —

Lady Meredith nem győzte eleget magasztalni a kislány eszét. Nagy kincs ám egy okos gyerek a tanulószobában.

Sara nem szólt, mialatt Miss Minchint hallgatta és figyelte. Annál többet gondolt magában, és mint rendesen, furcsa dolgokat.

Miért mondja, hogy szép kislány vagyok? — gondolta. — Én nem vagyok szép. Grange ezredes kislánya, Isobel az, aki szép. Gödröcskés, rózsás arca van és hosszú aranyhaja. Az én hajam fekete és kurta, a szemem zöld, sovány vagyok és egyáltalán nem csinos. A legcsúnyább gyerek vagyok, akit valaha láttam. Minek hazudozik ez a nő?

Sara tévedett, legalábbis magát illetően. Nem volt csúnya kislány. Igaz,

egy cseppet sem hasonlított Isobel Grangere, az ezredben a legszebbnek tartott lányra, de igenis bájos volt a maga módján. Karcsú termete hajlékony, korához képest inkább magas, a szeme csakugyan zöldesszürke, de nagy és csodaszép a hosszú, fekete pillák keretében, és bár Sarának nem volt inyére a színe, másoknak igenis tetszett. Mégis szentül hitte, hogy ő csúnya, és egy cseppet sem hatotta meg Miss Minchin hízelkedése.

Ha én őt szépnek mondanám, hazudnék — gondolta Sara —, és tudnám is, hogy hazudok. Azt hiszem, vagyok olyan csúnya, mint ő — a magam módján. Ugyan minek mond ilyeneket?

Később, amikor jobban megismerte

Miss Minchint, már tudta, miért mondta, amit mondott. Sőt, arra is rájött, Miss Minchin minden papának és mamának, aki elhozza csemetéjét az ő iskolájába, szó szerint ugyanezt mondta.

Sara édesapja mellett állt, és végighallgatta apja és Miss Minchin beszélgetését. Apja azért hozta őt éppen ide, mert lady Meredith két kislánya itt tanult, és Crewe kapitány nagyra becsülte lady Meredith ítéletét. Sara „szobabérlő” lesz, ahogy ezt itt nevezték, sőt, annál is több: a szép hálószoba mellett saját külön nappalija is lesz, azonkívül pónilova, hintója és szobalánya, az aja helyet, aki Indiában a dajkája volt.

Ami a tanulást illeti, az nem gond

— mondta vidáman nevetgélve Crewe kapitány, és megpaskolta Sara kezét. — Inkább arra kell majd ügyelniök, hogy ne tanuljon túlságosan sokat. Igazi kis könyvmoly a lányom. Nem is olvassa, hanem falja a könyveket, Miss Minchin, mintha nem kislány, hanem farkas lenne. Örökké új meg új falni való könyvekre áhítozik, ráadásul felnőtt könyvekre — és nemcsak angol nyelvűekre, franciákra és németekre is. Történelmi és életrajzi munkákra, költészetre, és ki tudja még mi mindenre nem. Vegye ki a kezéből a könyvet, Miss Minchin, ha túl sokat találna olvasni! Inkább lovagoljon ki a póniján, vagy vegyen magának egy új babát. Többet kéne babáznia!

De papa — tiltakozott Sara, ha

minden harmadnap vennék egy új babát, több babám lenne, mint ahányat szeretni bírok! A baba legyen az ember bizalmas barátnője! Emily az lesz.

Crewe kapitány Miss Minchinre nézett, Miss Minchin Crewe kapitányra.

Ki az az Emily? — kérdezte Miss Minchin.

Te mondd el, Sara — mosolygott a kapitány.

Sara zöldesszürke szemébe ünnepélyes, mégis roppant lágy kifejezés költözött.

Az a baba, akit még meg sem kaptam — mondta. — Papa meg fogja venni. Együtt választjuk ki. Emilynek neveztem el. ő lesz a barátnőm, ha a papa már nem lesz itt. Vele fogok a

papáról beszélgetni.

Miss Minchin széles halvigyora elragadtatást tükrözött.

Milyen eredeti gyerek! — lelkesedett. — Milyen édes kis teremtés!

Crewe kapitány magához vonta Sarát.

Drága kis teremtés, csakugyan. Kérem, Miss Minchin, jól őrizze meg őt nekem.

Sara még több napig apjával maradt a szállodában. Egészen addig, míg a kapitány vissza nem utazott Indiába. Szorgalmasan járták a boltokat, és temérdek holmit vásároltak. Sokkal többet, mint amire Sarának szüksége lehetett, de Crewe kapitány lelkes és

naiv fiatalember volt, azt akarta, kislánya mindent kapjon meg, ami csak megnyeri tetszését; így aztán annyi ruhát, miegyebet vásároltak össze, amennyivel egy hétéves kislány alig tudhatott mit kezdeni. Drága prémmel szegélyezett bársonyruhákat, csipkeruhákat, hímzett ruhákat, nagy, puha strucctollal díszített kalapokat, hermelinkabátot és karmantyút, dobozsám kesztyűcskéket és zsebkendőket és selyemharisnyákat, úgyhogy az egyik eladónő azt súgta oda a másiknak: ez a kislány bizonyára egy kis hercegnő, talán egy hindu rádza lánya.

És miután több játékkereskedésben megfordultak és temérdek babát megszemléltek, végre ráakadtak Emilyre is.

Szeretném, ha úgy festene, mintha nem is baba lenne — magyarázta Sara. — Azt akarom, olyan arcot vágjon, mintha odafigyelne rám. Mert a babákkal az a baj, papa — Sara itt félrehajtotta fejcskóját és elgondolkodva folytatta, hogy olyanok, mintha nem hallanák az embert.

Láttak nagy és kis babákat, fekete és kék szeműeket, barna és szőke hajúakat, felöltözötteket és ruhátlanokat.

Nem baj, ha meztelen — mondta Sara. — Legfeljebb elvisszük egy szabóhoz, és csináltatunk neki holmikat. Ha egyenesen rászabják, még jobban áll majd rajta a ruha.

Miután hiába jártak jó néhány boltban., gyalog folytatták útjukat úgy,

hogy a hintó követte őket. Kéthárom boltba be se nyitottak, végre a negyedik — egy nem túlságosan nagy játékbolt — előtt Sara megtorpant, és megrántotta édesapja kezét.

Ó, papa, nézd, ott van Emily! — kiáltotta.

Arca kipirult, zöldesszürke szemének olyan volt a pillantása, mintha most ismert volna rá egy régi, kedves, meghitt barátnőjére.

Látod, ránk vár! Menjünk érte!

Jaj nekem! — mondta Crewe kapitány. — Úgy érzem, be kéne mutattatnom magam a hölgynek.

Majd te bemutatasz engem és én téged — biztatta Sara. — De talán nem is kell bemutatkoznom, én rögtön

ráismertem, hátha ő is rám ismert!

Emily csakugyan nagyon okosan nézett Sarára, amikor az ölébe kapta. Nagy baba volt, de nem akkora, hogy ne lehetett volna könnyen ide-oda cipelni. Aranybarna, hosszú, göndör haja volt, ragyogó, sötét szürkés-kék szeme, sűrű, hosszú — valódi és nem festett — szempillákkal.

Hát persze hogy ő az, papa! — hajolt még közelebb a babához Sara.

Emilyt megvették és elvitték egy gyerekruha-készítőhöz, ahol méretet vettek róla. Az ő ruhatára sem volt kisebb, mint Saráé. Mindenféle ruhát kapott bársonyból, muszlinból, csipkéből, azonkívül kalapokat, kabátokat, gyönyörű, csipkével szegett

fehérneműt, kesztyűket, zsebkendőket és bundácskát.

Crewe kapitány szívből élvezte volna közös bevásárló körútjukat, ha nem gyötörte volna az a gondolat, hogy hamarosan meg kell válnia hőn szeretett, különös kis pajtásától.

Aznap éjjel kikelt ágyából, és Sara ágyához lépett. Sara Emilyt magához ölelve aludt. Fekete haja elterült a párnán, elkeveredve Emily aranybarna fürtjeivel. Mindketten csipkedíszes hálóinget viseltek, hosszú szempillájuk is egyformán borult arcocskájukra. Emily igazi gyereknek látszott. De jó, hogy Sarával van, gondolta a kapitány. Nagyot sóhajtott.

Haj, haj, kicsi Sara! — mondta

halkan. — Te nem is sejted, mennyire hiányzol majd apádnak.

Reggel átkísérte Sarát Miss Minchinhez, hogy otthagyja. Másnap reggel indult a hajója. Ügyvédei, Barrow és Skipworth urak bármikor készséggel állnak rendelkezésére, közölte Miss Minchinnel. Ők egyenlítik ki majd Sara költségszámláit is. Ő hetente kétszer fog írni a kislányának, és arra kéri Miss Minchint, teljesítse Sara minden kívánságát.

Roppant okos kis jószág az én lányom, sosem kér olyat, amit meg ne kaphatna — tette hozzá.

Aztán bekísérte Sarát a nappalijába, hogy elbúcsúzzon tőle. Sara apja ölébe ült, mindkét kezecskéjével

megragadta kabátja hajtókáit, és hosszan, fürkész szemmel bámult apja arcába.

Minden vonásomat az emlékezetedbe akarod vésni, kicsi Sara? — kérdezte apja, a kislány fejét cirógatva.

Jól ismerem én minden vonásodat. Nemcsak az emlékezetemben őrizlek, a szívemben is. — Egymás nyakába borultak, és forró csókot váltottak úgy, mintha sosem akarnának elszakadni egymástól.

Amikor apjával elhajtott a hintó, Sara a saját nappalijában ült, az első emeleten, állát keze fejére hajtva, és addig nézett a kocsi után, míg az be nem fordult a sarkon. Emily Sara mellett ült, és ő is a kocsi után nézett. Miss Minchin

felküldte hűgát, Miss Ameliát, nézze már meg, mit művel az a gyerek. Amelia zárt ajtóra talált.

Kulcsra zártam — közölte odabentről udvariasan egy el-elcsukló hangocska. — Szeretnék egyedül maradni, engedelmével.

Miss Amelia kövér volt, esetlen és rettegett a nővérétől. Sokkal jobblelkű volt, mint Miss Minchin, de nem mert nővére parancsainak ellenszegülni. Kissé riadtan tért vissza a földszintre.

Életemben sem láttam ilyen furcsa, érzelmes gyereket, nővérem. Bezárkózott a szobájába, és meg se mukkan.

Az mindenesetre sokkal jobb, mintha tombolna és bögne, ahogy sok más gyerek — felelte Miss Minchin. —

Amilyen elkényeztetett ez a kislány, azt hittem, törni-zúzni fog. Eddig mindig és mindenben az történt, amit ő akart.

Elpakoltam a holmiját — mondta Miss Amelia. — Ilyet még nem pipáltam. A kabátjain coboly és hermelinprém, a fehérneműjén igazi valenciai csipke. A ruhái közül egyetkettőt te is láttál. Mi a véleményed?

Nevetséges így öltöztetni egy kisgyereket — felelte metsző hangon Miss Minchin. — De jól fog festeni a sor elején vasárnaponként, amikor templomba kísérijük a lányokat. Az apja úgy járatja, mint egy kis hercegnőt.

Fent, a bezárt szobában Sara és Emily az utcasarkot bámulta, ahol a kocsit eltűnt. Crewe kapitány még egyre

hátranézett integetve, csókokat hányva, mintha sosem akarná abbahagyni.

Franciaóra

Amikor Sara másnap reggel belépett a tanterembe, kíváncsi, tágra nyílt szemek szegeződtek rá. Az intézet minden növendéke — a majdnem tizenhárom éves és magát máris felnőttnek tartó Lavinia Herberttől a mindössze négyéves Lottie Leghig — hallotta a híret. Valamennyien tudták; ő Miss Minchin dísznövendéke, aki az intézet dicsőségére válik. Egyik-másik kislánynak sikerült egy pillantást vetnie Sara francia szobalányára, Mariettere. Lavinia pláne be is kukkantott Sara szobájába a nyitott ajtón át, és látta, amint Mariette éppen kibont egy újonnan

érkezett bolti csomagot.

Tele volt csipkefodros alsószoknyákkal — súgta oda Lavinia a barátnőjének, Jessienek, miközben a földrajzkönyve fölé hajolt. — Láttam, amikor a szobalány egyenként kirázta mindet. És saját fülemmel hallottam, hogy Miss Minchin azt mondja Miss Ameliának: nevetséges ilyen díszes és drága ruhákba öltöztetni egy kislányt. Az én mamám mindig azt mondja, öltöztessük egyszerűen a gyerekeket. Figyeld meg, most is egy ilyen alsószoknya van rajta! Észrevettem, amikor leült.

Ráadásul selyemharisnyája van! — susogta Jessie, a földrajzkönyve fölé hajolva. — De milyen kicsi a lába! Ilyen

kis Lábat még életemben nem láttam!

Csak a cipője olyan ravasz szabású — fintorgott megvetően Lavinia. — Az én mamám azt mondja, a nagy láb is kicsinek látszik, ha igazán ügyes a cipész. Nem szép lány. Furcsa színe van a szemének.

Nem úgy szép, ahogy mások — vetett lopva egy pillantást Sarára Jessie de az embernek kedve támad újra meg újra ránézni. A szempillája csoda hosszú. A szeme meg zöld.

Sara nyugodtan ült arra várva, hogy megmondják neki, mi a teendő. Miss Minchin előre ültette őt, a katedrához közel. Nem esett zavarba a kíváncsi pillantások keresztüzében, ő is kíváncsian vizsgálta kis társait. Vajon

mit gondolhatnak ő róla, szeretik-e Miss Minchint, szeretnek-e tanulni, van-e köztük egynek is olyan papája, amelyen neki, Sarának — gondolta. Aznap reggel hosszan elbeszélgetett Emilyvel a papáról.

Ő már a tengeren jár, Emily — mondta a babának. — Mi tartsunk Össze! Mondjunk el mindent egymásnak. Nézz csak rám, Emily! Be szép a szemed! Igazán kár, hogy beszélni nem tudsz.

Sara fejecskéje tele volt furcsa elképzelésekkel és ötletekkel. Azt gondolta ki: nagyon vigasztaló lesz úgy tenni, mintha elhinné, hogy Emily él, hallja és megéri az ő szavait. Miután Mariette ráadta sötétkék iskolai ruháját, és egy sötétkék szalagot kötött a hajába,

Sara odalépett Emilyhez, aki a maga székén üldögélt, és a kezébe nyomott egy könyvet.

Amíg odalent leszek, te csak olvassál — mondta, és amikor észrevette: Mariette csodálkozva figyeli őt, komoly arccal fordult hozzá.

Én azt hiszem — magyarázta, hogy a babák sok mindenre képesek, de nem akarják, hogy ezt mi tudjuk. Emily talán igazán tud olvasni, beszélni, járni, de csak akkor, ha senki sincs a szobában. Ez az ő titka. Érthető. Ha az emberek tudnák, mire képesek a babák, dolgoztatnák őket. Meglehet, ezért fogadták meg egymásnak, hogy ezt titokban tartják. Míg itt vagyunk, Emily csak ül és bámul, de mihelyt kilépünk,

talán elkezd olvasni, vagy az ablakhoz fut és kikukucskál rajta. És amint meghallja, hogy jövünk, a helyére szalad, a székére pattan, és olyan arcot vág, mintha el sem mozdult volna.

Comme elle est drôle! * (*Be mókás kislány!*) — gondolta Mariette, és el is újságolta rögtön az első szobalánynak. Máris megszerette ezt a különös kislányt. Milyen okos a kis arca és milyen jól nevelt! Sok gyerekre viselt már gondot, de egyik sem volt ilyen udvarias. Sara olyan kedvesen, behízelgően mondogatta: „Kérem szépen, Mariette!” — és „köszönöm szépen, Mariette!” — hogy Öröm volt hallgatni. — Úgy köszöni meg a szolgálataimat, mint egy igazi úrhölgy, mondta az első

szobalánynak.

*Elle a l'air d'une princesse, cetté petite *** (Ez a kicsi olyan, mint egy hercegnő!) — lelkesedett Mariette. Új kis úrnője nagyon megnyerte tetszését.

Sara pár perce ült a tanteremben, amikor Miss Minchin méltóságteljesen megkopogtatta saját asztalát.

Hölgyeim, bemutatom új társukat. — A kislányok mind fölálltak. Sara is. — Elvárom, hogy minél kedvesebben fogadjátok Miss Crewet. Nemrég érkezett hozzánk, nagyon messziről, Indiából. Ismerkedjetek össze vele a leckeórák után.

A kislányok előírászerűen bókkoltak, Sara viszonzta az üdvözetet, aztán leültek, és tovább bámulták

egymást.

Ide gyere, Sara — mondta az ő jellegzetes, tanítónői modorában Miss Minchin.

Levett a tanári asztalról egy könyvet és azt lapozgatta. Sara engedelmeskedett a felszólításnak.

Édesapád francia szobalányt fogadott föl. Ebből én arra következtetek: az a kívánsága, hogy szorgalmasan tanulj franciául.

Sara zavarba jött.

Én azt hiszem, papa azért fogadta mellém Marietteet, mert azt gondolta, szeretni fogom őt — felelte.

Nagyon elkényeztettek téged, kislányom — mosolygott rá meglehetősen savanyúan Miss Minchin,

de ne képzeld, hogy mindig minden azért történik úgy, ahogy történik, mert te azt szeretnéd. Az én benyomásom igenis az, hogy édesapád azt óhajtja: tanulj franciául.

Ha Sara csak egy kicsit idősebb lett volna, és nem ügyelt volna olyan kínosan arra, hogy másokkal udvarias legyen, két szóval tisztázhatta volna a félreértést. Így azonban a haja tövéig elpirult. Miss Minchin roppant szigorú és tekintélyes személy, ha ő szentül azt hiszi, hogy Sara egy kukkot sem tud franciául, igazán tapintatlan dolog lenne meghazudtolni. Holott tény, ami tény, Sara édesanyja francia nő volt, édesapja szerette a felesége anyanyelvét, kicsi kora óta beszélt Sarával franciául, s így ő

majdnem egyidejűleg tanult meg angolul és franciául.

Ha úgy vesszük, sosem tanultam franciául, de... de... — próbálkozott félénken Sara.

Miss Minchin egyik titkos gyengéje éppen az volt, hogy nem tudott franciául. Ezt a kínos tényt igyekezett gondosan leplezni, ezért aztán egy csepp kedve sem volt tovább taglalni ezt a témát, s kitenni magát esetleges, tapintatlan kérdéseknek.

Csak ezt akartam tudni — vágott Sara szavába fensőbbbségesen. Ha eddig nem tanultál, ideje elkezdened, Monsieur Dufarge, a franciatanár pillanatokon belül megjön. Addig fogd ezt a könyvet és tanulmányozd.

Sara arca égett. A helyére ment és kinyitotta a könyvet. Komoly arccal, mert tudta, nagy modortalanság lenne nevetni. Pedig több mint furcsa volt komoly arccal tanulmányoznia egy könyvet, amely azt közölte vele, hogy la pere, az annyi mint: az apa, la mére: az anya.

Miss Minchin fürkész pillantást vetett rá.

Bosszúsnak látszol, Sara! Kár, hogy nincs kedved franciául tanulni.

Én nagyon szeretem a francia nyelvet — próbálkozott újra Sara, de...

Ne halljam azt, hogy „de” — intette le Miss Minchin. — Tedd, amit mondanak neked. Tanulmányozd azt a könyvet.

Sara engedelmeskedett, és el sem mosolyodott, amikor azt olvasta, hogy le fils, annyit jelent, mint fia valakinek; le frère pedig: a fivér.

Mindjárt itt lesz Monsieur Dufarge — gondolta ő majd csak megérti.

Monsieur Dufarge csakugyan hamarosan megjött. Nyájas és okos arcú, középkorú férfi volt. Érdeklődve pillantott Sarára, aki udvariasságból úgy tett, mintha elmélyülten olvasgatná a könyvet.

Ő az én új növendékem, madame? — kérdezte Miss Minchintől. Ezt szerencsémnek tartanám.

A kislány édesapja, Crewe kapitány nagy súlyt helyez rá, hogy a gyermek elkezdjen franciául tanulni. De

attól tartok, Sara holmi gyerekes előítélettel viseltetik a franciatanulás iránt.

Ezt igazán sajnálom, kisasszony — mondta Dufarge úr kedvesen Sarának. — Talán sikerül bebizonyítanom, milyen szép ez a nyelv, ha megengedi, hogy együtt tanuljunk.

Kicsi Sara felállt és beszélni kezdett. Nagy zöldesszürke szemét Dufarge úr arcába szegezte ártatlanul, segélykérően. Tudta, Dufarge úr megérti, mihelyt megszólal. Tehát elmondta egyszerűen, gyönyörű és folyékony franciasággal: Madame őt félreértette. Igaz, sosem tanult franciául — könyvből sosem, de a papája és mások is gyakran ezen a nyelven szóltak hozzá, és ő

ugyanügy megtanult olvasni és írni franciául, ahogy angolul. A papa nagyon szereti a francia nyelvet, és a papa kedvéért ő is. Meg szegény mamája kedvéért, aki francia volt és meghalt, amikor ő született. Boldogan tanul bármit, amit Dufarge úr meg akar tanítani neki, csak azt próbálta Madamenak megmagyarázni, hogy ennek a könyvnek — és itt felmutatta az olvasókönyvet — ő már minden szavát ismeri.

Mihelyt Sara megszólalt, Miss Minchin hevesen Összerezzen, és a szemüvege fölött felháborodva meredt a kislányra. Dufarge úr ellenben elmosolyodott, szélesen és boldogan. Öröm volt hallani ezt a szépen csengő

gyerekhangot, amely oly egyszerűen cs bájosan beszélt franciául — egy percre szinte hazaképzelte magát a zord, sötét és fagyos londoni télből. Amikor Sara mondókája végére ért, Dufarge ür szeretetteljes pillantással elvette tőle a könyvet, majd Miss Minchinhez fordult.

Madame, úgy hiszem, nem sokra taníthatom a kisasszonyt. Nem tanult franciául, de úgy tud, mintha francia lenne. Gyönyörű a kiejtése.

Miért nem mondtad ezt meg nekem? — förmedt rá vérig sértve Sarára Miss Minchin.

Én... én megpróbáltam — védekezett Sara. — Azt hiszem, nem jól fogtam hozzá.

Miss Minchin a lelke mélyén

nagyon is jól tudta: Sara igazán megpróbálta, és nem az ő hibája, hogy nem volt módja kimagyarázkodni. Amikor ráadásul azt kellett látnia, hogy a növendékek fülelnek, sőt, Lavinia és Jessie kuncog a franciakönyv mögé bújva, elfogta a pulykaméreg.

Csend legyen, hölgyeim! —
koppantott nagyot az asztallapra. Csend legyen!

De ettől a perctől fogva neheztelt a dísznövendékére.

Ermengarde

Ezen az első reggelen, mialatt Sara ott ült Miss Minchin közelében, és jól tudta, az egész terem őt bámulja, felfigyelt egy vele körülbelül egykorú kislányra, aki merőn rászegezte kissé

ostobácska, világoskék szemét. Kövér kislány volt, és igazán nem látszott okosnak, de a szája jóindulatról árulkodott. Lenszőke haját szorosán befonva viselte, s az egérfarkinca végébe szalagot kötött. Míg padjára könyökölve elmerülten csodálta Sarát, az egérfarkincát nyaka köré kerítve a szalagot rágcsálta. Amikor Dufarge úr megszólította Sarát, a kislány kissé ijedt arcot vágott, és amikor Sara előlépett és Dufarge úrra függesztve ártatlan, segélykérő pillantását váratlanul franciául felelt neki, a kislány görcsösen összerándult, és határtalan meglepetésében fülig pirult. Hja, ha az ember hetekig bög reményvesztetten, mert nem és nem képes megjegyezni,

hogy la mőre annyit tesz — ép angolsággal, hogy „az anya”, le pere annyit; „az apa”, annak több mint furcsa azt hallani, hogy egy vele egykorú gyerek nemcsak ezeket a szavakat ismeri, de még egy csomó másikat is, és olyan könnyedén használja őket, igékkel elkeverve, mintha az gyerekjáték lenne.

A kislány olyan merően bámult Sarára, és olyan szaporán rágta az egérfarkinca végére biggyesztett szalagot, hogy Miss Minchin is felfigyelt rá, és mert pillanatnyilag majd megfulladt dühében, rögtön rá is kiáltott.

St. John kisasszony! — rikácsolta. — Micsoda viselkedés ez? Vegye le a könyökét a padról! És vegye ki a szalagot a szájából! Üljön egyenesen!

Amire Miss St. John megint összerezett; amikor Lavinia és Jessie összenevetett, még jobban elpirult egész arcocskája, és mintha könnyek gyülekeztek volna szegény, butácska gyerekszemében. Sara, akinek figyelmét nem kerülte el a dolog, nagyon megsajnálta a kislányt, úgy érezte: máris megkedvelte, szívesen összebarátkozna vele. Sara mindig kész volt belevetni magát olyan csetepatékba, ahol valaki segítségre szorult.

Ha Sara fiúnak születik és nem most, hanem pár száz évvel ezelőtt — szokta mondogatni édesapja, kivont karddal járná a világot, hogy segítsen a bajbajutottakon.

Így és ezért fogadta szívébe Sara a

dundi, nehézfejű kis St. John kisasszonyt. Egész délelőtt őt figyelte. Láta, a tanulás nem megy könnyen a kislánynak, nem fenyegeti az a veszély, hogy mintatanuló váljék belőle. A franciaóra kész katasztrófa volt szegénykének. Kiejtésén még Dufarge úr is kénytelen volt szándéka ellenére mosolyogni. Lavinia, Jessie és a többi, szerencsésebb lány egyenesen kinevette vagy megvető pillantásokkal méregette őt. Sara nem nevetett. Sőt, titokban a fogát csikorgatta.

Ez egyáltalán nem mulatságos — mormolta maga elé, a pad fölé hajolva. — Hogy merik őt kinevetni?

Az utolsó leckeóra után, mialatt a növendékek élénk beszélgetésbe

merültek egymással, Sara megkereste Miss St. Johnt. Az ablaknál kuporgott, meglehetősen kétségbeesve. Sara megszólította. Csak azt mondta, amit ilyen alkalmakkor kislányok mondani szoktak, de nagyon kedvesen, barátságosan, bátorítóan.

Hogy hívnak? — kérdezte.

Miss St. John elámult. Ami nem csoda, ha meggondoljuk, hogy egy új növendék mindig szenzáció, no és erről a növendékről beszélt egy álló napon át az egész iskola, míg bele nem fáradt. Nem mindennapi ismeretség egy olyan lány, akinek saját kocsija, pónija, szobalánya van, és egyenesen Indiából jön.

Ermengarde St. Johnnak — felelte

zavartan.

Engem pedig Sara Crewenak —
bólintott Sara. — De szép neved van!
Regénybe illő.

Igazán tetszik neked? — pirult el
Ermengarde. — Nekem is... nekem is
tetszik a tied.

St. John kisasszony legfőbb baja az
életben az volt, hogy apukája olyan okos.
Ezt olykor valóságos istencsapásnak
érezte. Ha az embert egy olyan apával
áldotta vagy verte meg a sors, aki
mindentudó, hétnyolc nyelven beszél,
van egy nagy könyvtára és a jelek szerint
minden egyes könyvét betéve tudja, ez az
apa természetesen elvárja az embertől,
hogy legalább a tankönyvei tartalmát
ismerje, tudjon néhány évszámot, és

hibátlanul írja meg a francialeckéit. St. John úr fel nem foghatta, hogy lehet éppen az ő kislánya hírhedetten, reménytelenül buta és nehézfejű.

Egek! — sóhajtott fel nemegyszer, lányára bámulva, vannak pillanatok, amikor kénytelen vagyok azt gondolni: van olyan buta, mint a nagynénikéje, Eliza.

És ha Eliza néni csakugyan lassan és nehezen tanult, ellenben gyorsan elfelejtette azt is, ami keveset felszedett, akkor Ermengarde csakugyan a megszólalásig hasonlított Eliza nénire.

Akárhogy is, de verjék n fejébe a leckéket — mondta édesapja Miss Minchinnek.

Következésképp Ermengarde ideje

nagy részét büntetésben vagy könnyek között töltötte. Amit megtanult, hamar elfelejtette, vagy ha megjegyezte is, nem értette. Mi sem természetesebb, mint hogy ájult tisztelettel tekintett új ismerősére. Sarára.

Te jól beszélsz franciául, ugye? — kérdezte illő csodálattal.

Sara felkuporodott Ermengarde mellé, felhúzta a térdét, és átfogta két karjával.

De csak azért, mert amióta élek, franciául beszélnek hozzám. Te is tudnál az én helyemben.

Ó nem — rázta meg a fejét Ermengarde. — Én soha, de soha meg nem tanulnám!

Miért nem? — kérdezte kíváncsian

Sara.

Ermengarde hevesen megrázta a fejét. Az egérfarkinca ide-oda röpködött.

Az előbb hallhattad, hogyan beszélek. Ez mindig így megy. Nem bírom kiejteni azokat a fránya szavakat. Olyan furcsák!

Majd rövid szünet után hozzátette:

Ugye, te nagyon okos vagy?

Sara az ablakon át kibámult a szegényes terecskére. Verebek ugráltak és csiripeltek az ázott vaskerítésen és a fák tar ágain. Igyekezett összeszedni gondolatait. Sokszor mondták már rá mások, hogy ő okos — de vajon tényleg okos-e? És ha igen, mitől?

Nem tudom — vont aztán vállat. De mert Ermengarde pufók, kerek képe

elborult, futó nevetéssel gyorsan témát váltott.

Nem akarod Emilyt megnézni? — kérdezte.

Emilyt? Az kicsoda?

Gyere fel a szobámba. Ismerkedj meg vele.

Leugrottak a padról, és felfutottak az emeletre.

Mondd, igaz — susogta Ermengarde útközben — igaz, hogy saját külön játszószobád van?

Igaz — felelte Sara. — Papa megkérte rá Miss Minchint, mert... mert játék közben történeteket szoktam kitalálni és magamnak elmondani, és nem szeretem, ha ezt más is hallja.

Időközben felértek az emeletre. A

Sara szobájához vezető benyíló előtt Ermengarde lecövekelt, lélegzet után kapkodva.

Te történeteket találsz ki? — tátotta el csodálkozásában a száját. Ki tudsz találni történeteket?

Sara meglepődött.

Hát persze. Bárki ki tud találni dolgokat. Te még nem próbáltad? — Figyelmeztetően megragadta a karját. — Lábujjhegyen lopakodjunk az ajtóhoz — susogta. — Én majd hirtelen nyitom ki — akkor talán tetten érjük Emilyt.

Ezt ugyan nevetve mondta, a szemében mégis rejtelmes remény villant fel, és bár Ermengardenak halvány sejtelme sem volt róla, hogy érti ezt Sara, min akarja tetten érni Emilyt és

miért, azt szentül hitte, valami gyönyörűséges és izgalmas dolog vár rájuk. Lábujjhegyen settenkedtek végig nesztelenül a benyílón. Amikor az ajtóhoz értek, Sara hirtelen lenyomta a kilincset és belökte az ajtót. Feltárult előttük a szoba. A kandallóban vidáman lobogott a tűz, mellette a karosszékében egy gyönyörű baba ült úgy, mintha olvasna.

Ó, sikerült visszajutnia a székébe, mielőtt megláthattuk volna! kiáltotta Sara. — Mindig sikerül neki. Gyors, mint a villám.

Ermengarde a babára meredt, aztán Sarára, majd megint a babára. — Hát járni is tud? — kérdezte lélegzetét visszafojtva.

Tud — bólintott nagy komolyan Sara. — Legalábbis azt hiszem. Illetve úgy teszek, mintha azt hinném. És ettől ez igaznak látszik. Te nem szoktál ilyeneket játszani?

Nem én. Soha. Én... izé, mondd el, te hogy csinálod.

Annyira megbabonázta Ermengardeot új, különös barátnője, hogy folyton Sarára bámult, Emilyt pillantásra sem méltatva, holott Emilynél szebb babát még életében nem látott,

Foglaljunk helyet és elmondom. Mi sem könnyebb ennél! Ha az ember egyszer elkezdte, abba se akarja többé hagyni. És olyan jó dolog. Idefigyelj, Emily! Ez itt Ermengarde St. John. Ermengarde, ez itt Emily. Nem akarod

ölbe venni?

Hát szabad? — ujjongott Ermengarde. — Igazán szabad? Olyan gyönyörű baba! — ölelte magához Emilyt.

Miss St. John soha nem is képzelte kurta és unalmas élete során, hogy egyszer eltölthet egy olyan pompás órát, amelyet eltöltött Sara társaságában, míg meg nem szólalt az ebédhez hívó csengőszó.

Sara a szőnyegen ülve bámulatos dolgokat mesélt neki. Mesélt hajóútjáról, Indiáról, de ami a legjobban tetszett Ermengardenak, az az ötlete volt, hogy a babák mind tudnak járni, beszélni és mindenféle mást is, de ezt csak akkor teszik, ha egyedül vannak, az emberek

elől titkolják sajátos képességeiket, és mihelyt valaki belép a szobába, „villámgyorsan” a helyükön teremnek. Sara arca kipirult zöldesszürke szeme ragyogott mesélés közben.

Mi erre nem lennénk képesek — mondta nagyon komolyan. — Tudod, ez amolyan varázslat.

Aztán elbeszélte, hogy találtak rá Emilyre. Közben egy pillanatra elborult az arca, borongós lett a pillantása, olyan hevesen szedte a levegőt, hogy szinte fájt, s úgy szorította össze az ajkát, mintha el lenne szánva valamit tenni — vagy nem tenni. Más kislány sírva fakadna, gondolta Ermengarde, De Sara nem sírt.

Fáj valamid? — kockáztatta meg a

kérdést Ermengarde.

Fáj — felelte rövid töprengés után Sara. — De nem a testem. — És halkán hozzátette, azon igyekezve, hogy a hangja nem remegjen közben: — Te is a világon a legjobban az édesapádat szereted?

Ermengarde a száját is eltátotta csodálkozásában. Tudta, nem válaszolhatja azt, amit gondol: hogy tudniillik soha eszébe sem jutott hogy szerethetné az apját, és bármit az égvilágon megtenne azért, hogy ne kelljen hosszabb időt a társaságában eltöltenie. Ez igazán illetlenségnek hatna egy ilyen előkelő intézet magára valamit is adó növendéke szájából.

Én... én alig látom az apámat — dadogta határtalan zavarában. — Ő

mindig a könyvtárban ül, és a könyveit bújja.

Én az enyémet tízszerre jobban szeretem, mint az egész világot mondta Sara. — Miatta fáj a lelkem. Elment.

Fejecskéjét csendesen lehajtotta felhúzott térdére, és pár pillanatig meg sem moccan.

Mindjárt kitör belőle a sírás — gondolta rémülten Ermengarde.

De nem. Sara némán, mozdulatlanul ült, fekete fürtös fejecskéjét térdére hajtva. Aztán megszólalt, de a fejét nem emelte fel.

Megígértem neki, hogy kibírom — mondta. — És ki is fogom bírni. Az embernek meg kell tanulnia elviselni, amit kell. Gondold csak el, mit tűrnek el

a katonák! Az én papám is katona. Ha háború törne ki, el kellene viselnie a menetelés fáradsalmait, az éhséget, szomjúságot, talán súlyos sebeket is. És ő egy szót sem szólna — egy szót sem!

Ermengarde a lelke mélyéig megrendülten bámulta Sarát. Érezte: máris imádja. Csodálatos kislány, és annyira más, mint a többi!

Sara végre felemelte a fejét. Bágyadt kis mosollyal hátrarázta fekete fürtjeit.

Ha szabadon beszélhetek veled és elmondhatom, hogy kell úgy tenni, mintha... akkor könnyebben elviselem a dolgot. Az ember nem felejt el a bánatát, de könnyebben viseli el.

Ermengarde torka elszorult, szeme

könnybe lábadt.

Lavinia és Jessie „kebelbarátnők” — mondta, kissé fátyolos hangon. — Úgy szeretnék a te barátnőd lenni. Elfogadnál barátnődnek? Te okos vagy, én meg a legbutább gyerek az iskolában, de én... én annyira szeretlek.'

Ennek szívből örülök — mosolygott rá Sara. — Az ember hálás azoknak, akik szeretik. Igenis barátnők leszünk. És tudod mit? — derült fel hirtelen Sara arca. — Sokat tudok ám segíteni neked a franciatanulásnál.

Lottie

Ha Sarát nem olyan természettel áldja meg a sorsa, amilyennel megáldotta, nagyon rosszat tett volna neki az a néhány év, amelyet Miss

Minchin előkelő intézetében a továbbiakban eltöltött Úgy kezelték, mint holmi előkelő vendéget. Ha a legkisebb hajlama lett volna az önhittségre vagy a parancsolgatásra, egyszerűen kiállhatatlanná tehetné volna az örökös hízelkedés, kedvezés. Tanulni sem tanult volna semmit, ha nem fűti a tudásvágy. Miss Minchin ugyan nagyon nem szerette őt, de sokkal haszonlesőbb volt, hogysen egy rossz szót is szólt volna. Nagyon jól tudta: ha Sara azt írja haza az apjának, rosszul érzi magát az iskolában, nem boldog, Crewe kapitány abban a minutában kivette volna az intézetből. Miss Minchin szentül hitte: ha egy gyereket örökösen dicsérnek és soha nem tiltanak el semmitől, amihez kedve

van, akkor az a gyerek jól érzi magát ott, ahol ilyen előzékenyen bánnak vele. Így aztán Sarára csak úgy záporozott a sok dicséret. Dicsérték, mert gyorsan tanul, mert jó a modora, mert kedves a társnőihez, akármit tett, érdeméül tudták be. Ha nem lett volna olyan okos és nem hajlott volna az önvizsgálatra, szörnyen beképzelt kis béka válhatott volna belőle. De Sara okos volt és érzékeny, pontosan felmérte saját helyzetét és a kapott dicséreték értékét, és tapasztalatait időről időre meg is vitatta Ermengardedal.

Az emberrel sok minden véletlenül történik — mondogatta. — Nekem eddig szerencsém volt az életben. Véletlenül szeretek tanulni és olvasni, és

megjegyzem, amit megtanultam. Véletlenül olyan édesapám van, aki nemcsak csinos és kedves és okos, de mindent meg is adhat nekem, amit csak kívánok. Ki tudja, talán nincs is jó természetem, de hogyan lenne jókedélyű és szívélyes az, akinek minden kívánsága teljesül és akihez mindenki kedves? Sejtelmem sincs — tette hozzá nagy komolyan, megtudhatom-e valaha is, jó gyerek vagyok-e vagy rossz. Talán utálatos gyerek vagyok, és ezt csak azért nem veszi észre senki, mert a sorsom nem állít próbatétel elé.

Laviniát sem állítja próbatételek elé a sorsa — vélte Ermengarde, mégis igazán utálatos.

Sara ezen eltűnődött, orrocskáját

dörzsölgetve.

Ez talán csak azért van — mondta végül, mert Lavinia olyan gyorsan nő.

Ezt valójában a jó szíve sugallta neki, meg Miss Amelia egy elejtett megjegyzése. Lavinia olyan gyorsan nő, mondta Miss Amelia, hogy az megárthat az egészségének és a kedélyének.

Holott Lavinia igazán rosszindulatú teremtés volt. És esztelenül féltékeny Sarára. Míg Sara be nem tette a lábát az intézetbe, Lavinia bizonyos vezető szerepet töltött be. Főleg azáltal, hogy alaposan megkeserítette annak az életét, aki ellene szegült. A kicsiket terrorizálta, a vele körülbelül egykorúaknak igyekezett fensőbbes modorával imponálni. Csinos kislány

volt, és a legjobban öltözött is mindaddig, míg fel nem bukkant Sara a maga bársonykabátjaival, prémkarmantyúival, strucc tollas kalapjaival, és Miss Minchin nem állította őt a növendékek vasárnapi menete élére. Ezt egymagában is keserves volt tudomásul venni, hát még, ami hamarosan kitűnt: hogy Sara is vezéregyéniség, de nem azért, mert megkeseríti mások életét, hanem éppen ellenkezőleg azért, mert ettől óvakodik.

Hanem azt meg kell adni Sara Crewenak — mondta Jessie „kebelbarátnőjének”, akit ezzel végképp kihozott a sodrából, hogy sosem vág föl, pedig volna neki mire, azt te sem tagadhatod, Lawie. Azt hiszem, én nem

állnám meg, és felvárnék — egy kicsit, ha olyan pazar holmijaim lennének, mint neki, és akkora cécót csapnának körülöttem, mint körülötte. Gyomorforgató, amit Miss Minchin művel vele, ahányszor egy szülő beteszi ide a lábát.

„Sara drágám, kérem, jöjjön le a társalgóba és meséljen Mrs. Musgravenek Indiáról” — utánozta Lavinia roppant élethűen Miss Minchint. — „Sara drágám, társalogjon egy keveset franciául lady Pitkinnel. A gyerek kiejtése tökéletes, nemde?” — Pedig igazán nem itt tanult meg franciául. O maga is beismerte, egyáltalán nem is tanult franciául, csak ráragadt, mert a papája így beszélt hozzá. Ehhez nem kell

sok ész. És ugyan ki a papája? Csak egy katonatiszt Indiában. Az nem nagy dolog.

Hát nem tudom — rázta a fejét Jessie. — Tigrisre nem vadászik akárki. Azt a tigrist is ő ejtette el, amelyiknek a bőre Sara szobájában van. Azért szereti annyira. Ráheveredik, és úgy simogatja a tigris fejét, mintha cica lenne.

Eh, Sara mindig butaságokat csinál — biggyesztette el a száját Lavinia. — A mamám is azt mondja: ostobaság folyton képzelődni. Bolondos nőszemély lesz belőle, mire felnő.

Való igaz, Sara sosem „vágott föl”. Nyájas volt és nagylelkű, szívesen megosztotta kis társnőivel, amije volt. A kicsiket, akik megszokták, hogy a tíztizenkét esztendőös „érett korú

hölgyek" megvetik őket és parancsolgatnak nekik, ő sosem ríkatta meg. Anyáskodó teremtés volt. Ha egy kicsi elesett és felhorzsolta a térdét, Sara sietett őt felemelni és megvigasztalni, mikor mivel: becézgetéssel vagy egy szem cukorkával. Amikor egyszer azon kapta rajta Laviniát, hogy megüti és „utálatos porontynak" nevezi Lottiet, szigorúan rászólt:

Aki négyéves, az négyéves, de jövőre már öt lesz, aztán hat, és alig tizenhat év múlva már húsz.

Csodálatos, hogy tudnak számolni egyesek — jegyezte meg csípősen Lavinia, mert azt ő sem vonhatta kétségbe, hogy négy meg tizenhat az

húsz.

A kicsik imádták Sarát. És attól fogva, hogy először meghívta őket a szobájába uzsonnára — amire aztán többször is sor került, egyenesen istenítették. Mert szabad volt Emilyvel játszaniuk, és Emily saját külön teáskészletéből ihatták a gyenge, de jó cukros teát. Ilyen szép, kék virágos babaedénye senkinek sem volt Sarán kívül!

Lottie Leigh a többi kicsin is túltett Sara imádásában. Lottie mamája az ő születésekor halt meg, s attól kezdve úgy bántak a kislánnyal, mint egy agyonkényeztetett ölebbel, majommal vagy drága porcelánbabával, úgyhogy akaratos, követelőző kisgyerek lett.

Mihelyt akart vagy nem akart valamit, rákezdett sírni és kiáltozni, s mert többnyire olyat akart, amit nem kaphatott meg, vagy azt nem akarta, ami a javára vált volna, reggeltől estig az ő éles kis hangja verte fel az intézetet, ahová ifjú és könnyelmű édesapja csak azért küldte el négyéves korában, mert nem tudott mit kezdeni vele.

Lottie valahogy rájött, hogy van egy erős fegyvere: egy kicsi lány, aki elvesztette az édesanyját, méltán tarthat igényt mások szánalmára és arra, hogy kényeztessék. Ezt a tudását aztán sűrűn kamatoztatta is.

Sara akkor került közelebbi ismeretségbe vele, amikor egy reggel a fogadószoba előtt elhaladva meghallotta:

odabent Miss Minchin és Miss Amelia együttes erővel próbál megnyugtatni egy haragosan kiáltozó kisgyereket. A gyerek azonban nem hagyta magát megnyugtatni, annyira sem, hogy Miss Minchin kénytelen volt már-már kiabálni — a maga tekintélyt parancsoló, szigorú modorában.

Miért böög? — kérdezte, igyekezve túlharsogni a gyereket.

Jaj, jaj, nekem nincs mamám! — zokogta a kicsi Ó, Lottie, drágám hagyd abba! — könyörgött Amelia kisasszony. Ne sírj! Kérlek, ne!

Virgács kéne neki! — csattant fel Miss Minchin hangja. — Igenis jól elnászpángolunk, te komisz kölyök!

Lottie erre még hangosabban

zokogott és kiáltozott. Miss Amelia sírva fakadt. Miss Minchin tajtékzott, mennydörgött, és végül türelmét veszelve, méltatlankodva kiment a szobából, Miss Améliára hagyva Lottiet.

Sara megállt a hallban a fogadószoba ajtaja előtt. Azon töprengett, bemenjen-e. Azt remélte, le tudná csillapítani Lottiet. Miss Minchin megtorpant, amikor az ajtón kilépve Sarát megpillantotta. Lerítt róla a bosszúság amiatt, hogy Sara fültanúja lett az ő nem éppen dicsteljes szereplésének.

Sara! — kiáltotta, mosolyt erőltetve az arcára.

Azért álltam meg, mert tudtam, Lottie az, aki zokog és azt remélem, talán

— egyáltalán nem biztos, de talán sikerülhet őt lecsendesítenem.

Kétlem. De te okos lány vagy — harapta be a száját Miss Minchin. Majd enyhébb hangon hozzátette: — Eh, milyen okos vagy mindenben, talán ez is sikerül. Menj csak be. — És sietve távozott.

Sara belépett a szobába. Lottie hanyatt feküdt a padlón, hangosan sikoltózott, és verte a padlót dundi kis lábaival. Miss Amelia föléje hajolt, vörösen és izzadva tanácstalanságában és kétségbeesésében. Lottienak azt súgta eddigi élettapasztalata, hogy ha elég kitartóan sikoltozik és dobokol, mindig eléri, amit akar. Miss Amelia hol becézve csitítgatta, hol szidta.

Szegény kis drágaságom! — mondta az egyik percben. — Tudom, nincs mamád... A következő percben felfortyant: — Ha nem hagyod rögtön abba, Lottie, kirázom a lelkedet! — Aztán: Szegény kis angyalom! Nyugodj meg! Te megátalkodott komisz, utálatos kölyök, majd adok én neked!

Sarának ugyan sejtelve sem volt róla, mit fog csinálni és mondani, de annyit tudott; egy gyereknek nem tesz jót, ha felváltva hol kényeztetik, hol fenyegetik, ráadásul ilyen ügyefogyottan és izgatottan.

Miss Amelia — mondta halkán, közelebb lépve, Miss Minchin megengedte, hogy megpróbáljam őt lecsillapítani. Ha nincs Miss Amelia

ellenére.

Miss Amelia hátrafordult és Sarára bámult. Szeméből csak úgy sütött a reménytelenség. — És igazán azt hiszed, sikerül?

Nem tudom — felelte továbbra is félig sűgva Sara de megpróbálnám.

Miss Amelia nagy sóhajjal felegyenesedett. Lottie dundi lábacskaí még hevesebben doboltak a padlón.

Nyugodtan menjen el, én velem maradok — mondta Sara.

Miss Amelia majdnem sírt; — Jaj, Sara, ilyen szörnyű gyerekekkel még soha nem volt dolgunk. Nem is tudom, itt tarthatjuk-e? De megkönnyebbülten kiosont a szobából.

Sara pár pillanatig csak állt, és

figyelmesen nézte a bömbölő kislányt. Aztán leült mellé a padlóra és várt. Most csak Lottie dühös kiáltozása hallatszott a szobában. Ez egészen új helyzet volt a kis Legh kisasszonynak. Megszokta, hogy mások vigasztalják vagy szidják, ha sikoltozik. Ugyan ki lehet az, aki nem ezt teszi, csak ül csendben, nyugodtan? Óvatosan kinyitotta szorosra zárt, könnyáztatta szemét, és oldalt sandított Ni csak, egy lány. De az a lány, akinek annyi szép holmija van, és egy gyönyörű babája. Csak néz rá, elgondolkodva, kíváncsian. Lottie zavarba jött. Mit tegyen? Úgy döntött, folytatja a bögést, de amikor rákezdte: — Niiincs mamám! Niiincs! — érezte: ez már nem az igazi.

Sara változatlan figyelemmel nézte

öt. Pillantásába most valamiféle megértés lopódzott.

Nekem sincs. — mondta.

Ez a nem várt válasz annyira meglepte Lottiet, hogy csak feküdt és bámult. Semmi nem állítja meg olyan biztosan egy gyerek sírását, mint egy váratlan Ötlet. No meg az is igaz: Lottie ki nem állhatta Miss Minchint, mert mindig mérges, nem szerette Miss Ameliát, mert olyan bolondul elnéző, ellenben szerette Sarát, bár nem sokat tudott róla. Lassan felhagyott a zokogással, s noha még össze-összerándult, kissé durcásan megkérdezte:

Hát hol van a mamád?

Sara nem válaszolt rögtön. Mióta

először mondták neki, hogy az anyukája a mennyországban van, sokat gondolkodott a dolgon, és gondolatai nagyon másfélék voltak, mint a többieké.

A mennyországban — felelte végül, — De szentül hiszem, néha azért lejön onnan, hogy meglátogasson engem — bár én nem láthatom Öt. És ezt teszi a tied is. Talán most is éppen bennünket figyelnek mind a ketten. Talán itt vannak velünk a szobában.

Lottie hirtelen felült és körülnézett. Szépséges, göndörhajú teremtés volt, kerek szeme akár a harmatos nefelejcs. Jaj, ha a mamám látta, mit műveltem itt az előbb, nem lehet velem nagyon elégedett, gondolta riadtan.

Sara tovább beszélt. Amit mondott,

inkább tündérmesének hangzott, de ő olyan mélyen hitt benne, hogy Lottie elbűvölten itta be a szavait. Mondták neki már ezelőtt is sokszor, hogy a mamája a mennyországban van, szárnya nőtt, koronát visel, és képeket is mutogattak neki hálóingos, szép hölgyekről, akikre azt mondták, angyalok, de Sara úgy beszélt, mintha egy valóságos, gyönyörű országról mesélne, ahol élő emberek járnak-kelnek.

A mezők ott telis-teli vannak virággal — kezdte, s mint rendesen, ha mesélt, Önmagáról megfeledkezve, mintegy álomba merülten ontotta a szavakat. — Liliommezők hajladoznak a gyöngye szélben, a szellő felkapja és

szétviszi illatukat, és mert ott Örökké lengedez a szellő, mindenki illatos levegőt lehel be. Kis gyerekek futkosnak a liliommezőkön, nyalábszám, kacagva szedik a virágot, és koszorút kötnek belőle. Az utak ragyognak. Ott senki sem fárad el soha, akármilyen hosszú utat tesz is meg. Ha akarnak, röpülni is tudnak. A várost fal keríti, igazgyönggyel hímes színarany fal, de nem magas, az ott lakók bátran kihajolhatnak fölé, és lenézhetnek mosolyogva a földre, vagy csodaszép üzeneteket küldhetnek le nekünk.

Lottie kétségkívül akkor is felhagyott volna a sírással, és szájtátva hallgatta volna Sarát, ha más mesét mond el neki, de ez a mese szebb volt

minden eddigénél, Lottie Sarához bújt; valósággal csüggött az ajkán, míg a mese véget nem ért Hamar, sajnos, nagyon hamar. Amikor Sara elhallgatott, Lottie felkiáltott:

Én is oda akarok menni. Máris! Itt, az iskolában nincs mamám!

Sara felfigyelt a veszélyre, lerázta magáról álmát. Megfogta Lottie gödröcskés kis kezét és kedveskedve ránevetett a kislányra.

Én leszek a mamád — mondta. — Azt játsszuk majd, hogy te az én kislányom vagy. És Emily a húgocskád.

Lottie arcán megjelentek a gödröcskéi.

Igazán? — kérdezte elragadtatottan, Igazán — ugrott talpra Sara, —

Menjünk és meséljük el máris Emilynek a nagy újságot. Aztán megmosom az arcodat és megfésüllek.

Lottie boldogan igent mondott, és felkísérte Sarát a szobájába. Eszébe sem jutott közben, hogy azért csapta az imént vagy egy órán át azt a nagy patáliát, mert nem akarta Miss Ameliának megengedni, hogy megmosdassa és megfésülje őt reggeli előtt, és Amelia Miss Minchin segítségével folyamodott.

Ettől a perctől fogva Lottie Sarát fogadott anyjának tekintette.

Becky

Sara számos vonzóereje közül a legnagyobb, amely több hívet szerzett neki, mint drága holmijai és az a tény, hogy ő volt a „dísztanuló” — és amelyet

Lavinia és még néhány lány a leginkább irigyelt tó'le, bár a hatása alól ők sem bírták kivonni magukat, az volt, hogy az ő szájából minden tündérmesének hangzott, akár az volt, akár nem. És Sara nemcsak jól tudott mesélni, hanem, ami ennél is több, imádott meséim. Amikor egy kör közepén állva vagy ülve elkezdett csodálatos dolgokat kitalálni, zöld szeme nagyra nőtt és különös fényben ragyogott, arca kipirult, és anélkül, hogy tudta volna, el is játszotta — hangjával, arckifejezésével, mozdulataival — a mesét. Megfeledkezett gyerekközönségéről, nem egyszerűen mesélte: átélte a történetet, tisztán látta maga előtt azokat a királyokat, királynékat, gyönyörű

hölgyeket, akikről a mese szólt. Olykor egészen kifulladt mire a mese végére ért, és kezét hevesen dobogó szívére szorítva felnevetett.

Be furcsa — mondta mialatt elmondom, úgy tetszik, nem én találok ki, hanem ez maga a valóság. Valóságosabb, mint ti, valóságosabb, mint a tanterem. És úgy érzem, én vagyok a történet minden szereplője, egyik a másik után.

Mintegy két éve lakott Miss Minchin intézetében, amikor egy jeges téli délután kikocsizni készült, jól bebugyolálva legmelegebb bársony és prémkabátjába, muffjába. Éppen kilépett a kapun, amikor megakadt a szeme egy szánalmas kis teremtesen, aki a legfelső

lépcsőn állt, és a nyakát nyújtogatva, tágra nyílt szemmel bámulta őt. Sara rámosolygott a buzgó, félénk, maszatos arcú kislányra, mert ő mosolyogni szokott embertársaira.

Amire a maszatos arcocska, tágra nyílt szempár tulajdonosa megriadt — nyilván tilos dolgot cselekedett és úgy elillant, mint a kámfor. Egy pillanat alatt besurrant a konyhába. Ugyanaznap este, amikor Sara a tanterem egyik sarkában éppen mesét mondott hallgatóságának, megint megjelent, ugyanolyan félénken, a délután látott kis alak, egy szeneskannát cipelve, amely túlságosan nehéz volt neki, és a kályha elé kuporodott, hogy felszítsa a tüzet és kitakarítsa a hamut.

Nem volt annyira maszatos, mint

délután, de ha lehet, még riadtabb. Nem mert a kislányokra nézni, nem merte mutatni, hogy hallgatja a mesét. Kézzel, egyenként rakosgatta a kályhába a széndarabokat, hogy ne üssön zajt, és óvatosan seperte el a hamut. De Sara rögtön észrevette: a kislányt nagyon is érdekli a mese, és igyekszik minél lassabban végezni a munkáját, hogy többet halljon belőle. Ezért Sara felemelte a hangját, és még szebbre kerekítette a mesét.

„A habléányok nesztelenül siklottak ide-oda a kristálytisza, zöld vízben. Egy mélytengeri gyöngyökből szőtt halászhálót vontattak, A királykisasszony a fehér sziklán ült és nézte Őket.”

A csodaszép mese arról szólt, hogy

a királykisasszony megszereti a tengerkirály fiát, hozzámegy feleségül, és azon túl a víz alatt fénylő barlangokban élnek boldogan.

A kis szolgáló kikotorta a hamut egyszer, aztán még egyszer, sőt harmadszor is. Addigra annyira magával ragadta a mese, hogy megfeledkezett mindenről, arról is, hogy neki nem szabad mesét hallgatnia. A mesélő hangja elvitte őt messzire, a szelíd, kék fényben ragyogó, színarany fövénnyel bélelt tengerfenéki barlangokba. Különös tengeri virágok és füvek hajladoztak körülötte, nagy távolból édes énekes zeneszó hallatszott.

A kefe kiesett a kislány munkától eldurvult kezéből. Lavinia Herbert

felszegte a fejét.

Ez a lány is hallgatja a mesét — méltatlankodott Lavinia.

A kis bűnös felkapta a kezét, felugrott, fogta a szeneskannát, és kisurrant a szobából, mint egy riadt nyúl. Sara fejébe szállt a vér.

Tudtam, hogy hallgatja — mondta emelt hangon. — Miért ne hallgatta volna?

Lavinia felhúzta az orrát.

Hát nem tudom, mit szólna ahhoz a te mamád — vonogatta a vállát, hogy szolgálóknak mesélsz, azt ellenben tudom, hogy az enyém nem örülne neki, ha én ilyet tennék.

Az én mamám! — Sara szemét elfutotta a könny. — Gondolom,

egyáltalán nem bánná. Ő tudja, hogy a mese mindenkié.

Ha nem csalódom — vágott vissza Lavinia, a mamád meghalt. Honnan tudhatna bármit is?

Te igazán azt képzeled, hogy ő nem tud semmiről? — Sara hangja most nagyon komolyan csengett.

Sara mamája mindenről tud — csipogta Lottie, És az enyém is. Itt, Miss Mmchinnél ugyan Sara a mamám, de a másik mamám igenis mindenről tud. Ahol ő van, csillognak az utak, a mezők tele vannak liliummal, és akárki leszedheti a virágokat. Sara mindig erről mesél nekem, amikor lefektet.

Hogy mersz a mennyországról meséket kitalálni, te megátalkodott! —

csattant fel Lavinia, Sarához fordulva.

Vannak ennél sokkal csodálatosabb történetek is az evangéliumokban! mérte Őt végig Sara. — Honnan tudod, hogy amit én mondok, az tündérmese, és nem igaz? — Majd hozzátette, némi finom éllel a hangjában: — De figyelmeztetek, soha nem is fogod megtudni, milyen a mennyország, ha nem bánysz szívesebben embertársaiddal, mint szoktál. Menjünk, Lottie! — és kivonult a szobából, Lottieval a sarkában. Azt remélte, megpillantja valahol a kis szolgálót, de az úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Ki az a kislány, aki fűt, és honnan került ide? — kérdezte aznap este Mariettétől.

Mariette készségesen szolgált felvilágosítással.

Egészen Mademoiselle Sara jó szívére vall ez a kérdés — kezdte Mariette. — A kislány árva. Konyhalánynak vették nemrég fel, de mindent vele csináltatnak. O pucolja a kályhákat és a cipőket, padlót súrol, nehéz szeneskannát cipel föl-le a lépcsőkön, ablakot tisztít és mindenki neki parancsolgat. Tizennégy éves, de annyira visszamaradt a fejlődésben, hogy legfeljebb tizenkettőnek látszik. — Mariette szívből sajnálta szegénykét. — Annyira félénk, hogy ha valaki nagy ritkán szól hozzá, majd elsüllyed szégyenében, és válaszolni sem mer.

Hogy hívják? — kérdezte Sara, aki

figyelmesen hallgatta, fejét öklére hajtva, a történetet.

Becky volt a kislány neve. Mariette szerint reggeltől estig az ő nevétől visszhangzik a folyosó: „Becky, szaladj ide! Becky, szaladj oda!”

Sara mozdulatlanul ült, és a tűzbe bámulva a hallottakon törte a fejét, miután Mariette kiment a szobából. Kitalált egy mesét, amelynek hőse a szerencsétlenül járt Becky volt. A kicsi úgy fest, gondolta Sara, mintha soha életében nem lakott volna jól. Kiül a szemébe az éhség. Remélte, hamarosan találkozik Beckyvel, és meg is pillantotta többször, amint nehéz kannákat vagy mást cipelt ide-oda, de a kis szolgáló mindig annyira sietett, és

olyan rémültnek látszott, hogy Sarának nem sikerült vele szóba elegyednie.

Azonban pár héttel később, amikor egy ködös, hideg napon belépett a szobájába, megható látvány fogadta. Az ő saját külön, kedvenc kis karosszékében, a kandalló előtt, amelyben nagy lánggal égett a tűz, ült mélyen alva Becky. Orrán egy szénfolt ékeskedett, a kötényén sok, kis sapkája majd leesett a fejről. Láthatóan végképp kimerült még az ő munkához törődött kis teste is. A hálósobákat kellett aznap rendbe tennie. Sok szoba volt, egy percre meg nem állhatott. Sara szobáját hagyta utoljára, mert nem olyan volt, mint a többi, nem olyan egyszerű és rideg. Közönséges növendékek

kénytelenek voltak beérni a legszükségesebb bútorzattal. Sara kényelmes nappalija Becky szemében a fényűzés tetejének látszott, holott csak egy kedves, világos kis szoba volt. De képek lógtak a falon, könyvek álltak a polcon, furcsa, indiai tárgyak díszítették, és volt benne egy dívány meg egy alacsony, párnás szék. Emily a maga székében üldögélt, mint egy házi istennő, a kandallóban mindig tűz lobogott és a kandallórács mindig makulátlanul tiszta volt. Becky azért hagyta utoljára ezt a szobát, mert már a puszta látása is pihentette; még inkább az, ha pár pillanatra helyet foglalhatott a jó, puha széken, körülnézhetett és elképzelte, milyen jó dolga is lehet annak a

kislánynak, aki ilyen pompás szobában él, és hideg téli napokon ilyen gyönyörű kabátbankalapon sétálhat az utcán.

A kérdéses napon akkora gyönyörűség volt leülnie és kurta, sajtó lábát megpihentetni, hogy a jóérzés varázslatként áradt el egész testén. A kandallóba bámult, szénfoltos arcocskájára boldog, fáradt mosoly ült ki, feje előrecsuklott, szeme becsukódott, és észre sem véve, mi történik vele, édes álomba merült. Legfeljebb tíz perce alhatott, amikor Sara belépett a szobába, de legalább olyan mélyen aludt, mint Csipkerózsika. Bár korántsem volt olyan szép, sem olyan fényes a ruhája, mint Csipkerózsikáé. Ó nem, ő csak egy

növésben visszamaradt, holtra fáradt, csúnyácska kis konyhalány volt.

Sara éppen táncóráról jött. A táncmester megjelenése, noha hetente ismétlődött, ünnepi eseménynek számított a növendékek életében. Ilyenkor a legszebb ruhájukban pompáztak, különösen Sara. Jó táncos volt, ezért sokat szerepeltette a táncmester, és Mariette igyekezett Őt a legelbűvölőbb ruháiba bújtatni.

Aznap történetesen egy rózsaszín ruhát viselt. Mariette valahonnan igazi rózsabimbókat szerzett, azokból font koszorút Sara fürtös fejére. Éppen egy új, bűbájos táncot tanultak az órán. Sara úgy röpködött, libegett ide-oda a táncteremben, mint egy nagy, rózsaszín

pillangó, s a tánc öröme és a mozgás élénk pírrel varázsolt arcára. Táncos léptekkel libbent be a szobájába — és ott ült Becky, félrebillent fején a kajla kis sipkával.

Ó, a szegény! — kiáltott fel magában Sara, amint Beckyt meglátta.

Eszébe sem jutott zokon venni, hogy ez az ütött-kopott, foltos ruhájú kis teremtés elfoglalta kedvenc székét. Sőt, valójában örült, hogy Beckyt a szobájában találja. Ha felébred, válthatnak egymással pár szót, gondolta. Lábujjhegyen közelebb lopakodott hozzá. Becky picit horkolt.

Bár felébredne! — gondolta Sara. — Nincs szívem felkölteni. Pedig Miss Minchin nagy botrányt csapna, ha itt

találná! Még várok pár percet...

Leült egy székre az asztal mellé, s rózsaszín harisnyába bújtatott karcsú lábát lógázza azon töprengett: mit tegyen. Miss Amelia bármikor betoppanhat, és ha itt találja Beckyt, lesz mit hallgatnia szegénykének...

Zavarából váratlanul egy égő széndarab mentette ki. Nagy koppanással leesett a rakás tetejéről a kandallórácsra. Becky felriadt. Első percben nem is tudta, mi történik vele. Ő csak egy pillanatra ült le a tűz táncát bámulni — és most ott van, legnagyobb rémületére, ez a csodálatos lány, aki úgy fest, mint egy rózsatündér, és őt nézi. Jesszusom!

Felugrott, és helyre rángatta

sipkáját. Jaj, micsoda bajba keverte saját magát! Elaludt nagy szemtelenül az előkelő kis hölgy székén! Biztosan úgy rúgják ki innen, hogy a lába sem éri a földet!

Rémületében nagyot csuklott.

Jaj, kisasszony, jaj! — hebegte. — Bocsánat! Kérem, kérem, bocsásson meg! Jaj, jaj!

Sara odafutott hozzá.

Ne félj! — csitította, mintha egy nála sokkal kisebb lányt nyugtatgatna. — Nem történt semmi.

Nem akarattal történt, kisasszony — szabódott Becky. — A meleg tette — meg a fáradtság. Én... én nem akartam szemtelenkedni.

Sara barátságosan ránevetett, és

átkarolta Becky vállát.

Fáradt voltál. Nem tehetsz róla. Hisz még most sem ébredtél egészen fel! — mondta szelíden.

Becky tátott szájjal bámult rá. Életében nem hallott még senkitől ilyen kedves szavakat. Ahhoz szokott, hogy neki mindig parancsolgatnak, vagy szidják, kiabálnak vele, Es lám, ez a táncos, rózsaszín égi tünemény nem tesz szemrehányást neki, sőt, azt mondja: joggal volt fáradt, joggal aludt el.

Hát a kisasszony nem haragszik? — álmélkodott Becky. — Nem fog beárulni?

Hova gondolsz! — tiltakozott Sara. — Eszembe sincs!

Egyszerre úgy megesett a szíve

ezen a halálra rémült, kormos arcú — kis teremtésen, hogy szinte fájt. Habozás nélkül kimondta, amit gondolt — pedig az nagyon szokatlan gondolat volt:

Hisz én is csak az vagyok, ami te: egy kislány. Merő véletlen, hogy nem te vagy az én helyemen és én a tiéden!

Ez magas volt Beckynek. Véletlen? Véletlen az, ha valaki elesik, elgázolják, lezuhan a létráról és beviszik az ispotályba

Véletlen, kisasszony? — dadogta elképedve. — Igazán az?

Az — felelte Sara. De mert látta, Becky nem fogta fel szavai értelmét, hangot váltott,

Elvégezted a munkádat? — kérdezte. — Itt maradhatsz még egypár

percig?

Beckynek a lélegzete is elállt.

Hogy én itt maradjak, kisasszony?

Sara az ajtóhoz futott, résnyire nyitotta, kikukucskált és hallgatózott.

Nincs senki a közelben — jelentette. — Ha végeztél a munkáddal, egy kicsit maradhatsz még. Talán ennél egy kis süteményt?

A következő percekben Becky azt sem tudta, hová legyen gyönyörűségében, elragadtatásában. Sara egy szép darab süteményt vett elő egy dobozból, és látható élvezettel figyelte, hogy tünteti el Becky pillanatok alatt. Addig beszélt hozzá, kérdezgette, nevetett rá, míg Becky végleg meg nem nyugodott, annyira, hogy hébe-hóba már maga is

megkockáztatott egy-egy tétova kérdést.

Ez itt — nézett illő csodálattal Sara ruhájára, ez a kisasszony legszebb ruhája? — kérdezte elfogódottan.

Ez az egyik táncruhám — felelte Sara. — Nekem tetszik. Hát neked?

Egyszer láttam egy igazi hercegnőt — mesélte izgalomtól és ámulattól elfulladt hangon Becky. — A Covent Garden előtt álltam sok ember között. Mind az Operába menő előkelőségeket bámultuk. De őt, a hercegnőt bámulták meg a legjobban, mutogattak rá, és azt mondták egymásnak: Ni, ott megy a hercegnő. Felnőtt, fiatal hölgy volt, csupa rózsaszínben: rózsaszín volt a kesztyűje, a kabátja, mindene. Mihelyt megláttam a kisasszonyt, az a hercegnő

jutott az eszembe. Hasonlít rá.

Nemegyszer elgondoltam már — mondta ábrándosan Sara, hogy szeretnék egy hercegnőre hasonlítani. Vajon milyen érzés lehet? Ezentúl azt játszom majd, hogy hercegnőnek képzelem magam.

Becky csodálattal hallgatta Sarát, de megint nem értett egy kukkot sem a beszédéből. Sara felriadt álmodozásából.

Ugye, a múltkor hallgattad a mesémet, Becky? — kérdezte.

Hallgattam, kisasszony — vallotta meg Becky, kicsit félve. — Tudtam, nem lenne szabad, de olyan szép volt, olyan nagyon szép, hogy nem bírtam ellenállni.

Én örültem annak, hogy hallgatod.

Aki mesemondó, örül annak, ha figyelmesen hallgatják, magam sem tudom, miért. Szeretnéd a mese végét is hallani?

Elmesélné nekem, kisasszony? Mintha én is az iskola növendéke lennék? A szép királyfőről szóló történetet, meg a kis vízisellőgyerekekről, akik kacagva lubickolnak a vízben, és csillag ragyog a hajukban?

Sara bólintott

Attól tartok, most nincs rá időnk. De ha szólsz nekem, amikor az én szobáimat takarítod, én azon leszek, hogy feljöjjek, és apránként elmesélem neked az egész mesét. Tudod, hosszú mese, és én még meg is toldom új részletekkel,

Ha lenne olyan szíves — lehelte boldogan Becky, akkor azt sem bánám, hogy nagyon nehéz a szeneskanna, vagy hogy a szakácsnő megbúbol — mindig csak a mesére gondolnék.

Nyugodt lehetsz, az egész mesét elmondom neked.

Nem ugyanaz a Becky ment le a lépcsőn, aki korábban nehéz szeneskannák terhe alatt nyögve botorkált fel rajta. A zsebében egy szép nagy szelet kalács lapult, jóllakott volt és átmelegedett de nemcsak süteménnyel lakott jól, nemcsak a tüztől melegedett át. Sara átmelegítette és jóllakatta szívét-lelkét is.

Miután Becky távozott. Sara még egy darabig elüldögélt az asztal mellett,

kedvenc pózában. Lábát felrakta a székre, rákönyökölt a térdére, s arcát a két tenyerébe hajtotta.

Ha hercegnő volnék — gondolta, igazi hercegnő, aranyat szórhatnék a nép közé. De lám, ha nem is vagyok igazi hercegnő, csak amolyan képzeletbeli, tehetek egyet-mást az emberekért Ilyesmit, mint az előbb. Becky legalább olyan boldog volt, mintha aranyat kapott volna tőlem. Azt fogom képzelni, hogy ha jót teszek valakivel, az olyan, mintha aranyat szórnék a nép közé. Beckynek is aranyat adtam.

A gyémántbányák

Nem sokkal ezután izgalmas dolog történt. Nemcsak Sara tartotta

izgalmasnak, hanem az egész iskola, hetekig másról sem beszéltek, csak erről. Crewe kapitány érdekes történetet mondott el levelei egyikében. Váratlanul felkereste egy barátja, egykori iskolatársa. Az illetőnek kiterjedt birtoka van. Nemrég gyémántot találtak a földjén, most készült kiépíteni a bányászatot. Ha minden a várakozásoknak megfelelően sikerül, akkora vagyona tehet szert, hogy azt elgondolni is bajos, s mert nagyon szereti régi diáktársát, Crewe kapitányt, felajánlotta neki: szálljon be az üzletbe. Sara legalábbis ennyit értett meg apja leveléből. Más üzleti terv aligha keltette volna fel Sara és intézeti társai érdeklődését, de a „gyémántbányák” szó

úgy hangzott, mint az Ezeregyéjszaka. Hogyne izgatta volna az ember fantáziáját! Sara rögtön el is kezdett ábrándozni és mesélni Ermengardenak és Lottienak a szeszélyesen kanyargó járatokról a föld mélyében, amelyeknek falait, padozatát és tetejét csillogó gyémántkövek alkotják, meg a különös, fekete arcú férfiakról, akik hosszú csákánnyal, kalapáccsal kifejtik a drágaköveket.

Ermengarde elragadtatottan hallgatta az új mesét, Lottienak minden este újra el kellett mesélnie. Lavinia majd megpukkadt irigységében és kijelentette Jessienek, ő nem hiszi, hogy egyáltalán léteznek gyémántbányák,

A mamám gyémántgyűrűje negyven

fontba került — biggyesztette el a száját, pedig nem is valami nagy. Ha igazán léteznének, a tulajdonosuk gazdagabb lenne a földkerekség leggazdagabb emberénél is, ami ugye kész nevetség!

Lehet, hogy Sara nevetségesen gazdag lesz — kuncogott Jessie.

Gazdagnak nem gazdag ugyan, de máris nevetséges — sziszegte Lavinia.

Úgy látom, gyűlölöd őt — csodálkozott rá Jessie.

Szó sincs róla! — vágott gőgös arcot Lavinia. — Csak nem hiszek a gyémántbányákban.

Pedig valahonnan csak jönnek a gyémántok — vont vállat Jessie. Tudod-e, Lavinia — kérdezte, megint kuncogva, mit mesél Gertrude?

Nem tudom, de nem is érdekel, ha már megint arról a kibírhatatlan Saráról van szó,

Csakugyan róla szól a történet. Újabban azt képzei, hogy ő hercegnő. Örökké ezt játssza — még az iskolában is. Azt állítja, ettől jobban megy a lecketanulás. Azt szeretne volna, ha Ermengarde is beáll hercegnőnek, de Ermengarde nem akarta, azt mondta, ő ahhoz túlságosan kövér.

Az is, túlságosan kövér. Sara meg túlságosan sovány. Jessie megint kuncogni kezdett.

Sara azt mondja, ennek semmi köze ahhoz, hogy hogyan fest valaki és mi je van. Csak attól függ, mit gondol és mit fész.

Gondolom, azt képzelem, akkor is hercegnőnek érezhetné magát, ha koldus lenne. Szólítsuk ezentúl Királyi Fenségnek!

A leckeórákon már túl voltak, ilyenkor érezték magukat a legjobban a növendékek. Összegyűltek a nagyteremben, a kandalló előtt, csevegtek és játszottak. Miss Minchin és Miss Amelia ilyenkor visszavonult a nappalijába, teázni. Ez volt a nap legjobb pillanata, ha a kicsik rendesen viselkedtek, nem kiabáltak, és nem futkároztak összevissza, bár ez, mi tagadás, gyakran megesett. Ilyenkor a nagylányok közbeléptek, jól leszidták a kis haszontalanokat, vagy meghúzták a fülüket. Ezt el is várták tőlük az intézet

vezetői. Abban a pillanatban, amint Lavinia elhallgatott, nyílt az ajtó és belépett Sara Lottieval, aki úgy követte őt mindenhová, mint egy kiskutya,

Már megint itt van azzal a szörnyű kölyökkel! — súgta oda Jessienek Lavinia. — Ha annyira imádja, miért nem tartja a szobájában? Meglásd, öt perc sem telik bele, Lottie megint rákezd bögni.

Lottienak kedve támadt lemenni játszani a nagyterembe, és arra kérte fogadott anyját, jöjjön vele. Ő játszani kezdett más kicsikkel a szoba egyik sarkában, Sara pedig leült az ablak alatti padra, és belemerült könyvébe. A Nagy Francia Forradalomról szólt a könyv. Sara lelki szemei előtt megjelentek a

Bastille foglyai, akik olyan régen tengődtek már sötét zárkákban, hogy arcukat egészen benőtte a hosszú, ősz haj és szakáll, és semmit sem tudtak a külvilágról, mire a nép kiszabadította őket.

Gondolatban messze, messze járt a nagyteremtől. Ezért kétszeresen is kellemetlenül érintette Lottie bögése. Ilyenkor, ha hirtelen riasztották fel álmaiból vagy egy könyv olvasásából, nehezére esett uralkodnia magán. Aki szeret olvasni, jól ismeri ezt az érzést. Az ember alig állja meg, hogy ne kiabáljon, és ne váljék kiállhatatlanná.

Úgy érzem magam olyankor, mintha megütöttek volna — vallotta meg egyszer Ermengardenak bizalmasan

Sara, — És kedvem volna visszaütni. Nagyon gyorsan kell az emlékezetembe idéznem sok mindent ahhoz, hogy ne vágjak csúnya arcot.

Most is sok mindent kellett az emlékezetébe idéznie, mialatt letette a könyvet, és leugrott a kényelmes padról.

Lottie végigcsúszott a termen, mintha korcsolyázna, elesett, és megütötte dundi térdét. Féllábon ugrált és sikoltozott barátnői és ellenfelei gyűrűjében, és csak úgy záporoztak rá az intelmek és a vigasztalások.

Azonnal hagyj abba, te bögőmasina! — kiáltotta Lavinia.

Nem vagyok bögőmasina! Neeem! — jajveszékelt Lottie. — Sara! Sara!

Ha nem hagyja abba, kijön Miss

Minchin! — rémüldözött Jessie. Lottie drága, kapsz tőlem egy pennyt.

Nem kell a vacak pennyd! — zokogta Lottie. Lesandított a térdére, megpillantott egy vércseppet, amire végképp elfogta a kétségbeesés.

Sara odafutott hozzá, letérdelt mellé és átölelte.

Lottie, drágám, Lottie! Tudod, mit ígértél!

Azt mondta, bögőmasina vagyok!

Ha sírsz, csakugyan az leszel, Lottie — mondta Sara azon a nyugodt hangon, amelyet Lottie jól ismert. — Mit ígértél, szívem?

Lottie nagyon jól tudta, mit ígért, de egyelőre még hangosabban zendített rá, mint előbb.

Nekem nincs mamám — zokogta.
— Egy csepp mamám sincs!

Igenis van mamád! Vagy elfelejtetted? Nem tudod, hogy a te mamád Sara? Nem kérsz Sara mamából?

Lottie elhallgatott és odabújt Sarához.

Gyere — cirógatta Sara, ülj mellém az ablak alatti padra. Mesélek neked valamit, jó?

Igazán mesélsz? — nyafogott Lottie. — Mesélsz a gyémántbányákról?

A gyémántbányákról! — tört ki Lavinia. — Utálatos, elkényeztetett kölyök! A legszívesebben megverném!

Sara talpon termett. Ne feledjük, nyakig merült könyve olvasásába, és nagyon gyorsan kellett sok mindent az

emlékezetébe idéznie, amikor fogadott gyereke felvisített. Sara sem volt angyal, és nagyon nem szerette Laviniát.

Ami azt illeti — mondta némi hévvel, én is szívesen megvernék, de nem akarlak megverni. Elvégre nem vagyunk kisgyerekek. Benőtt már annyira a fejünk lágya, hogy ne verekedjünk!

Lavinia úgy érezte, most itt az alkalom.

Valóban, királyi fenség — mondta maró gúnnyal. — Hercegnők vagyunk, ha jól tudom. Egyikünk legalábbis az.

Sara egy lépést tett felé, hogy megüsse. Élete legfőbb öröme volt „azt képzelni, hogy...” Soha nem beszélt erről olyan lányokkal, akiket nem szeretett. Azt, hogy hercegnőnek képzelet magát,

titokban akarta tartani. Nagyon rosszul esett neki és felháborította, hogy Lavinia most az egész iskola füle hallatára üzgúnyt az ő kedvenc ábrándjából. Érezte, arcába szökik a vér és megcsendül a füle. Az utolsó pillanatban sikerült megfékeznie indulatát. Elvégre egy hercegnő nem kaphat dührohamot! Ütésre emelt keze lehanyatlott, egy pillanatig mozdulatlanul állt, aztán nyugodt, csengő hangon, felszegett fejjel azt mondta:

Igaz, olykor azt képzelem: hercegnő vagyok. Azért képzelem ezt, hogy megpróbáljak úgy viselkedni, ahogy egy hercegnőhöz illik.

Laviniának nem jutott eszébe a megfelelő válasz. Már nem először

tapasztalta, nehéz letromfolnia Sarát, ha szóváltásba keveredik vele. Legfőképpen azért, mert tisztán érezte: a többség Sara pártján van. Most is együtt érzően hallgatták. A kislányok szeretik a hercegnőkről szóló történeteket. Önkéntelenül közelebb húzódtak Sarához.

Lavinia nagyot nyelt, aztán egy utolsó kísérletet tett arra, hogy felülkerekedjék a vitában. Nem nagy sikerrel.

Jaj szegény fejemnek! Remélem, fenséged nem feledkezik meg rólunk, amikor leereszkedik trónusáról.

Nem feledkezem meg — felelte Sara. Többet nem is mondott, csak állt és nézte Laviniát, aki egy idő után nem

bírta tovább: belekarolt Jessiebe és elvitorlázott.

Ettől fogva azok a kislányok, akik féltékenyek voltak Sarára, csak úgy emlegették őt megvető hangsúllyal: Sara hercegnő, azok pedig, akik szerették őt, dicséretképpen nevezték hercegnőnek. Szentől szembe senki sem szólította őt így, de rajongóinak tetszett ez a festőt, pompázatos cím, és amikor a dolog híre eljutott Miss Minchinhez, Ő maga is szívesen ejtett erről egy-két szót az odalátogató szülők előtt. Ügy érezte, emeli az iskola fényét és rangját.

Becky szó szerint igaznak tekintette Sara hercegnő voltát. Barátságuk, mely azzal kezdődött, hogy az álmából felriadt Becky rémülten ugrott fel Sara kedvenc

székéről, azóta megszilárdult, bár — mi tagadás erről sejtelve sem volt Miss Minchinnek és Miss Ameliának. Annyit maguk is láttak ugyan, hogy Sara kedvesen bánik a kis konyhalánnyal, de nem tudhatták, micsoda gyönyörteljes pillanatokát él át Sara szobájában Becky, Miután villámgyorsan végigtakarította az emeleti hálósobákat, besurrant Sara nappalijába, és örömteli sóhajjal lerakta a nehéz szeneskannákat. Ilyenkor meserészletek hangzottak el, finom falatok kerültek elő, amelyeket Becky vagy helyben tüntetett el, vagy gyorsan zsebre vágott, és éjjel, a padlásszobájában fogyasztott el.

Vigyázva kell ennem, kisasszony — közölte egy ízben Becky. — Ha

morzsázók, előjönnek a patkányok.

Patkányok! — borzadt meg Sara. — Hát patkányok is vannak a padláson?

A legtöbb padláson vannak patkányok meg egerek — felelte Becky, egy bölcs nyugalmával. — Annyira megszoktam már őket, hogy azt sem bánom, ha a párnámon szaladgálnak.

Sara hátán végigfutott a hideg.

Egy idő után bármit megszokik az ember — mondta Becky. — Muszáj is annak, aki konyhalánynak született. No meg jobban is szeretem a patkányokat a csótányoknál.

Ezzel én is így lennék — bólintott Sara. — Gondolom, az ember egy idő után összebarátkozhat egy patkánnyal, de egy csótánnyal soha.

Olykor Becky csak perceket tölthetett a kellemes, meleg szobában. Ilyenkor csak pár szót váltottak, Becky a titkos zsebébe süllyesztette azt, amivel Sara megkínálta, és már futott is tovább. Sara életébe új színt lopott az a kötelezettség, hogy beszerezzen Beckynek némi harapnivalót Ahányszor elment hazulról, gyalog vagy kocsin, alaposan végignézte a boltok kirakatait. Amikor először hozott haza kéthárom darab húspástétomot, úgy érezte, fontos felfedezést tett. Becky szeme felragyogott: — Ó, kisasszony — motyogta, ez majd jól megtömi a bogyómét. Az a fontos, hogy az ember tele legyen. A kalács mennyei étel, de úgy elolvad a számban, mint a hó, ha

érti, mire gondolok, kisasszony. Ezek meg ott maradnak a gyomromban.

Az nem lenne jó, ha végig ott maradnának — mosolygott Sara, de remélem, megfelelnek a célnak.

Megfeleltek, ahogy a húsos szendvicsek, húspogácsák és a bolognai mártás is. Becky egy idő után már nem érezte magát Örökké éhesnek és fáradtnak.

És akármilyen súlyosak is voltak a szeneskannák, akármilyen barátságtalan a szakácsnő, akármennyi a nehéz munka, Becky már nem bánta. Volt mire várnia, volt mit remélnie; hogy Sara kisasszonnyal találkozhat délután. Sara puszta látása is megtette volna a magáét, a húspástétom nélkül. Olykor csak pár

szót válthatott Beckyvel, de mindig kedvesen és jókedvűen beszélt hozzá, és ha az idejük engedte, mesélt neki, vagy olyat mondott, amin az ember aztán kedvére eltűnődhetett este, a padláson. Sara nem is sejtette, mi mindent jelent Ő szegény Beckynek; ő csak azt tette, amit mindennél jobban szeretett, lévén természettől fogva nagylelkű és adakozó. Aki ilyennek született, annak a keze is, a szíve is könnyen nyílik meg. Megeshet, hogy az ember keze üres, de a szíve sosem az, annak mindig van mit adnia: jó, meleg, kedves dolgokat, segítséget, vigaszt, derűt, nevetést — és olykor a vidám, kedves nevetés a legjobb ellenszere minden bajnak.

Pár nappal tizenegyedik

születésnapja előtt Sara levelet kapott édesapjától. Nem a megszokott, kisfiúsan vidám hangon szóló levelet. Crewe kapitány nyilvánvalóan levert volt, nyomasztották a gyémántbányákkal járó üzleti gondok.

„Láthatod, kis Sara, apád nem született üzletembernek, terhére vannak a számok és irományok. Nemigen érti őket. Ha nem lenne lázam, talán nem virrasztanék fenn fél éjszaka köhécselve, és nem töltenem az éjszaka másik felét nyugtalanító álmokkal viaskodva. Bár velem lenne az én kis úrnőm! Ő bizonyára jó tanáccsal szolgálna nekem a maga ünnepélyes modorában. Ugye, jó tanácsot adnál, kis úrnőm, apádnak?”

Mégis nagy pompával készült

megünnepelni Sara tizenegyedik születésnapját Egyebek közt Párizsból rendelt neki egy új babát, olyan ruhatárral, ami csodaszámba ment. Arra a levélre, amelyben apja megkérdezte, örülne-e egy új babának, Sara ezt válaszolta:

„Kezdek kiöregedni a korból, papa. Ez lesz az utolsó babám. Azért van a dologban valami emlékezetes és megható. Ha költői tehetségem lenne, igen csinos verset írnék „Az utolsó babám” címmel. Csakhogy nem tudok verset írni. Megpróbáltam, de az eredményen mindig nevetnem kellett. Egyáltalán nem úgy hangzott, mint Watts, Coleridge vagy Shakespeare. Emilyvel egy baba sem versenyezhet, de nagyra

becsülöm majd az Utolsó Babát, és az iskola bizonyára szeretni fogja. Minden kislány szereti a babákat, bár egyes iskolatársaim, a nagyok közül, akik már majdnem tizenöt évesek, úgy tesznek, mintha az ilyen gyerekes dolgok nem érdekelnék őket."

Crewe kapitányt szaggató fejförccs gyötörte, amikor ez a különös levél befutott Indiába. Előtte, az íróasztalán papirosok és levelek tornyosultak, amelyek megriasztották és torokszorító aggodalommal töltötték el. De a levél olvastán olyan jót nevetett, amelyet már hetek óta nem.

Ó, minél nagyobb az én lánykám, annál mókásabb. Adná az Isten — sóhajtott fel a kapitány, hogy ez az ügy

rendbe jöjjön, akkor hazaugranék Angliába és meglátogatnám. Egek, mit nem adnék érte, ha ebben a percben a nyakam köré fonhatná két kis karját! Mit nem adnék érte!

Határozatba ment: a születésnapot fényes külsőségek közepette fogják megünnepelni. Feldíszítik a nagytermet, ünnepélyes keretek közt nyitják ki az ajándékokat tartalmazó dobozokat, utána pompás uzsonnára hivatalosak az intézet növendékei a szentek szentélyébe, Miss Minchin szobájába. A nagy nap délelőttje lázas munkában telt el. A nagyteremből kivitték a padokat, a falakat magyalfüzérekkel díszítették fel, a fal mellett sorakozó tárgyakat piros terítővel takarták le.

Amikor Sara aznap kora reggel belépett a nappalijába, egy kis, göcsörtös, barna csomagocskát talált az asztalon. Tudta: ez neki szánt ajándék, és azt is sejtette, kié. Óvatosan nyitotta fel a kis csomagot. Egy nem egészen tiszta, piros flanelből készült, egyszerű tűpárna volt benne, amelyre valaki fekete fejű gombostűkkel ezt írta: „Sokk bódog sz. napot.”

Sara elérzékenyült.

Ó, mennyi fáradtságot vett magára Becky! Annyira, de annyira tetszik ez az ajándék, hogy belesajdul a szívem.

A következő pillanatban elképedve meredt a tűpárna aljára erősített névjegyre, amelyen nyomtatott betűkkel ez a név ékeskedett: „Miss Amelia

Minchin."

Miss Amelia — forgatta eltűnődve a névkártyát Sara. — Ez lehetetlen!

Ebben a percben nesztelenül nyílt az ajtó, és bekukkantott Becky. Óvatosan beljebb merészkedett, boldog, gyengéd mosollyal az arcán, az ujjait tördelve izgalomban,

Teccik, Sara kisasszony? — kérdezte aggódva. — Igazán teccik?

Hogy tetszik-ee? Nagyon! — kiáltotta Sara. — Becky, aranyom, ez a te kezed műve, ugye?

Becky szemét elfelhőzte a boldogság, furcsa, vakkantás-szerű hangot hallatott örömében.

Csak közönséges flanel, és nem is új, de annyira akartam valamit adni a

kisasszonynak! Éjszakánként csináltam. Tudtam, a kisasszony majd azt képze-
li: tiszta selyem a párna, és gyémántból van
a gombostűk feje. Én is megpróbáltam
ezt képzelni, mialatt csináltam. Ugye
nem baj, kisasszony, hogy a névkártyát
kivettem a szemétből? — sandított
aggódva Sarára Becky. — Miss Amelia
kidobta. Nekem, ugye, nincs saját
névkártyám, de tudom, az ajándékhoz
névkártya dukál, azért tűztem rá Miss
Ameliáét.

Sara odafutott Beckyhez és
megölelte. Gombócot érzett a torkában.

Ó, Becky — kiáltotta elfúló
hangan, annyira szeretlek!

Köszönöm, kisasszony, szívből
köszönöm — lehelte Becky. — De nem

érdemlem meg. A flanel nem is vót új.

Megint a gyémántbányák

Amikor aznap délután Sara belépett a füzérdíszes nagyterembe, egy menet élén haladt. Miss Minchin vezette őt kézen fogva, legpompásabb selyemruhájában. Mögöttük egy szolga lépkedett, ő hozta az Utolsó Babát, utána egy szolgáló egy újabb dobozzal, s a menetet Becky zárta, tiszta kötényben, új sipkájában, egy harmadik dobozzal megrakva. Sara sokkal szívesebben jött volna be úgy, ahogy szokott, egyedül, de Miss Minchin behívatta magához, és a négyszemközti beszélgetés végén kinyilvánította akaratát.

Ez rendkívüli esemény. Azt akarom, hogy ezt mindenki megértse. Így

hát Sara engedett, és győztes hadvezérként vonult be, roppantul szégyenkezve, mialatt a nagyobb lányok oldalba bökdöstek egymást, a kicsik pedig örömükben ficáncolni kezdtek a helyükön. Zsibongás támadt.

Csend, hölgyeim! — harsant fel Miss Minchin hangja. — James, helyezze a dobozt az asztalra, és emelje le a tetejét. Emma, te rakd le egy székre a dobozodat. No de Becky! — váltott hirtelen szigorúra a hangja.

Becky izgalmasában megfélekedezett magáról, és rávigyorgott Lottiera, aki elragadtatott kíváncsiságában alig bírta a helyén maradni. Beckyt annyira megriasztotta Miss Minchin rendreutasítása, hogy kis híján elejtette a

dobozt. Dadogva, sután kért bocsánatot, Lavinia és Jessie felvihogott.

Hogy mersz a fiatal hölgyekre nézni? — róttá meg Beckyt Miss Minchin, — Rakd le azt a dobozt, de rögtön!

Becky kapkodva engedelmeskedett, és gyorsan megindult az ajtó felé.

Mind távozhatnak — intett Miss Minchin a cselédeknek.

Becky tiszteletteljesen utat engedett a nála rangosabb szolgának és szolgálónak. Nem állta meg, és vágyó pillantást vetett közben az asz táltra, az ott heverő nagy dobozra, ahonnan egy kék selyemruha széle kandikált ki.

Kérem, Miss Minchin, nem maradhatna Becky itt? — kérdezte

váratlanul Sara.

Vakmerő lépés volt. Miss Minchin akaratlanul is összerándult. Aztán a szemére illesztette lornyóját, és zavartan bámult dísznövendékére.

No de drága Sara! — kiáltotta. — Mit keresne itt Becky?

Azt gondolom, szívesen megnézné ő is az ajándékokat — tett egy lépést Miss Minchin felé Sara. — Ő is csak egy kislány, mint mindannyian.

Miss Minchin őszintén megbotránkozott Előbb Sarára meredt aztán Beckyre.

No de Sara, drága — mondta aztán, Becky csak egy kis konyhalány. A konyhalányok nem kislányok.

És ezt szó szerint így is gondolta. A

konyhalányok nem kislányok, hanem gépek, arra valók, hogy szenet hordjanak és tüzet rakjanak.

De Becky igenis kislány. Kérem, kérem! Hadd maradjon itt, ő is örülne, én is.

Miss Minchin méltóságteljesen bólintott:

Maradhat — ha ez a születésnap kivánságod. Rebecca, köszönd meg Sara kisasszonynak nagy jóságát.

Becky a szoba sarkában húzta meg magát, izgatott, gyönyörűséges várakozásában a köténye szélét rágcsálva. Most előjött és bókkolt, de közben baráti, cinkos pillantást váltott Sarával.

Ó, ha megengedné, kisasszony!

Olyan hálás vagyok, kisasszony. Nagyon szeretném látni a babát, nagyon. Köszönöm, kisasszony. És fordult riadtan Miss Minchin felé, és gyorsan kivágott egy még mélyebb bókot — köszönöm, asszonyom, hogy megengedi.

Miss Minchin az ajtó melletti szobasarokra mutatott.

Maradj ott — parancsolta Beckynek. — Ne gyere túlságosan közel a fiatal hölgyekhez.

Becky odaállt a sarokba. A szája a füléig szaladt örömeiben. Mit bánta ő, hová állítják, ha ott maradhat a teremben, és nem kell a konyhában mosogatnia, hanem végignézheti ezeket a csodálatos dolgokat. Miss Minchin megköszöörülte a torkát.

Hölgyeim, volna magukhoz pár szavam...

Beszédet mond — súgtak össze a lányok. — Jaj, bárcsak ne beszélne hosszan!

Sara restelkedett. Nem kellemes egy terem közepén állni, és végighallgatni egy rólunk szóló ünnepi beszédet.

Miss Minchin rákezdte:

Valamennyien tudják, ugye, hölgyeim, a mi drága Sáránk ma tölti be tizenegyedik életévét. Más növendékek is megünnepelték itt a tizenegyedik születésnapjukat, de Sara születésnapja más, mint a többi kislányé. Még egypár év, és nagy vagyon tulajdonosa lesz, s szent kötelessége azt arra érdemes

dolgokra költeni.

A gyémántbányák! — kuncogott Jessie.

Sara szerencsére nem hallotta meg a suttogást. így is a fejébe szállt a vér Miss Minchin szavai hallatán. Ahányszor Miss Minchin pénzről, vagyonról beszélt, Sara úgy érezte, utálja őt — és felnötteket utálni nagyon illetlen dolog.

Amikor kedves édesatyja, Crewe kapitány idehozta őt Indiából, és az én gondjaimra bízta — folytatta szónoklatát Miss Minchin, félig tréfásan azt mondta nekem: „Attól tartok, a lányom nagyon gazdag lesz, Miss Minchin”, mire én azt feleltem: „Itt a mi intézetünkben úgy fogjuk őt nevelni, Crewe kapitány, hogy

az a világ legnagyobb vagyonát is kellőképpen ellensúlyozza." És lám, Sara lett a legjobb növendékem. Franciatudása, tánca becsületére válik intézetünknek. Modora amely miatt ti kis hercegnőnek nevezitek — kifogástalan. Remélem, méltányoljátok nagylelkűségét. Arra kérlek benneteket, ennek adjatok hangosan is kifejezést. Mondjátok mind egyszerre: „Köszönjük, Sara!"

Az egész társaság felpattant, és kórusban mondta: — Köszönjük, Sara.

Minek tagadjuk: Lottie ugrált és tapsolt. Sara szégyenlősen állt egy pillanatig. Aztán bókkolt igen csinosan.

Köszönöm, hogy eljöttetek a születésnap ünnepségemre!

Ez szép volt, Sara — sietett őt megdicsérni Miss Minchin. — így köszöni meg egy igazi hercegnő a népnek, ha az megéljenzi. Lavinia utasította rendre metsző hangon Laviniát — az imént olyan hangot hallattál, mint aki felhorkan. Azt tanácsolom, ha már olyan féltékeny vagy iskolatársnődre, ennek adj legalább finomabb modorban hangot. Most magatokra hagylak benneteket, mulassatok jól!

Mihelyt kivitorlázott a teremből, a kislányok felszabadultan pattantak fel a helyükről, és mind, ahányan voltak, a dobozok felé tartottak, a kicsik ugrabugrálva, a nagyok futólépésben. Sara kinyitotta az első dobozt.

Ni, könyvek! — ujjongott.

A kicsik csalódottan zajongtak.
Ermengarde megrémült.

Hát a te papád könyvet küld neked
a születésnapodra? — kiáltotta.

Akkor egy szikrányival sem jobb az
enyémnél. Ki ne nyisd a dobozt, Sara!

Sara nevetett — Én szeretem a
könyveket. — De sietve kinyitotta a
legnagyobb dobozt, és kivette az Utolsó
Babát. Csodaszép volt. A kislányok
felszisszentek és hátrább léptek, hogy jól
szemügyre vegyék ezt az elragadó
tüneményt.

Majdnem akkora, mint Lottie —
tátotta el a száját az egyik kicsi.

Lottie tapsolt és ujjongva
körültáncolta a babát.

Estélyi ruhában van — jegyezte

meg Lavinia. — A kabátja hermelinszegélyes.

És a kezében egy operai látcső van — kiáltotta Ermengarde. — Kék és arany látcső!

Itt a kelengyéje is — mondta Sara. — Nyissuk ki a ládát, és nézzük végig a ruhatárát.

Leült a szoba közepére, a földre, és elfordította a kulcsot a láda zárjában. A gyerekek kiáltozva köré gyűltek, mialatt ő sorra kihúzta a láda fiókjait és elővette a holmikat. Csipkegallérokat, selyemharisnyákat, zsebkendőket; egy ékszerszelencét, amelyből egy nyaklánc és egy ti ara került elő, mind a kettő úgy festett, mintha igazi gyémántok csillognának rajta; volt ott még egy

hosszú szilszkinbunda és hozzávaló muff, meg báli ruhák, utcai ruhák, díszruhák, kalapok, kimonók, legyezők. Még Lavinia és Jessie is elfelejtette rövid időre, hogy ők már kinőttek a babázó korból; elragadtatott kiáltásokat hallattak.

Tegyük fel — mondta Sara, miközben egy széles karimájú, fekete bársonykalapot tett a pazar holmik merev mosolyú tulajdonosának a fejére — tegyük fel: a baba érti a mi beszédünket, és hízeleg neki, hogy így körülcsodáljuk.

Te örökké ezt képzeled meg azt — jegyezte meg fensőbbbségesen Lavinia.

Tudom, hogy azt teszem — felelte nyugodtan Sara. — Nincs jobb, mint ezt

meg azt feltételezni. Majdnem olyan, mintha varázsolni tudna az ember. Ha elég erősen képzeljük el, amit akarunk, az majdnem valósággá válik.

Könnyű így eljátszogatni annak, akinek mindene megvan — biggyesztette el a száját Lavinia. — Vajon akkor is képes lennél mindenfélét feltételezni meg elképzelni, ha koldus lennél, és egy viskóban laknál?

Sara éppen az Utolsó Baba kalapjának strucctollait szedte rendbe. Most felhagyott vele, és maga elé bámult

Azt hiszem, képes lennék — mondta töprengő arccal. — Ha koldus lennék, mást se tennék, csak ezt meg azt feltételezném és képelném, már csak muszájból is. De alighanem nehéz lenne.

Később sokszor átfutott az agyán: milyen különös, hogy Miss Ame Ha abban a szent percben lépett be a terembe, amelyben ő ezt kimondta.

Sara — mondta Miss Amelia —, az apukád ügyvédje, Barrow úr bejelentette magát Miss Minchinhez. Négyszemközt akar vele beszélni. Mivel az enni és innivalókat a nővérem fogadószobájába készítettük be, jó lenne, ha mind átvonulnátok oda, hogy ő az ügyvédet itt, a tanteremben fogadhassa.

Enni és inni sokan szerettek a kislányok közül, sok szem csillant fel erre a bejelentésre, Miss Amelia kettes sorba állította a növendékeket, majd a menet élére állva Sarával, elvezette Őket a teremből, ahol az Utolsó Baba

egyedül maradt, a székén ülve. Körülötte elszórva heverték ruhatárának csodás darabjai, ruhák, kabátok, csipkés fehérneműk halomban.

Miss Minchin lépett be a terembe, egy hegyes orrú, sovány és kissé zavart külsejű úrtól követve. Maga Miss Minchin is kissé zavartnak látszott, ingerülten és kíváncsian meredt a kistermetű úrra.

Miután méltóságteljesen leereszkedett egy székre, helyet mutatott maga mellett látogatójának.

Foglaljon helyet, Barrow úr.

Barrow úr nem ült rögtön le. Az Utolsó Baba és holmijai vonták magukra a figyelmét. Előkapta a szemüvegét, és rosszállóan bámulta a babát és

kelengyjét. A baba nem zavartatta magát. Egyenesen ült, és maga elé nézett.

Legalább száz fontba kerülhetett — jegyezte meg Barrow úr. — Finomabbnál finomabb anyagok, és egy drága párizsi divatcég. Csak úgy szórta a pénzt ez az ifjú ember!

Miss Minchin megsértődött. Szentelenség így beszélni az ő legjobb klienséről. Ekkora szentelenséget még egy ügyvéd sem engedhet meg magának!

Bocsánat, Barrow úr, nem értem önt!

Ilyen születésnap ajándékok egy tizenegy éves gyereknek! — folytatta zavartalanul Barrow úr. — Ez szerintem egyenesen örültség!

Miss Minchin nem bírta tovább.

Crewe kapitány gazdag ember.
Egyedül a gyémántbányák...

Barrow úr sarkon fordult és
rámeredt.

Gyémántbányák! — tört ki. —
Nincsenek! Soha nem is léteztek!

Miss Minchin úgy ugrott föl a
székéről, mint akibe gombostűt döftek.

Micsoda? Mit mond? — hápogta.

Mindenesetre jobb lett volna, ha
soha szóba sem kerülnek mondta epésen
Barrow úr.

Nincsenek gyémántbányák? —
sipította Miss Minchin, és
belekapaszkodott egy székbe, mert úgy
érezte, szédül.

A gyémántbányák gyakrabban teszik
tönkre a tulajdonosukat, mint ahányszor

meggazdagítják — közölte az ügyvéd. — Ha valaki, aki nem is konyít az üzlethez, egy igen kedves barátja keze közé kerül, jobban teszi, ha távol tartja magát az ő drága barátja gyémántbányáitól, aranybányáitól vagy másféle bányáitól, amelyekbe pénzt kell fektetni. A megboldogult Crewe kapitány...

Miss Minchin majd elájult.

A megboldogult Crewe kapitány? A megboldogult? Csak nem azt akarja mondani, hogy...

Meghalt, asszonyom — vágta rá nyersen Barrow úr. — Dzsungellázban és lesújtva az üzleti bajoktól. A dzsungelláz talán nem ölte volna meg, ha az üzleti bajok nem veszik el félig az eszét, és az üzleti bajok sem végeztek

volna vele egymagukban, ha nem társul hozzájuk a dzsungelláz. Crewe kapitány halott!

Miféle üzleti bajok? — kérdezte halálra rémülve Miss Minchin, és visszaruskadt székére. — Miféle bajok?

Gyémántbányák — felelte Barrow úr — meg drága barátok és anyagi csőd.

Anyagi csőd! — Miss Minchinnek a lélegzete is elállt.

Az utolsó pennyig mindenét elvesztette. Túl sok pénze volt a fiatalembernek. A drága barát telebeszélte a fejét a gyémántbányákkal és várható hasznukkal, ő maga is befektette minden pénzét, Crewe kapitány is. Aztán a drága barát elszelelt. Crewe kapitány már magas

lázal küszködött, amikor ezt megtudta. Ez több volt, mint amit elviselhetett. Felszökött a láza, félrebeszél, az utolsó pillanatig az ő kislányát emlegette — akire egy pennyt sem hagyott.

Miss Minchin végre felfogta, miről van szó. Életében nem érte még ekkora csapás. Dísznövendéke, díszkliense oda! Úgy érezte, becsapták, meglopták, és ebben egyformán bűnös Crewe kapitány, Sara és Barrow úr.

Azt meri állítani, hogy a kapitány semmit sem hagyott a lányára? — rikácsolta. — Hogy a gyerekeknek nincs semmije? Koldus? Hogy nem gazdag örököső, hanem egy nincstelen senki?

Barrow úr született üzletember volt. Nyomban megértette, sürgősen

tisztáznia kell, őt nem terheli semmiféle felelősség.

A kislány csakugyan koldusszegény — felelte. — És csakugyan az ön nyakába szakad, asszonyom. Nincs senkije az égegyadta világon.

Miss Minchin önkéntelenül egy lépést tett előre. Ügy festett, mintha legszívesebben kirohanna, és ebben a minutában leállítaná a vidáman és meglehetősen lármásan zajló uzsonnázást

Ez szörnyű! — toporzékolt dühében. — Ott ül az az undok kis béka a szobámban, selyembe-bársonyba, csipkés alsóneműbe öltözve, és az én költségemre látja vendégül az egész intézetet.

Szent igaz, asszonyom, az ön

költségére! — felelte nagy lelki nyugalommal Barrow úr. — Barrow és Skipworthot nem terheli semminő felelősség. Crewe kapitány úgy halt meg, hogy ki sem fizette utolsó, igen szép summára rúgó számlánkat.

Miss Minchin felháborodása nem ismert határt. Szinte fuldoklott.

Velem is így bánt el! — kiáltotta. — Annyira bíztam a kapitány bőkezűségében, hogy mindenféle képtelen kiadásokra ragadtattam magam. Én fizettem ki annak a nevetséges babának és nevetséges, mesébe illő ruha tárának ellenértékét. Sara dúskált mindenben, amit csak kívánt. Külön hintója van, francia szobalánya és pónija, és ezt mind én fizettem azóta,

hogy a kapitány utolsó csekkje megérkezett.

Barrow úr nem óhajtott végighallgatni Miss Minchin sérelmeinek hosszú listáját.

Több számlát már ne egyenlítsen ki, asszonyom — tanácsolta, hacsak nem akarja ajándékokkal elhalmozni a kis hölgyet. Sosem kapná vissza, amit rákölt.

De hát mit tegyek? Mit tegyek? — meredt rá Miss Minchin.

Ugyan mit tehetne? — Barrow úr levette és a zsebébe csúsztatta szemüvegét. — Crewe kapitány halott. A kislánynak semmije, senkije. Nem tehet mást, asszonyom: vállalja az önre háruló felelősséget.

De én nem vállalom! — Miss Minchin elsápadt dühében. Barrow úr távozni készült.

Ehhez semmi közöm, asszonyom — vont vállat a legteljesebb közönnyel. — Barrow és Skipworthot semmiféle felelősség nem terheli Igen sajnálatos persze, hogy a dolog ilyen fordulatot vett.

Ha azt képzelem, uram, hogy Sarát az én nyakamba varrhatja, nagyot téved — sziszegte Miss Minchin. — Engem megcsaltak és megloptak. Kidobom azt a kölyköt az utcára.

Barrow úr zavartalanul folytatta útját az ajtó felé.

Én ezt nem tenném az ön helyében, asszonyom — vont újra vállat. — Nem

keltene jó hatást. Ha híre futna az esetnek, az sokat árthatna az intézet hímevének. Nem illik kitenni az utcára egy árva, elszegényedett növendéket, akinek senkije nincs.

Barrow úr jó üzletember volt, tudta, mit beszél. Sőt, azt is tudta: Miss Minchin is vérbeli üzletasszony, hamar rá fog ébredni: nem tehet olyat, ami miatt azt mondanák rá, hogy szívtelen, kegyetlen, gonosz.

Inkább tartsa itt és használja ki a képességeit — tanácsolta visszafordulva Barrow úr. Keze már a kilincsen volt. — Úgy tudom, a kislány okos. Nagy hasznára lehet az intézetnek, mihelyt egy kicsit megnő.

Eszemben sincs addig várni!

Holnaptól kezdve jó hasznát veszem — szegte fel a fejét Miss Minchin.

Efelől nincs kétségem, asszonyom — felelte Barrow úr, rosszat sejtő mosollyal. — Efelől nincs kétségem. Jó napot!

Egy utolsó meghajlással eltűnt, betéve maga mögött az ajtót. Miss Minchin meredten bámult utána. Tudta, amit Barrow úr mondott, igaz. Nincs választása. Dísznövendéke kis koldussá vedlett, az előlegezett pénz sosem térül meg.

Micsoda csapás! Micsoda igazságtalanság! — gondolta elkeseredetten. Hangok zivaja ütötte meg a fülét. Az ő szobájából jött, ahol nagy lakmározás folyik e percben. No,

ha mást nem is tehet, ennek véget vethet.

Már indult is az ajtó felé, amikor benyitott Miss Amelia. Halálra rémült, ahogy nővére dühtől eltorzult arcát megpillantotta.

Mi történt, Maria? — nyögte ki riadtan.

Miss Minchin vadul rákiáltott:

Hol van Sara Crewe?

Sara? — dadogta elképedve Miss Amelia. — Hol lenne? A szobádban van, a többi gyerekekkel.

Akad gazdag ruhatárában egy fekete ruha is?

Fekete ruha? — hebegte Miss Amelia. — Fekete?

Van a sok más és más színű ruhája közt egy fekete? Miss Amelia elsápadt.

Nem. Azaz mégis. De már kinőtte. Csak az a régi, fekete bársonyruhája van, még tavalyról.

Eredj és mondd meg neki: vesse le, de rögtön, azt a rózsaszín selyemcsodát, amiben páváskodik, és vegye fel a feketét, akár kicsi neki, akár nem. Eztán nem lesz módja a ruhákban válogatni.

Miss Amelia elkezdte tördelni kövérkés kezét, és sírva fakadt.

Jaj, nővérem, jaj! Mi történt?

Miss Minchin nem kertelt.

Crewe kapitány halott. Egy árva penny nem maradt utána. És az az elszegényedett, szörnyen elkényeztetett, utálatos kis béka itt van a nyakunkon.

Miss Amelia lezökkent a legközelebbi székre.

Száz meg száz fontot költöttem el miatta ostobaságokra. És egy penny nem sok, annyit sem fogok viszontlátni. Eredj, és nyomban vess véget ennek a nevetséges ünneplésnek. És mondd meg neki: siessen ruhát váltani.

Én mondjam meg? — kérdezte panaszos hangon Miss Amelia. — Én? És máris?

Máris! — förmedt rá Miss Minchin. — Mit ülsz itt és bámulsz, mint borjú az új kapura? Eredj, ha mondom!

Szegény Miss Amelia megszokta, hogy a nővére őt borjúnak vagy libának nevezze. Tudta magáról: csakugyan liba, és úgy látszik, az a libák sorsa, hogy mindenféle kellemetlen teendő szakad a nyakukba. Rettentően kellemetlen volt

felmenni, betoppanni a pompásan mulatógyerekek közé, és közölni vendéglátójukkal, hogy mától fogva csak kis koldus, ruhát kell váltania, és belebújni a kinőtt feketébe. De Amelia nem mert ellenkezni félelmetes nővérével.

Addig dörzsölgette zsebkendőjével a szemét, míg ki nem vörösödött. Akkor felkelt, és szó nélkül távozott. Magára maradva Miss Minchin fel-alá járkált a szobában. Hangosan beszélt magában, bár erről nem volt tudomása. — Ó, azok a gyémántbányák! Titokban azt remélte, a részvényeikből fog meggazdagodni. S lám, nemhogy nyereséget hoztak volna neki az átkozott bányák, temérdek pénzt ráfizet.

Még hogy Sara hercegnő — mondta. — Úgy elkényeztette az apja, mintha királynő lenne!

Éppen a sarokban álló asztal előtt haladt el, amikor ez a mondat kicsusszant a száján. Hirtelen megtorpant. A terítő alól felcsukló zokogás hallatszott.

Hát ez meg mi? — kiáltotta Miss Minchin, és felhajtotta a lelógó terítőt. — Hogy merészeled? — kiáltotta magán kívül. — Hogy merészeled? Azonnal gyere ki!

Szegény Becky mászott ki az asztal alól. Sapkája félrebillent, arca vörös volt, szeme duzzadt a visszafojtott sírástól.

Engedelmeivel, úrnóm, csak én

vagyok itt — hebegte. — Tudom, nem lett volna szabad, de a babát néztem éppen, amikor úrnőm belépett. Én megijedtem, és idebújtam.

Egész idő alatt itt kuporogtál és hallgatóztál? — vágott fenyegető arcot Miss Minchin.

Dehogy, dehogy úrnőm — szabódott ügyetlenül bókolva Becky. — Én nem hallgatóztam, de muszáj volt itt maradnom, nem surranhattam ki észrevétlenül. Ments Isten, úrnőm, én nem szoktam hallgatózni. De nem dughattam be a fülem. Egyszerre mintha még félni is elfelejtett volna. Újra felzokogott, és azt mondta:

Kérem, kérem, ne küldjön el, úrnőm. De annyira sajnálom Sara

kisasszonyt! Annyira!

Ki veled! — parancsolta Miss Minchin.

Becky arcán patakzottak a könnyek.

Máris megyek, úrnőm — motyogta, de kérem-kérem, engedje meg, hogy eztán én szolgáljam ki Sara kisasszonyt, a munkám után! Gyorsan megcsinálok én mindent, csak engedje meg, kérem. Szegény, szegény Sara kisasszony!

Ettől csak nőtt Miss Minchin haragja. Hogy még ez a nyomorult konyhalány is Sara pártjára álljon — akit, most vallotta csak meg magának, ő kezdettől fogva ki nem állhat, ez sok volt neki. Valósággal toporzékolt dühében.

Nem, szó sem lehet róla! Sara kisasszony magát fogja kiszolgálni, és

még másokat is. Azonnal tűnj el innen, mert ha nem, úgy kirúglak, hogy a lábad sem éri a földet!

Becky a fejére borította a kötényt, kifutott a teremből, le a lépcsőn, és meg sem állt mosogató kuckójáig. Ott leült fazekai és serpenyői közé, és úgy sírt, hogy majd a szíve szakadt meg.

Olyan, mint egy mese — zokogta. — Mint egy mese, arról a gyönyörű hercegnőről, akit világgá kergetnek.

Miss Minchin még a szokottnál is ridegebb és merevebb volt, amikor pár órával később jelentkezett nála Sara, ahogy ő meghagyta neki.

Sarának még mindig úgy rémlett, a születésnap ünnepség csak egy álom volt vagy olyasvalami, ami évekkal

ezelőtt történt, és nem vele, hanem egy másik kislánnyal.

Nyoma sem maradt az ünnepségnek. A nagyterem faláról lekerültek a füzérek, a padokat visszarakták a helyükre. Miss Minchin fogadószobája is úgy festett, mint mindig, és Miss Minchin megszokott, hétköznapi ruhájában ült az íróasztala mellett. A növendékek engedelmesen levetették ünneplőjüket, iskolaruhába bújtak, és a tanteremben súgtak-búgtak, kisebb csoportokra szakadozva.

Szólj Sarának, beszélni akarok vele — parancsolt rá a húgára Miss Minchin. — És add világosan tudtára, bögésről vagy hisztérikus jelenetekről szó sem lehet!

Növérérem! Sara a legfurcsább gyerek, akit valaha is láttam — felelte Miss Amelia. — Nem csinált az előbb sem cirkuszt. Ahogy akkor sem, tudod, amikor Crewe kapitány elutazott Indiába. Mialatt elmondtam neki, mi történt, csak állt és bámult rám, meg sem mukkanva. A szeme egyre nagyobb lett, az arca falfehér. Amikor befejeztem, remegni kezdett az álla, sarkon fordult és felrohant a szobájába. Sok gyerek sírva fakadt közben, de Sara észre sem vette, se látott, se hallott, csak rám figyelt. Ám egy szó nem sok, annyit sem felelt nekem, amitől egész furcsán éreztem magam.

Soha senki nem tudta meg, mi történt Sara szobájában azután, hogy

felrohant és magára zárta az ajtót. Ő maga sem emlékezett utóbb másra, csak arra, hogy fel-alá járt a szobájában és hangosan — de olyan hangon, amelyben nem ismert a magáéra — azt ismételte:

A papám meghalt! A papám meghalt!

Egyszer megtorpant Emily előtt, aki a székén üldögélt.

Hallod, Emily? — kiáltott rá. — Hallod? A papa meghalt Indiában halt meg — ezer meg ezer mérföldre innen.

Amikor Miss Minchin parancsára belépett a fogadószobába, az arca sápadt volt, a szeme karikás. A száját összeszorította, mintha óvakodna elárulni, mit szenvedett és szenved. Nem

is hasonlított arra a rózsaszín pillangógyerekre, aki nemrég egyik kincsétől a másikhoz libbent a nagyteremben. Különös, kétségbeesett, már-már groteszk kis teremtésnek látszott.

Egyedül vette fel, Mariette segítségét elhárítva, a kiselejtezésre szánt fekete bársonyruhát. Rövid is volt, szűk is, a kurta szoknya alatt hosszúnak és soványnak tetszett karcsú lába. Fekete szalagot nem talált, rövidre vágott, sűrű, fekete haja szabadon keretezte arcát, kiemelve halotti sápadtságát Emilyt fél kézzel a szívére szorította. Emily is feketében volt, egy darabka fekete szövetbe göngyölte őt Sara.

Rakd le rögtön a babádat — szólt

rá Miss Minchin. — Hogy jutott eszedbe idehurcolni?

Nem rakom le — rázta meg a fejét Sara. — Semmim sincs, csak ő. Papától kaptam.

Sara társaságában Miss Minchin titokban mindig is kényelmetlenül érezte magát. Most is.

A jövőben úgysem lesz idő babázásra — jelentette ki ingerülten. — Dolgoznod kell majd, igyekezned hasznossá tenni magad.

Sara merően rászögezte különös, nagy szemét, és egy szót sem szólt.

Eztán minden másképp lesz — folytatta Miss Minchin. — Gondolom, Miss Amelia elmondta neked, mi a helyzet.

Elmondta — felelte Sara. — A papa meghalt. Nem hagyott rám pénzt. Szegény vagyok.

Koldus vagy! — Miss Minchin megint dühbe gurult, ahogy a tény következményeit felidézte. — Úgy tudjuk, se rokonod, se otthonod, és olyan sincs, aki gondot viselne rád.

A soványka, sápadt kis arc összerándult, de Sara néma maradt.

Mit bámulsz rám? — fortyant fel Miss Minchin. — Olyan ostoba vagy, hogy nem fogod fel, mit mondtam? Nincs senkid, nem törődik veled senki, legfeljebb én. Ha könyörületből itt tartalak,

Felfogtam — válaszolta halkán Sara. És úgy tetszett, nagyot nyel.

Az az átkozott baba! — rikácsolta Miss Minchin, és a széken békésen üldögélő, gyönyörű babára mutatott. — Meg a képtelenül drága és pazarló holmijai... Nekem kellett az árukat kifizetnem.

Sara odafordult és felsóhajtott.

Az Utolsó Baba! — mormolta gyászos hangon.

Csakugyan az utolsó! De az enyém, nem a tied — közölte Miss Minchin. — Mindened az enyém.

Kérem, vegye nyugodtan el. Nekem ügysem kell.

Ha Sara jajveszékelt, zokogott, megrémült volna, talán egy fokkal türelmesebb lett volna hozzá Miss Minchin. Uralkodó természetű volt,

szerette másokkal a hatalmát éreztetni, de amint Sara sápadt, mégis nyugodt arcocskájára nézett, az a kellemetlen benyomása támadt, nincs hatalma ezen a gyereken. — Ne nagyozlj! — förmedt rá. — Ennek elmúlt az ideje. Nem vagy többé hercegnő. Túladunk a hintón meg a pónin, és elküldjük a szobalányodat. Csak a legócskább, legegyszerűbb ruháidat hordhatod, a díszesek nem illenek jelen helyzetedhez, Beckyvel kerültél egy sorba. Dolgoznod kell a megélhetésedért.

Meglepetésére Sara szeme felragyogott, s mintha az arca megkönnyebbülésről árulkodott volna.

Dolgozhatok? — kapott a szón Sara. — Ha dolgozom, sokkal

elviselhetőbb lesz. De mit tehetek?

Amit neked parancsolnak. Eszes gyerek vagy, gyorsan tanulsz. Ha hasznossá teszed magad, itt maradhatsz. Jól beszélsz franciául, taníthatod a kicsiket.

Taníthatok? — örvendezett. — Kérem, hadd tanítsak! Tudom, jól elboldogulnék a kicsikkel. Szeretnek.

Ne beszélj zöldségeket arról, kik szeretnek! — intette le Miss Minchin. — Nemcsak a kicsiket fogod tanítani. Küldönc is leszel, segítesz a konyhán és a tanulószobán. És ha nem vívod ki a megelégedésemet, elküldtek. Ezt ne feledd! Most elmehetsz.

Sara némán állt egy pillanatig. Ki tudja, mi meg nem fordult a fejében.

Aztán elindult az ajtó felé.

Hé, megállj! — kiáltott rá Miss Minchin. — Hát nem szándékozol köszönetet mondani nekem?

Sara visszafordult. Iménti különös gondolatai megrohanták.

Mit kellene megköszönnöm?

A jóságomat. Azt, hogy merő jóságból otthont adok neked — szegte fel a fejét Miss Minchin.

Sara önkéntelenül közelebb lépett hozzá. Sovány kis mellkasa viharosan süllyedt-emelkedett.

Maga nem jó — mondta különös, gyerekhez nem illő indulattal. Maga nem jó, és ez a ház nem az otthonom. — Azzal sarkon fordult és kifutott a szobából, mielőtt Miss Minchin, aki

szinte kővé meredt dühében,
megállíthatta volna.

Sara levegő után kapkodva, lassan baktatott fel a lépcsőn, szorosán magához ölelve Emilyt.

Bárcsak beszélni tudna! — sóhajtott nagyot. — Bárcsak igazán beszélni tudna!

A szobájába akart menni, leheveredni a tigrisbőrre, arcát a nagy macska fejére nyugtatva, és gondolkodni, gondolkodni, gondolkodni. Éppen akkor lépett ki a szoba ajtaján Miss Amelia. Az ajtót kulcsra zárta maga mögött, és elé állt. Lerítt róla: ideges és elfogódott. Valójában roppantul szégyellte a lelke mélyén, amit tenni készült, a nővére parancsára.

Ide nem mehetsz be! — állta Sara útját.

Nem mehetek be? — Sara döbbsenten hátralépett.

Ez többé nem a te szobád — nyögte ki Amelia, fülíg pirulva. Sara valamiképpen egy pillanat alatt felfogta, mit jelent ez a tilalom, és minek a kezdete.

Hát hol van az én szobám? — kérdezte, nagyon ügyelve rá, hogy a hangja ne remegjen.

A padláson fogsz lakni, Becky mellett.

Sara ismerte az utat a padlásra. Felment a második emeletre, majd egy újabb lépcsősoron a padlásra. Ezt a lépcsőt ócska, olcsó szőnyeg fedte, a

lépcső szűk volt és kanyargós. Sara úgy érezte, messzire megy, végleg maga mögött hagyja azt a világot, ahol az a másik, boldog gyerek élt, akihez immár semmi köze. Amikor felért és benyitott a padlásszobába, nagyot dobbant a szíve. Sietve becsukta maga mögött az ajtót és körülnézett.

Igen, ez egy másik világ volt. A kamra teteje ferde, fala fehérre meszelve. A festés itt-ott már lekopott. A bútorzata gyér volt és ócska: egy rozsdás kályha, egy vaslábakon álló, kemény ágy, vékony pokróccal letakarva, egy rozoga, piros zsámoly az ablak alatt. A keskeny padlásablakon át mindössze a szürke ég egy sávjára nyílt kilátás. Sara leült a zsámolyra, ölébe vette Emilyt és

ráhajolt. így ült némán, mozdulatlanul. Nem sírt, ez ritkán esett meg vele.

Halkan kopogott valaki. Olyan halkán, alázatosan, hogy Sara előbb meg sem hallotta, csak akkor pillantott fel, amikor lassan nyílt az ajtó, és a nyílásban megjelent szegény Becky kisírt arca. Becky órák óta titokban sírt, és lopva a kötényével törölgette a szemét, amitől meglehetősen csapzottan festett.

Kisasszony — lehelte, megengedné nekem... szabad bejönnöm?

Sara megpróbált rámosolyogni, de hiába, nem sikerült. Ahogy ránézett Becky gyengédséget sugárzó arcára, könnyben úszó szemére, végre eltűnt arcáról az az öreges, gyerekhez nem illő kifejezés, kitérte a karját és felzokogott.

Látod, Becky, nem megmondtam, hogy egyformák vagyunk? Két kislány. Mennyire igazam volt! Most nincs köztünk semmi különbség. Nem vagyok többé hercegnő!

Becky odarohant hozzá, megragadta és a keblére vonta Sara egyik kezét, és azt kiáltotta zokogva, el-elcsukló hangon:

De igenis az, kisasszony! És akármilyen történik is magával, akármilyen, megmarad hercegnőnek. Ezen semmi, de semmi nem változtathat.

A padláson

Sara sosem felejtette el az első éjszakát, amelyet a padláson töltött. Olyan keserves, gyerekhez nem illő, mély bánatot élt át, amelyről soha

senkinek nem beszélt És még az volt a szerencséje, mialatt ott feküdt álmatlanul a sötétben, hogy itt-ott önkéntelenül elvonta a figyelmét a testi kényelmetlenség. E nélkül talán el sem viselte volna kicsiny szíve a gyászt és szorongást. Pedig alig volt a tudatában, hogy teste is van, mialatt az idő lassan vánszorgott az éjszakában.

Papa meghalt! — súgta maga elé.
— Papa meghalt!

Csak órák múltán döbbsent rá: ágya olyan kemény, hogy kénytelen szünet nélkül forgolódni, és így sem pihenhet meg; hogy a sötétség áthatolhatatlanabb, mint amilyennek valaha tapasztalta; és hogy a szél vonítva süvölt végig a tetőn, a kémények közt bujkálva. De még ennél

is rosszabb volt az a motozás, kaparászás, visítózás a falban. Tudta, mit jelent, hisz Becky elmondta. Patkányokat és egereket. Vagy harcolnak egymással, vagy játszanak. Egyszer-kétszer surranó lábacsókák koppanását is hallotta a padlón, és csak később ébredt tudatára, amikor pár nap után visszaemlékezett első éjszakájára, hogy amikor először meghallotta ezt a kopogást, reszketve ült föl az ágyán, majd reszketve bújt vissza a takaró alá, és a fejére vonta.

A mélyreható változás életében nem fokozatosan következett be, hanem egy csapásra.

Kezdje úgy, ahogy folytatni fogja — mondta Miss Minchin Ameliának. —

Tanulja meg mindjárt az elején, mire számíthat.

Mariette másnap távozott. Sara egyszer vethetett egy pillantást a nappalijára, amikor elhaladt előtte. Már is átalakították a többihez hasonló hálószobává: eltűntek a falikárpitok, kényelmes bútorok, szőnyegek, s egy ágy állt a sarokban.

Amikor lement reggelizni, látta: régi helyén, Miss Minchin mellett most Lavinia ük

Megkezdted a szolgálatot, Sara — mondta jegesen Miss Minchin. Átúlsz a kicsikhez, a kisebbik asztalhoz. Ügyelj rá, hogy csendben legyenek, jól viselkedjenek és rendesen egyenek. Korábban kellett volna lejönnöd. Lottie

máris kiöntötte a teáját.

Így kezdődött, és ettől a naptól fogva rohamosan szaporodtak Sara tennivalói. A kicsiket franciára tanította, és kikérdezte más tantárgyakból. És ez volt még a legkönnyebb feladata. Különféle megbízásokkal szalajtották ide-oda, ha esett, ha fűtt. Vele végeztették el, amire más lusta volt, vagy amit rosszul csinált meg valaki. A szakácsnő meg a szobalányok Miss Minchin példáját követték, némi élvezettel parancsolgattak annak a kislánynak, aki körül nemrég még olyan nagy hűhót csaptak. Nem voltak elsőrendű cselédek, nem is úgy fizették őket. Örömmel vették, hogy van valaki, akinek ők parancsolgathatnak, akit ők

szidhatnak.

Kezdetben, egykét hónapig Sara azt hitte, meglágyítja parancsolói szívét, ha azt tapasztalják: ő készséggel dolgozik, némán viseli el a szidalmat. Büszke kis szíve mélyén azt várta: megértik, hogy ő meg akarja keresni a kenyerét, nem könnyöradományból él. De be kellett látnia: ez hiú remény, minél készségesebben engedelmeskedett, annál zsarnokibbak és követelődzőbbek lettek a lusta szobalányok, annál hamarabb pirított rá a házsártos szakácsnő.

Ha egy kicsit idősebb, Miss Minchin rábízta volna a nagyobb lányok tanítását is, megtakarítva egy tanárnőt, de kislány volt, és annak is látszott. Erre nem használhatták, hát afféle főkifutónak

és mindenesnek tették meg. Sara sokkal okosabb és megbízhatóbb volt, mint egy közönséges kifutófiú. Nehéz megbízatásokat, bonyolult üzeneteket is rábízhattak. Olykor még a számlák kifizetését is ráhagyták. Emellett szabad volt port törölgetnie és rendet raknia a szobákban.

Hogy ő is tanuljon, az szóba sem került többé. Azt is csak akkor engedték meg neki, hogy bevonuljon tankönyveivel a már kiürült tanterembe, ha letudta aznapi, kora reggeltől késő estig tartó, fárasztó munkáját

Ha nem ismétlem néha át, amit tanultam — mondta magának, talán mindent elfelejtek. Most jószerivel konyhalány vagyok, és ha még tudatlan is

lennék, szegény Beckyvel kerülnék egy sorba. Ámbár kérdés, elfelejthetném-e annyira mindazt, amit tanultam, hogy ne tudjam felsorolni VIII. Henrik hat feleségét, vagy olyan hibásan írjak, mint szegény Becky.

Új helyzetének talán legkülönösebb vonása volt megváltozott viszonya iskolatársnőihez. Nem kis hercegnő volt immár, hanem cseléd, aki nem számíthatta magát a növendékek közé. Annyira elhalmozták munkával, hogy ideje sem igen maradt velük szót váltani, és nem volt nehéz észrevennie, Miss Minchin igenis azt akarja, ne is vegyülhessen soha el a többi kislány közé.

Nem akarom, hogy más gyerekekkel

barátkozzon, sűgjon-bűgjon — mondta oktató hangon Miss Minchin Miss Ameliának. — A kislányok szeretnek szánakozni, ha Sara elkezd magáról vadregényes, megható történeteket terjeszteni, tragikus hősnővé válik a többi szemében, és a szülőknek is a fülébe juthat a dolog. Jobb, ha úgy él, ahogy az helyzetéhez és állapotához illik. Én elvégre otthont adok neki, és ez nagy jótétemény.

Sara büszkébb volt annál, hogysen barátkozni akarjon olyan kislányokkal, akiket láthatóan feszélyezett és tanácstalanná tett új helyzete. Tisztelet a ritka kivételnek: Miss Minchin növendékei nem voltak különösebben érző szívűek, sem nagy képzelőerővel

megáldottak. Ők maguk gazdagok voltak, kényelemben éltek, s inkább lenézéssel, mint részvétellel figyelték Sarát, aki egyre nyomorúságosabban festett kinőtt, kopott ruháiban, lyukas talpú cipőjében, és akit elszalajtottak a boltba egy nagy kosárral bevásárolni.

Elgondolni is furcsa, hogy ő volt a dúsgazdag lány, a gyémántbányatulajdonos — mondta Lavinia. — Most cseléd külseje van. És furcsább, mint valaha. Sosem szerettem őt, de most egyenesen kiállhatatlannak tartom azt, ahogy némán bámul az emberre — úgy, mintha keresztüllátna rajta,

Azt is teszem — vágta rá Sara, amikor ez eljutott a füléhez. — Azért nézek jól meg magamnak egyeseket.

Szeretem tudni, hányadán állok velük.

Az igazat szólva, Sara nem kis kellemetlenségtől menekült meg többször is azáltal, hogy rajta tartotta a szemét Lavinián, aki nem ment a szomszédba egy kis gonoszságért, és örömmel okozott volna bajt iskolatársának.

Sara óvakodott bajt keverni, bárkivel összeütközni. Cselédként dolgozott, esőben-sárban csomagokkal, bevásárlókosárral megrakodva rózta az utcákat; küszködött a kicsikkel, akik hajlamosak voltak nem odafigyelni az órákon. Egy idő után felszólították: fogyassza el ebédjét a konyhában, ilyen kopott, toldott-foldott ruhában nem ehet a növendékek asztalánál. Mindenki

cselédje lett. Büszke kis szíve sajgott, de soha senki nem hallotta őt panaszkodni.

A katonák nem nyafognak — mondta, összeszorítva a száját. — Én sem. Azt képzem: háborúba mentem.

Mégis voltak pillanatok, amikor a szíve szakadt volna meg, ha nincs három jó barátja.

Az első Becky volt, a szegény Becky, Már az első éjszakától fogva, amelyet Sara a padláson töltött, Becky szívét nem várt megnyugvással árasztotta el az a tudat, hogy a szomszéd kamrában egy másik emberi lény szuszog. És ez az érzés a továbbiakban még erősödött. Napközben szót sem igen válthattak. Kinek-kinek megvolt a munkája, ha beszélgetésen kapják őket, rögtön rájuk

sütötték volna, hogy lógnak, lopják a napot.

Ne haragudjon meg rám, kisasszony — súgta oda Sarának az első reggel Becky, ha nem vagyok elég udvarias. Én magamban mindig hozzáteszem majd: „kérem” meg „bocsánat”, de nincs időm ki is mondani, meg nem is lenne jó, ha más meghallaná. — De kora hajnalban átosont Sara kamrájába, segített neki öltözködni, a ruháját begombolni, mielőtt lefutott volna a konyhába, a tűzhelyet begyújtani. És esténként halkan bekopogtatott, halkan és alázatosan, hogy Sara segítségére legyen, ha kell. Az első hetekben Sara gyászába merülve nemigen szólt, és Beckynek megsúgta a szíve: tiszteletben kell tartania Sara

gyászát, békén kell őt hagynia.

Sara második vigasztalója Ermengarde volt, de ehhez előbb történnie kellett egynek-másnak.

Amikor Sara valamelyest felocsúdott első kábulatából, ráébredt: tökéletesen megfélekezett róla, hogy Ermengarde is a világon van. Mindig jóban voltak, de Sara sok évvel érezte idősebbnek magát gyámoltalan barátnőjénél. Ermengarde szíve jó volt, de az esze kereke roppant lassan forgott. Őszintén, gyerekesen ragaszkodott Sarához, hozzá fordult segítségért, ha a leckéivel nehézsége támadt, boldogan engedelmeskedett neki, és örökösen mesékért ostromolta. De ő maga sosem mondott semmi érdekeset, és gyűlölte a

könyveket. Könnyű volt megfélekezni róla a bajok sűrűjében, nem csoda, hogy Sara pár hétig nem is gondolt rá.

Ez annál könnyebben megeshetett vele, mert Ermengarde az első hetekben távol volt az intézettől, váratlanul hazahívták. Amikor visszatért, egykét napig nem találkozott Sarával, s amikor először összefutottak, Sara éppen nagy halom foltoznivaló ruhát cipelt, sápadt volt, és egy lehetetlen kinőtt ruha volt rajta, amely alól kilátszott hosszú, sovány lába.

Ermengarde észjárása lassúbb volt, hogysen alkalmazkodni tudott volna egy ilyen váratlan helyzethez. Tudta ugyan, mi történt Sarával, de el sem tudta képzelni, hogy Sara ilyen szegényesen

fest, úgy, mint egy cseléd. Előbb egy árva szó nem sok, annyi sem jutott az eszébe. Aztán zavarában hisztérikus nevetésben tört ki, és azt dadogta:

Ni, Sara, hát te vagy az?

Én — felelte kurtán Sara és elpirult. Csak nem néz le Ermengarde is, suhant át agyán a gyanú.

A nagy halom ruhát magához ölelte, és az állával leszorította. így nézett farkasszemet Ermengardedal, aki ettől végleg elvesztette a fejét.

Hogy... hogy vagy? — hebegte.

Magam sem tudom — vont vállat Sara, — Hát te?

Ó, én... én jól vagyok — Ermengardeot a sírás fojtogatta. Jaj, valami kedvesebbet, barátibbat kellene

mondanom, gondolta riadtan, és rövid
töprengés után kibökte:

Nagyon... nagyon boldogtalan
vagy?

Sarát a csalódás és a
türelmetlenség igazságtalanná tette.
Szegény, meggyötört szíve elfacsarodott,
fia valaki olyan buta, mint Ermengarde,
gondolta, jobb szóba sem állni vele.

Kettőt találgathatsz — mondta. —
Gondolod, hogy boldog vagyok? — és
továbbcsietett.

Később ráébredt: ha a saját
nyomorúsága nem nyomasztotta volna
annyira, és nem homályosította volna el
a gondolatait, tudnia kellett volna, hogy
szegény, buta Ermengarde nem tehet
arról, hogy suta és tapintatlan. Mindig is

suta volt, és minél hevesebb érzések törtek rá, annál butább.

De akkor megerősítve látta azt a gyanúját, hogy Ermengarde is csak olyan, mint a többi kis liba.

Ez hosszú hetekre éket vert kettejük közé. Ha olykor véletlenül találkoztak, Sara félrenézett, amitől Ermengarde megdermedt és zavarba esett. Olykor odabiccentettek egymásnak, máskor köszönés nélkül mentek el egymás mellett.

Szóba sem akar állni velem. Jobb, ha kitérek az útjából — gondolta Sara. — Ezt amúgy is nagyon megkönnyíti nekem Miss Minchin.

Miss Minchin annyira megkönnyítette, hogy látni sem igen

látták egymást. Ermengarde ez idő alatt az iskolában butábbnak látszott, mint valaha, emellett nyugtalan volt és boldogtalan. Többnyire az ablak melletti padon üldögélt, összekuporodva, és kibámult. Egyszer Jessie arra jártában megtorpant, és kíváncsian rámeredt.

Miért bögsz, Ermengarde? — kérdezte.

Nem bögök — felelte fojtott, remegő hangon Ermengarde.

Igenis bögsz — erősködött Jessie. — Éppen most gördült le az orrod mentén egy nagy könnycsepp, és le is pottyant az orrod hegyérők És ni, máris kibuggyant a második.

Tudd meg, boldogtalan vagyok, de ehhez senkinek sincs köze. Azzal hátat

fordított Jessienek, előhúzta a zsebkendőjét, és beletemette az arcát.

Aznap este Sara a szokottnál is később ment föl a padlásszobájába. Sokáig dolgozott — a növendékek már rég lefeküdtek, mire végzett és utána még bevonult az üres tanterembe, a leckéit átnézni. Amikor az utolsó lépcsőn fellépett, meglepetten tapasztalta, fény szűrődik ki a kamra ajtónyílásán.

Ugyan ki járhat itt? — csodálkozott Sara. — Pedig valaki gyertyát gyújtott odabent.

Valaki csakugyan gyertyát gyújtott. Az illető a rozoga zsámolyon kuporgott hálóköntösben, egy nagy vörös sálba burkolózva.

Ermengarde! — kiáltotta Sara.

Nagyon meglepődött, szinte megijedt. —
Még bajba kevered magad!

Ermengarde feltápászkodott a zsámolyról, és megindult csoszogva Sara felé — a papucska kicsit nagy volt neki. Szeme, orra vörös a sok sírástól.

Tudom, ha rájönnek — felelte. —
De azt sem bánom, már egy cseppet sem bánom. O, Sara, kérlek, kérlek, áruld el, mi bajod van velem? Miért nem szeretsz többé?

Volt valami a hangjában, amitől Sara toroka elszorult. Ez egészen a régi Ermengardera vallott, aki egyszer arra kérte, legyen a „legjobb barátnője”. Talán mégsem azt gondolta Ermengarde az elmúlt hetekben, amit ő hitt róla!

Én igenis szeretlek — mondta Sara.

— Csak azt hittem... tudod, annyi minden megváltozott időközben. Azt hittem, te is megváltoztál.

Ermengarde szeme kikerekedett meglepetésében.

De hiszen te változtál meg! — kiáltotta. — Te nem akartál velem beszélni. Én nem tudtam, mit tegyek. Te változtál meg, nem én!

Sara belátta: tévedett, hibát követett el.

Csakugyan megváltoztam — bólintott, de nem úgy, ahogy te gondoltad. Miss Minchin nem nézi jó szemmel, ha a lányokkal beszélek. És a legtöbben nem is akarnak velem szóba állni. Azt hittem... talán... te sem. Hát inkább kitértem az uradból.

Ó, Sara! — jajdult föl Ermengarde. A következő pillanatban már egymás karjába borultak. Mi tagadás, Sara kis, fekete fürtös feje pár percig a vörös sál takarta vállon pihent. Sara iszonyúan magányosnak érezte magát, amikor azt hitte, Ermengarde is cserbenhagyta.

Utána mindketten a padlóra kuporodtak. Sara átfogta a térdét, Ermengarde sáljába burkolózott, pillantása imádattal csüggött a jól ismert, nagy szemű arcocskán.

Nem bírtam tovább — mondta. — Te bizonyára jól ellehetsz nélkülem, Sara, de én nem nélküled. Kis híján belehaltam. Ma aztán hirtelen eszembe jutott, mialatt a takaró alatt bögtém: felsurranok ide, és megkérlek, legyél

megint a barátnőm.

Te jobb lelkű vagy nálam — felelte Sara. — A büszkeségem tiltotta, hogy kibéküljek veled. Látod, az élet próbára tett, és kiderült, nem vagyok igazán jólelkű. Talán erre jó a megpróbáltatás — vonta bölc s ráncokba a homlokát Sara.

En nem látok benne semmi jót — jelentette ki mogorván Ermengarde.

Az igazat megvallva én sem — vallotta meg Sara. — De gondolom, a dolgoknak akkor is lehet jó oldaluk, ha pillanatnyilag nem látjuk. Talán még Miss Minchinnek is van jó oldala —
tette hozzá, meglehetősen elbizonytalanodva.

Ermengarde riadt pillantást vetett

maga köré.

Mondd csak, Sara, azt gondolod, ki fogod itt bírni? Sara elgondolkodva nézett körül.

Azt hiszem, kibírom, ha úgy tesztek, mintha... Ha azt képzelem, ez a hely része egy történetnek.

Sara képzelete lassan mozgásba jött. Mióta rászakadt a szerencsétlenség, ez nem fordult elő vele. Mintha megbénult volna a képzelőereje.

Éltek emberek ennél sokkal rosszabb helyen is. Gondolj Monte Christo grófra If várbörtönében. Vagy a Bastille foglyaira!

A Bastille foglyai — lehelte Ermengarde. Le nem vette elbűvölt tekintetét Saráról. Sara mesélt a Bastille

foglyairól és a Nagy Francia Forradalomról, és neki sikerült, ami senki másnak: Ermengarde emlékezetébe vésni az elmondottakat.

Ez jó gondolat — vélte Sara. — Ezt fogom képzelni. A Bastille foglya vagyok. Sok éve senyvedek a börtönben, a világ elfelejtett. Miss Minchin a foglár, Becky pedig — hirtelen felvillant a szeme, Becky a szomszédos zárka foglya.

Most megint a régi Sara, gondolta boldogan Ermengarde.

Ezt fogom képzelni, és ez nagy hasznomra lesz — bólintott erélyesen Sara.

Ermengarde el volt ragadtatva.

És nekem is elmeséled? —

kérdezte aggódva. — Feljöhetek ide esténként, ahányszor csak tehetem, és meghallgathatom, mi történt veled napközben? Akkor úgy érezném, igazán a legjobb barátnőd vagyok, még inkább az, mint régen.

Hát persze — mosolygott rá Sara. — Bajban ismerzik meg, ki az igazi barát, s az én nagy bajom megmutatta, milyen hű és jó lélek vagy!

Melkisedek

A harmadik hű leiek Lottie volt. Kicsi volt még, nem fogta fel a Sarára zúdult szerencsétlenséget, és nagyon meghökkentette a nagy változás, amely ifjú fogadott mamája helyzetében végbement. Hallott harangozni erről-arról, de nem értette, miért változott meg

ennyire Sara külseje, miért jár ócska, fekete ruhában, miért nem ül rendes helyén a tanteremben, miért csak akkor jön be oda, ha órát ad. A kicsik felfedezték: Sara nem lakik többé abban a szobában, ahol olyan sokáig üldögélt saját kis székén Emily. És a legnagyobb baj Lottie szemszögéből azt volt, hogy Sara alig-alig felelt valamit is az ember kérdéseire.

Most nagyon szegény vagy, Sara? — kérdezte lopva Sarától az első napon, amikor franciaórát adott a kicsiknek. — Olyan szegény, mint egy koldus? — Dundi kezeckéjét belecsúsztatta Saráéba, és rászögezte kerek, könnyes szemét. — Én nem akarom, hogy te koldusszegény legyél!

Lerítt róla: mindjárt sírva fakad.
Sara sietett Őt megvigasztalni.

A koldusoknak nincs hol lakniok —
mondta nagy bátran. — Nekem van saját
szobám.

De hol? — erősködött Lottie. — Az
új lányok a te szobádban hálnak, és az a
szoba nem is szép már.

Más szobában lakom.

Szép szoba? Meg akarom nézni! —
jelentette ki Lottie.

Nem folytathatjuk a beszélgetést —
figyelmeztette Sara. — Miss Minchin
máris vasvillaszemeket mereszt ránk. Ha
tovább sugdolózunk, nagyon dühös lesz.

Kitapasztalta: minden nemkívánatos
dologért őt teszik felelőssé. Ha a kicsik
nem figyeltek, ha egymás közt

beszélgettek, ha fészkelődtek, Sarát szidták meg.

Lottie azonban akaratos kis teremtés volt. Ha Sara nem árulja el, hol lakik, ő így vagy úgy, de kideríti! Addig faggatta a kicsiket, forgolódott a nagyok közt, figyelte, amit egymásnak mondtak, míg egy délután a felszedett értesülések alapján nekivágott felfedezőútjának. Lépcsőket mászott meg, amelyek létéről addig mit sem tudott, és felvergődött a padlásra. Találomra felnyitotta a két ajtó közül az egyiket, és (itt találta hön szeretett Sáráját, amint egy asztal tetején álldogál, és kibámul az ablakon.

Sara! — kiáltotta döbbenetben. — Sara mama! — Megdöbbenette a padlásszoba gyér és csúf bútorzata meg

az, hogy olyan messze esik a világ más részeitől. Kurta lábacska sajgott, úgy érezte, száz meg száz lépcsőt mászott meg.

Sara döbbsen fordul hátra. Most mi lesz? Ha Lottie sírni kezd, és valaki meghallja, mindkettejüknek jaj.

Kérlek, Lottie, ne sírj, és ne csapj lármát! — fogta könyörgőre a dolgot. — Ha megtudnák, hogy itt vagy, nagyon megszidnának, és ma már eleget szidtak enélkül is. Nem olyan rossz ez a szoba, Lottie, igazán nem.

Nem? — ámult el Lottie. Körülnézett, aztán összeharapta a száját. Elkényeztetett kislány volt, de fogadott mamája kedvéért hajlandó volt uralkodni magán.

Meg egyébként is lehet, hogy bármely hely, ahol Sara él, nem rossz. — Miért nem az, Sara? — kérdezte.

Sara magához ölelte Lottiet, és megpróbált nevetni. A dundi gyerektest melege valamiképpen megnyugtatta, bár nehéz nap volt mögötte, és az imént könnyes szemmel bámult ki a padlásablakon.

Sok olyat lát itt az ember, amit lent nem látni.

Mit? — kérdezte kíváncsian Lottie.

Kéményeket — egészen közelről. Füstgomolyokat és felhőket. Ugrándozó verebeket — úgy csevegnek egymással, mint az emberek, meg más padlásablakokat, ahol bármely pillanatban felbukkanhat egy fej, és

akkor az ember azon töprenghet: ugyan kié lehet az a fej? Ilyen magason úgy érzi az ember, ez egy más világ.

Hadd nézzem meg én is! Emelj fel — kérte Lottie, Sara felsegítette Lottiet az asztalra.

Aki már nézett ki padlásablakon, az tudja, csakugyan más onnan nézve a világ. Az ablak két felén a tető cserepei ferdén lejtettek le, az ereszig. A verebek otthonosan érezték itt magukat, bátran ugrándoztak és csiripeltek. Két veréb összekülönbözött a közeli kémény tövén. Az egyik megbökte csőrével a másikat és elkergette. A szomszéd ház padlásablaka zárva volt. A ház pillanatnyilag üresen állt.

Bárcsak lakna itt is valaki! —

mondta Sara. — Ez az ablak olyan közel van, hogy ha egy kislány lakna a padlásán, átszólhatnánk egymásnak, és át is mászhatnánk egymáshoz.

Lottie elragadtatottan figyelte a verebeket meg az eget: itt sokkal közelebbnek látszott, mint az utcáról nézve.

Ó Sara! — cirógatta meg az őt óvó kart Lottie, tetszik nekem itt a padláson! Nagyon tetszik. Jobb, mint odalent!

Figyeld csak azt a verebet — suttogta Sara. — Bár lenne nálam egykét morzsa!

Nálam van! — sikkantott aprót örömeiben Lottie. — Egy kiflivég van a kötényem zsebében.

Kiszórták a morzsákat. A veréb

ijedten felrebbent, és elbújt a legközelebbi kémény mögé. Onnan kémlelt ki nagy óvatosan. De mert Lottie hallgatott, Sara pedig halkán csiripelt — majdnem úgy, mint egy igazi veréb, a madár kicsit felbátorodott.

Visszajön? — kérdezte suttogva Lottie. — Visszajön?

Úgy nézem, igen — nyugtatta meg Sara.

És csakugyan. A veréb ide-oda forgatta a fejét, a két kislányt figyelve, de láthatóan arra a következtetésre jutott, nem veszélyesek, mert egyszer csak előjött, és felcsippentett előbb egy kisebb morzsát, majd egy másikat, végül a legnagyobb darabot, s azzal visszamenekült a kémény mögé,

Most már tudja, hogy nincs mitől félnie — magyarázta Lottienak Sara. —
Meglásd, visszajön a többi morzsáért

Vissza is jött Lottie el volt bűvölve.
Amikor leszálltak az asztalról, hogy Sara körbevezesse Lottiet a szobán, maga is meglepődött, mennyi rejtett szépséget fedez föl benne.

Látod, olyan kicsi és olyan magasan van — mondta Lottienak, hogy a leginkább egy madárfészekre hasonlít. Ugye, milyen mókás a ferde mennyezet? Itt el sem férek alatta, az ágyamból pedig egyenesen az égre látok. Ha kisüt a nap, kis, rózsás felhők úszkálnak körülötte, és én úgy érzem, csak ki kéne értük nyújtani a kezemet. Ha meg esik, a cseppek indulót dobolnak a cserepeken... És nézd

meg jobban azt a rozsdás kályhát. Valaha ragyogott és tűz égett benne. Gondold el, milyen csinos lehetett Jó kis szoba ez, és még jobb lehetne, ha máshogy bútoroznák be.

Itt, a padlón — mutatott a szoba közepére — lehetne egy vastag puha, kék indiai szőnyeg. Ott a sarokban meg egy csinos kis dívány, párnákkal, fölötte polc, tele könyvekkel. A kályha előtt jól festene egy állatbőr, a falon pedig kicsi, de szép dísz tárgyak, képek. Itt egy rózsás fényű lámpa, középütt kerek asztal, rajta teáskészlet, és a kályha tetején egy gömbölyded rézkanna duruzsolna. Az ágy is lehetne sokkal kényelmesebb és csinosabb egy puha matraccal és selyemtakaróval. Hát nem lenne

gyönyörű? És talán annyira megszelídíthetnénk a verebeket, hogy bekopogjanak az ablakon, bebocsáttatást kérve!

Hanem amikor végre rábírta Lottiet a távozásra, és a lépcső tetejéről visszatért a szobájába, mintha elfújták volna azt a varázslatos képet, amelyet az imént a képzelete teremtett. A szoba sivár volt és hideg, valamiképpen a szokottnál is sivárabb és ridegebb, mióta Lottie itt járt és elment.

Sara lezökkent a sánta lábú zsámolyra — más ülőalkalmatosság nem is volt a szobában, és letörten bámult maga elé. Egyszerre felfigyelt valami neszezésre. Körülnézett — és ha ideges kislány lett volna, pánikszerűen menekült

volna el sánta zsámolyáról. A falnál ugyanis egy jól megtermett patkány ült, és kíváncsian szaglászott. Lottie morzsái közül egy-kettő a padlóra hullott, annak a szagát érezte meg a patkány.

Sara lenyűgözve figyelte. Igazán mulatságosan festett, mint egy szürke bajszú törpe manócska. Szemét Sarára szegezte, mintha kérdezni akarna tőle valamit. Sara mozdulatlanul ült. A patkány kicsit nekibátorodott. Rettenetesen félt ugyan Sarától, de talán sejtette: nem kellene tőle félnie. No meg szörnyen éhes is volt. Felesége volt, népes családja, és napok óta hiába vadászott ennivalóra. Nincs itt mit tenni, meg kell kockáztatni, gondolhatta magában, mert óvatosan négykézlábra

ereszkedett.

Csak gyere nyugodtan — mondta Sara. — Én nem vagyok csapda Bátran elviheted a morzsákat, te szegény! A Bastille foglyai közül többen is összebarátkoztak patkányokkal. Tegyük fel, hogy mi is barátságot kötünk.

Az állatok sok mindent megértenek vagy megéreznek, én nem tudom, hogyan, de tény, ami tény: ez a patkány is megértette, abban a szent percben, hogy biztonságban van. Tudta, nincs mit félnie ettől a fiatal emberpalántától: nem fog ráugrani, sem éles, vad zajjal ráijeszteni, még kevésbé nehéz tárgyakat a fejéhez vágni. Derék patkány volt, nem akart ő senkit bántani. Az imént, amikor még a hátsó lábain ült és szaglászott, csak

remélte, azóta tudta, honnan, honnan nem, hogy így van, tehát elmerészkedett a morzsáig, és bekapta egyiket a másik után. Közbe-közbe Sarára sandított, ahogy az imént a veréb, bocsánatkérő arckifejezéssel. Sarának nevetnie kellett rajta.

Meg sem moccan, úgy figyelte a patkányt. Az egyik morzsa nagyobb volt a többinél — valójában nem is morzsa volt, hanem egy darabka kifli. A patkányról lerítt, erre a darabkára fáj a foga, de egyelőre nem merte elvenni — nagyon közel volt a zsámolyhoz.

Úgy hiszem, ezt a családjának száná — gondolta Sara. — Ha meg sem moccanok, talán elviszi.

Feszülten figyelte a patkányt. Még a

lélegzetét is visszafojtotta. Az állat kicsit közelebb sündörgött, bekapott még néhány morzsát, majd a levegőbe szimatolt, egy oldalpillantást vetett a zsámoly irányába, egy hirtelen iramodással a kifli darabkánál termett, felkapta, a falhoz rohant vele, és eltűnt egy repedésben.

Sejtettem, hogy ezt a családjának szánja. Azt hiszem, hamar összebarátkozunk majd — mondta Sara.

Egy héttel később Ermengarde fellopódzott a padlásra, és óvatosan bekopogott Sarához. Sara pár percig nem nyitott ajtót neki. A szobában olyan mély volt a csend, hogy Ermengarde előbb azt hitte, Sara már alszik. Aztán a legnagyobb meglepetésére Sara halkán

felkacagott, és szelíden megszólalt:

Nesze, Melkisedek. Vedd csak el, és eredj haza. Vár a feleséged!

Egy pillanat múltán Sara ajtót nyitott. Ermengarde állt a küszöbön ijedt arccal.

Ki...kivel beszéltél, Sara? — kérdezte elképedve.

Sara óvatosan beengedte Ermengardeot. Lerítt róla, jót mulatott az imént.

Csak akkor árulhatom el neked, ha megígéred, nem ijedsz meg, és nem sikítasz! — mondta.

Ermengarde máris majdnem felsikoltott, de sikerült úrrá lenni első ijedelmén. Körülnézett. A szobában nem volt senki kettejükön kívül. Pedig Sara

az imént igenis beszélgetett valakivel. Csak nem egy kísértettel? — riadozott Ermengarde.

Olyasmiről van szó, ami félelmetes? — kérdezte fogvacogva.

Hát vannak, akik annak tartják — felelte Sara. — Én nem.

Egy ki-ki-kísértet? — sipogta Ermengarde.

Hová gondolsz? — nevetett nagyot Sara. — Csak az én patkányom.

Ermengarde egyetlen ugrással, lábát maga alá húzva, az ágyon termett. Nem sikított, de remegett félelmében.

Tartottam tőle, hogy megijedsz — igyekezett őt megnyugtítani Sara. — Pedig igazán nincs mitől. Félig már megszelídítettem őt. Megismer, és ha

hívom, előjön. Akarod látni, vagy inkább ne?

Az az igazság, hogy Sara az eltelt néhány nap alatt csakugyan szorosabbra fűzte barátságát a patkánnyal, hála bizonyos ételmaradékoknak, amelyeket a konyháról hozott föl. Annyira összebarátkoztak, hogy Sara kis híján megfeledkezett róla: az a félénk kis állat, amelyikkel összebarátkozott, közönséges patkány.

Ermengarde előbb ugyan csak ült az ágyon összekucorodva és reszketve, mint a kocsonya, de Sara láttán kicsit felbátorodott, és amikor Sara elbeszélte, hogyan ismerkedett meg Melkisedekkel, kíváncsisága felülkerekedett félelmén. Óvatosan előrehajolt, és izgatottan leste

Sarát. Sara letérdelt a válaszfal repedése mellé.

De ugye nem fog felugrani az ágyra? — tudakolta Ermengarde.

Nem. Határozottan jól nevelt teremtés. Figyelj.'

Sara halk füttyentést hallatott. Egészen halk és szelíd hang volt. Sara többször is megismételte, olyan elmerülten, hogy Ermengarde azt gondolta: szakasztott úgy fest, mintha valami varázslatot űzne. Végre kidugta a fejét a lyukon Melkisedek. Sara eléje szórt néhány morzsát, amire Melkisedek kiugrott a lyukból, és nyugodtan megeszegette a morzsákat. A legnagyobbat kivéve, azt felkapta és hazavitte a családjának.

Látod, ezt a gyerekeinek és a feleségének szánja. Derék kis állat magyarázta Sara. — Ő maga csak a kis morzsákat kapja be, a javát hazaviszi. Ahányszor hazatér, hallom, hogy visítozik örömeben a család. Háromféleképpen. Máshogy visítanak a kicsik, máshogy Melkisedek felesége, és máshogy Melkisedek maga.

Ó, Sara, milyen mókás vagy! — nevette el magát Ermengarde. — És milyen kedves!

Tudom, hogy mókás vagyok — ismerte be készséggel Sara. — És igyekszem is kedves lenni. — Tűnődő, gyengéd kifejezés ült ki arcocskájára. — A papa is sokat nevetett rajtam. De én örültem neki. Ő is azt mondta, mókás

vagyok. Szerette, ha kitaláltam dolgokat. Nem tehetek róla, muszáj kitalálnom dolgokat. E nélkül talán ki sem bírnám az életet. — Sara elhallgatott és körbepillantott. — Itt biztosan nem — tette halkán hozzá

Te a kitalált dolgokról is úgy beszélsz, mintha igaziak lennének jegyezte meg Ermengarde. — Melkisedekről úgy, mintha valóságos személy lenne.

Hisz az! — felelte Sara. — Éhes, szomjas, fél — akárcsak mi Felesége van és gyerekei Lehet, hogy gondolkozni is szokott, akárcsak mi. A pillantása olyan, mint egy gondolkodó lényé. Ezért neveztem el Melkisedeknek.

Lehuppant a padlóra, szokott

pózában: karjával átfogva felhúzott két térdét.

Mellesleg Melkisedek egy Bastille patkány, egyedüli társam a börtönben — közölte Sara. — Mindig találok neki valamit, egy darabka húst vagy kenyeret, amelyet a szakácsnő eldobott, ebből Ő vígan megél.

Még mindig a Bastille? — kérdezte mohón Ermengarde. — Most is azt képzeled, hogy a Bastilieban vagy?

Többnyire azt — bólintott Sara. — Olykor megpróbálom máshová képzelni magam, de a Bastilleba a legkönnyebb, különösen, amikor hideg van.

Alighogy kimondta, két koppanás hallatszott a falon. Ermengarde kis liíján leugrott az ágyról, úgy megijedt a

váratlan hangoktól.

Hát ez ki? — kérdezte riadtan.

Sara felpattant, és drámai kéz és fejmozdulattal rávágta: — A szomszédos zárka lakója.

Becky! — lelkesedett Ermengarde.

Ő — felelte Sara. — A két koppanás annyit tesz: — „Itt vagy, fogoly?” És sietve háromszor megkocogtatta feleletül a falat.

Ez meg annyit tesz: „Itt vagyok, minden rendben.” Becky oldaláról négy koppanás hallatszott.

Ez pedig azt jelenti: „Akkor édes lesz az álmunk, társam a szenvedésben. Jó éjt!”

Ermengarde nem tudta, hova legyen

gyönyörűségében.

Sara, ez olyan, mint egy mese! — súgta.

Persze hogy az! — mondta Sara. — A világ csupa történet és mese. Te is egy történet vagy, én is, még Miss Minchin is az!

Leült és addig mesélt Ermengardenak, amíg a kislány meg nem feledkezett róla, hogy Ő maga is csak egy szökött rab. Sara kénytelen volt emlékeztetni rá barátnőjét, hogy nem maradhat egész éjjel a Bastilleban, hanem megint le kell osonnia a lépcsőn, lábujjhegyen belopódnia a szobájába, és visszabújni a hagyott ágyába.

Az indiai úriember

Csak hogy nagy volt a kockázata egy

zarándokútnak a padlásra. Ermengarde és Lottie nem tudhatta, ott találja-e Sarát, és azt sem, nem indul-e Miss Amelia váratlanul ellenőrző körútra a hálósobákba, lefekvés után. így aztán nem látogathatták gyakran Sarát. Sara élete nehéz volt és szörnyen magányos. Még magányosabb lent, a konyhán, mint fent, a padláson. Nem volt kihez szólnia. Ha pedig elszalajtották valahová, mialatt az utcákat róttá — törékeny, elveszett kis teremtés, karján kosár vagy csomag — és ha szél támadt, azért küszködött, hogy le ne repüljön fejről a kalapja, ha esett, lyukas cipőtalpán átszivárgott a víz, s ilyenkor úgy érezte, a sok mellette elsiető ember közt még nyomasztóbb a magánya. Míg Sara hercegnő volt, és

fogaton járt ki vagy Mariette kíséretében gyalog, sokszor megfordultak utána a járókelők, olyan vidám és eleven volt az arcockája, olyan pompás a kabátjalkalapja. De kopott ruhás gyerek sok van Londonban, és nem elég szépek ahhoz, hogy az emberek megforduljanak utánuk, és rájuk mosolyogjanak. Senki nem méltatta Sarát egyetlen pillantásra sem, mintha meg sem látták volna. Újabban mindig gyors léptekkel járt az utcán, egykori ruhatárának legegyszerűbb, többé-kevésbé kinőtt, erősen megkopott darabjaiba öltözve. Furcsán festett bennük, és ezt maga is tudta. Olykor, ha egy-egy kirakat előtt elhaladva megpillantotta a saját tükörképét, kis híján elnevette magát. Máskor elpirult,

az ajkába harapott, és a szemét elfutotta a könny.

Kedvenc szórakozása volt esténként be-bekukkantani a kivilágított ablakokon és elképzelni, milyenek lehetnek, mit művelhetnek azok, akik odabent üldögélnek a meleg szobában a kandalló előtt vagy az asztal körül. Saját utcájában több olyan család is akadt, akiknek az életét a maga módján már alaposan kiismerte. A legjobban azokat szerette közülük, akiket magában a Nagy Családnak nevezett. Nem mintha a család tagjai lettek volna nagyok, ellenkezőleg, sok volt köztük az egészen kicsi, hanem mert sokan voltak. Nyolc gyerek meg egy kövér, rózsás mama, kövér, rózsás papa, kövér, rózsás

nagymama alkotta a családot, és volt még jó néhány szolgáló is a házukban. A nyolc gyereket gyakran vitték sétálni, a legkisebbeket dadusok gyerekkocsiban tolták; máskor kikocsiztak a mamájukkal; esténként a papa elé szaladtak, körültáncolták vele a szobát, lesegítették róla a kabátját, és átkutatták a zsebeit, ajándékot keresve; megint máskor kibámultak a gyerekszoba ablakán, egymást oldalba bökdösve, nevetgélve. Egyszóval úgy látszott, csupa Öröm és vidámság a Nagy Család élete. Sara nagyon megszerette őket. Nevet is adott nekik. Montmorencynek nevezte el a családot. A dundi, csipkefőkötős baba, a legkisebb neve Ethelberta Beauchamp Montmorency lett, a nővérkéé Violet

Cholmondeley Montmorency, a járnitanuló kicsi fiúé Sidney Cecil Vivian Montmorency, korban a következő Rosalind Gladys, az ötéves forma kisfiúé Guy Clarence, a legnagyobb lányé Veronica Eustacia, a legidősebb kisfiúé Claude Harold Hector. Egy este aztán történt valami.

A nagyobb Montmorency gyerekek nyilván zsúrra voltak hivatalosak. Sara éppen akkor ment arra, amikor ők a járdán át éppen a rájuk váró hintóhoz igyekeztek. Veronica Eustacia és Rosalind Gladys gyönyörű fehér csipkeruhában, pompás selyemövvel éppen felkapaszkodott a hintóba, Guy Clarence, az ötéves kisfiú követte őket. Guy Clarence roppant csinos kis fickó

volt, arca, mint a rózsa, a fejecskéje tele szőke fürtökkel, Sara megfeledkezett kosaráról, nyomorúságos kabátjáról, csak állt és bámulta a kisfiút.

Közeledett a karácsony. A Nagy Család gyerekei számos történetet hallgattak végig szegény, árva gyerekekről, akiknek nem jut ilyenkor ajándék. Ezekben a történetekben mindig akadtak derék emberek néha jószívű kisfiúk vagy kislányok, akik' megsajnálták a szegény árvákat, pénzt vagy ajándékot adtak nekik, vagy meghívták őket ebédre. Guy Clarence aznap délután hallgatott végig egy megható történetet, és égett a vágytól, hogy rátaláljon egy szegény gyerekre, és neki ajándékozhasza egész vagyonát —

egy hatpennyst. Ennyi temérdek pénz elég lesz neki egész életére, gondolta Guy Clarence. Éppen, amikor a járdára e célból leterített piros szőnyegen lépkedett a hintó felé, Sarára esett a pillantása, ki ott állt nyomorúságos kabátjában, karján kosárral a vizes kövezeten, és vágyakozó szemmel nézte őt.

Szegény bizonyára éhes, napok óta nem evett — gondolta a kisfiú. Sietve a zsebébe nyúlt, és előkotorta a pénzdarabot.

Fogd, szegény kislány! Hat egész penny. Neked adom!

Sara összerezzen. Csak most ébredt rá, szakasztott úgy fest, mint azok a szegény kisgyerekek, akiknek hercegnő

korában ő is sokszor adott alamizsnát. Előbb elpirult, aztán elsápadt. Úgy érezte, nem fogadhatja el a pénzdarabot.

Jaj ne! — mondta. — Köszönöm, de nem fogadhatom el!

Hangja annyira nem vallott utcagyerekre, a modoráról nem is beszélve, hogy Veronica Eustacia (a valóságban Janet) és Rosiland Gladys (a valóságban Nora) hirtelen felfigyelt rá.

Guy Clarence nem hagyta eltántorítani magát. Sara kezébe nyomta a hatpennyst.

Csak vedd el nyugodtan, te szegény kislány! — biztatta Sarát. — Ennivalót vehetsz rajta!

A kisfiúról lerítt, mennyire

komolyan gondolja a dolgot, mekkora csalódás lenne neki, ha Sara nem fogadná el nagylelkű adományát. Sara tehát egyelőre zsebre vágta büszkeségét, bár az arca égett szégyenében.

Köszönöm — mondta. — Olyan aranyos, drága kisfiú vagy!

Mialatt a kisfiú nagy vidáman felmászott a hintóba, Sara elsietett. Igyekezett mosolyogni, de szaporán nyeldekelt, és a szeme bepárásodott. Hogy furcsa, kopottas, szegényes a külseje, azt eddig is tudta, de azt nem, hogy koldusnak nézheti valaki.

A hintó elhajtott. A Nagy Család gyerekei izgatottan tárgyalták az eseményt.

Ó, Donald — kiáltotta riadtan Janet

(Guy Clarence igazi neve Donald volt)!
— Miért adtál pénzt annak a kislánynak?
Esküdni mernék rá: nem koldus.

Nem is úgy beszélt, mint egy koldus
— tódította Nora és az arca sem olyan,
mint egy koldusé.

Mellesleg nem is kéregetett. Attól
féltem, megharagszik rád mondta Janet.
— Tudod, ha koldusnak nézel valakit,
aki nem az, könnyen megharagszik.

A kislány egy cseppet sem
haragudott — tiltakozott Donald. — Még
nevetett is, és azt mondta, hogy én
aranyos, drága kisfiú vagyok. Es az is
vagyok! Minden pénzemet neki adtam.

Janet és Nora összenézett.

Egy koldus kislány ezt sosem
mondta volna. Hanem azt mondta volna:

„Szépen köszönöm, fiatalúr, áldja meg az Isten!”

Sara mit sem tudott a dologról, de attól fogva a Nagy Család legalább akkora érdeklődéssel figyelte őt, amekkorával ő a Nagy Családot. Ahányszor elment a gyerekszoba előtt, fejecskék jelentek meg az ablakban, és sok szó esett róla esténként, a kandalló előtt is.

Szolgáló az intézetben — közölte Janet. — Úgy hiszem, nincs senkije. Árva. De nem koldus, csak ócska ruhákban jár.

Ettől fogva csak úgy emlegették Őt a gyerekek: az-a-kislány-aki-nem-koldus. Kicsit hosszú elnevezés, a legkisebbek nem is nagyon tudták

kimondani.

Sara lyukat húrt a hatpennysbe, s egy keskeny szalagon a nyakába akasztotta. Ettől fogva még jobban szerette a Nagy Családot, mint egyébiránt mindazokat, akiket szerethetett. Például Beckyt. És alig várta azt az órát, hetente kétszer, amikor franciára tanította a kicsiket. Kis tanítványai szerették, igyekeztek hozzábújni és a kezét megfogni. Szeretetre éhes kis szívét jóleső érzéssel töltötte el a kicsik hízelkedése. A verebekkel annyira összebarátkozott, hogy ha felállt az asztalra, kidugta az ablakon a fejét meg a vállát és egyet csiripelt, csapatostul röppentek oda és telepedtek le a tetőcserepekre, ahol

aztán vidáman cseverésztek egymással, szorgalmasan csipegetve fel a morzsákat, amelyeket Sara kiszórt nekik, Melkisedek pedig már annyira megbízott Sarában, hogy olykor a feleségét is magával hozta, sőt, egy ízben két csemetéjét is. Sara beszélt Melkisedekhez, és úgy tetszett, Melkisedek érti őt.

Furcsán volt ellenben Emilyvel. Magának sem akarta bevallani, hogy egyetlen állandó társa nem érez és nem is hall semmit. De egyre nehezebb volt azt képzelnie, hogy Emily titokban érti őt, vagy hogy istennő, az Ő védőszelleme. Különösen esténként, amikor holtfáradtan dőlt le az ágyára, és nyomasztotta a csend.

Talán csak nem akar nekem válaszolni — próbálta megvigasztalni önmagát Sara. — Elvégre többnyire én sem válaszolok senkinek. Amikor mások szidnak, gyaláznak, a legokosabb, ha egy árva szót sem szólunk, csak nézzük őket. Miss Minchin ilyenkor elsápad haragjában, Miss Amelia megrémül, és a lányok is. A harag nagyon erős, de nála is erősebb az, aki vissza tudja fojtani a haragját. Én jóformán sosem válaszolok az ellenségeimnek. Emily talán még inkább olyan, mint én. Ő még a barátainak sem válaszol. Némán szenved.

De hiába, ezek az érvek egyre kevésbé nyugtatták meg, különösen nehéz napok után, amikor reggeltől estig ide-

oda szalajtották szélben, hidegben, esőben, és mihelyt átázva, átfázva, éhesen hazatért, megint elzavarták, megfélekedezve róla, hogy ő csak egy gyerek, vékonyka lába nagyon elfáradt, vékonyka teste didereg; amikor egész nap nem hallott mást, csak szitkot köszönet helyett, amikor a szakácsnő pimasz volt és durva, Miss Minchin bal lábbal kelt fel, és rajta töltötte ki a mérgét, vagy a lányok összesúgtak, és kinevették kopott ruhái miatt, akkor haragudott Emilyre, aki mereven ült régi székében, és maga elé bámult.

Egy ilyen estén, amikor átfázva és éhesen tért meg padlásszobájába, az elszenvedett méltánytalanságoktól sebzett szívvel, Emily olyan üres

tekintettel meredt maga elé, hogy Sara végképp kijött a sodrából.

Meg fogok halni — mondta Emilynek.

Emily csak bámult maga elé.

Ezt nem lehet sokáig elviselni — tört ki szegény gyerek, egész testében reszketve. — Meg fogok halni. Hallod, Emily? Fázom, csupa víz a lábam, halálra éheztek. Nem elég, hogy reggeltől estig szidnak, holott ma legalább ezer mérföldet mentem, nem elég, hogy vacsorát sem adott a szakácsnő, mert nem kaptam már sót a boltban, amikor utoljára kizavart, még ki is nevettek az utcán, mert elcsúsztam a sárban és elestem. Nyakig sáros vagyok, hallod, Emily?

De Emily nem hallotta, és Sarát szívszakasztó kétségbeesés és harag fogta el. O, aki sosem sírt, keserves zokogásban tört ki, és úgy megütötte Emilyt, hogy az lerepült a székről.

Csak egy baba vagy — kiáltotta Sara. — Csak egy közönséges baba! Fűrészporral tömtek ki. Nincs szíved. Csak egy baba vagy!

Emily égnek meredő lábbal a földön hevert, orrán egy kis csorba. De nyugodt volt, sőt méltóságteljes. Sara zokogott. Lassan-lassan lecsillapodott. Nem értette, mi történt vele. Sosem szokott így kijönni a sodrából. Ahogy a pillantása szegény Emilyre esett, elszégyellte magát és megsajnálta őt. Picit elmosolyodott.

Te szegény, igazán nem tehetsz róla, hogy csak egy baba vagy sóhajtott nagyot. — Ahogy Lavinia és Jessie sem tehet róla, hogy kurta az esze. Felkapta a földről Emilyt, megcsókolta, rendbe hozta a ruháját, és visszaültette kis székére.

Bár költözne már be valaki a szomszédos házba — gondolta Sara. A padlásszoba ablaka egész közel van az enyémhez. Milyen jó lenne, ha egy szép napon kinyílna és kikukucskálna rajta egy fej. És ha az a fej rokonszenves lenne, odaköszönhetnék: „Jó reggelt”, és ki tudja, mi nem történhetne. Ez persze csak hiú ábránd. Ki más lakhatna a padláson, mint konyhalány vagy mindenese?

Egy napon aztán, visszatérőben a fűszerestől, a hentestől és a péktől, nagy öröme az tapasztalta, hogy hosszas távolléte alatt egy bútorszállító kocsi állt meg a szomszéd ház kapuja előtt, s zubbonyos férfiak nehéz csomagokat és bútorokat visznek be a kapun.

Végre kivették a házat! — örvendezett Sara.

Szeretett volna egy pillantást vetni a bútorokra. Úgy vélte, sejtetni engednének valamit a tulajdonosukról.

Miss Minchin bútorai pontosan, olyanok, mint ő maga — fűzte tovább a gondolatait Sara. — Emlékszem, ez volt az első gondolatom. Később ezt elmondtam papának, Ő nevetett, és azt felelte: igazam van. Láthatlanba le

merném fogadni, hogy a Nagy Családnak terebélyes, kényelmes karosszékei és heverői vannak, és a piros virágos tapéta is pontosan olyan, mint Ők maguk: meleg, vidám, barátságos és boldog.

Később újra leszalajtották petrezselyemért a zöldségeshez. Mire visszaérkezett, több bútordarabot is kiraktak a bútorszállító kocsiból a járdára. Jólesően ismerős bútordarabokat. Volt ott egy tikfából gyönyörűen kifaragott asztal, hozzávaló székekkel, meg egy gazdag keleti hímzéssel díszített lámpaernyő. Láttukra elfogta Sarát a honvágy India után, Miss Minchin elkobozta többek között azt a szépen faragott tikfa asztallapot is, amelyet a papa küldött Sarának Indiából.

Gyönyörű holmik — gondolta Sara, — Bizonyára kedves ember a tulajdonosuk. Alighanem gazdag is a család, ezek a bútorok drágák lehetnek.

Egész álló nap jöttek-mentek a bútorszállító szekerek. Egyre nyilvánvalóbb lett, hogy az újonnan jöttek tehetős népek. Nemcsak szép és gazdagon díszített volt minden berendezési tárgy, de sok közülük határozottan keleti eredetre vallott. Csodálatos szőnyegek, kárpitok, festmények kerültek le a kocsikról, meg egy könyvtárra való könyv. Többek között volt ott egy gyönyörű Buddha szobor is, pompás, faragott tartóban.

A családból legalább egyvalaki Indiában járt — állapította meg Sara. —

Ennek örülök. Akkor is úgy fogom érezni, barátaim laknak a szomszédban, ha soha senki nem néz ki a padlásablakon.

Estefelé, amikor tejet hozott a szakácsnő parancsára, azt látta — és ettől még érdekesebbnek tetszett az esemény, hogy a Nagy Család feje, a kedélyes, rózsás arcú Montmorency úr átvág az úttesten, magától értetődő módon nyit be a szomszéd ház kapuján, s fut fel a lépcsőn. Sokáig ott maradt, egyszerre egyszer kinézett és utasításokat adott. Láthatóan jó ismeretségben volt a beköltözőkkel, az ő nevükben intézkedett.

Este, munka után átjött Becky, meglátogatni rabtársát, és beszámolt az

újságokról.

Egy indiai úriember vette ki a szomszéd házat, kisasszony — jelentette Becky. — Hogy fekete a bőre vagy sem, nem tudom, de Indiából jött. Nagyon gazdag, nagyon beteg, és a Nagy Család feje az ügyvédje. És képzelje, kisasszony, bálványimádó! Fából és kőből faragott istenképeket imád. Egyet a saját szememmel láttam.

Sara felnevetett. — Ezt nem hiszem, Becky. Sok ember tart a házánál ilyen szobrokat, mert szívesen elnézegeti. A papámnak is volt egy gyönyörű Buddha szobra, de nem imádta.

Becky azonban ragaszkodott hozzá, hogy a szomszédos uraság pogány, mert így sokkal érdekesebbnek tetszett az ügy.

Hosszan elmélkedett arról, milyen lehet a felesége, ha van, meg a gyerekei, és lerítt róla, sokért nem adná, ha mind feketék lennének, turbánt viselnének és főleg pogányok lennének. — Be szeretném tudni, kisasszony, milyen is az, aki pogány! — sóhajtotta.

De csak hetek múlva derült ki: az indiai úriembernek se felesége, se gyerekei. Agglegény, egyedül él, nagyon beteg és nagyon bánatos.

Egy szép napon végre hintó hajtott be az utcába. A szomszéd ház előtt állt meg. Mihelyt a bakról leugró inas kinyitotta a hintó ajtaját, a Nagy Család feje szállt ki elsőnek, majd két belső inas. Ketten támogatták a gazdájukat, egy beesett arcú, bundába burkolt, csont

sovány férfit. Felvitték a bejárati lépcsőn. A Nagy Család feje aggódó arccal kísérte őket. Nem sokkal ezután megérkezett a doktor is, és besietett a házba.

Sara, a szomszédban egy sárga úriember lakik — súgta oda Sarának a következő franciaórán Lottie. — Mit gondolsz, kínai? A földrajzkönyvünk azt mondja, a kínaiak sárgák,

Nem kínai, Lottie — felelte ugyancsak súgva Sara. — Csak nagyon beteg. A könyvedre figyelj, Lottie. *„Non, monsieur, je n'ai pas le ccmifrfe mon oncle.*

Így kezdődött az indiai úriember története.

Ram Dasz

Olykor még a kis téren is szép volt a naplemente. Bár a környező házak, kémények miatt nem sokat láthatott belőle az ember. A konyhaablakból legfeljebb annyit, hogy a szemközti téglafal vörösebb lett, a levegő kis időre rózsaszín vagy sárga. De volt egy hely, ahonnan mindent jól lehetett látni, és tisztább levegőt szívni: a padlásablak. Amikor a terecske mintegy varázsütésre felragyogott, Sara tudta: mindjárt kezdetét veszi a mennyei színjáték, és ha csak egy mód volt rá, felfutott a lépcsőkön, felmászott az asztalra és kihajolt, amennyire csak tudott, a padlásablakon. Aztán nagy lélegzetet vett és körülnézett. Úgy tetszett, övé az egész mennybolt és a fenti világ. Soha

senki nem pillantott ki rajta kívül a padlásablakokon. Csak ő nézte végig a felhők és az ég csodálatos színeváltozását, csak Ő hallotta, milyen lágyan csiripelnek ilyenkor a verebek.

Pár nappal az indiai úriember beköltözése után megint egy ilyen csodásnak ígérkező naplemente csalta föl Sarát padlásszobájába. Szerencsére már túl voltak a délutáni konyhai munkákon, és senki nem parancsolt rá, hogy menjen ide vagy oda. Könnyebben szabadult el, mint máskor.

Elragadtatva figyelte az ablakon kihajolva az eget. Nyugaton az olvadt arany színében pompázott, a levegőt mély, dús sárga fény hatotta át, a háztetőkön ugrándozó, üldögélő madarak

feketének tetszettek ebben a ragyogásban.

Egyszerre különös zaj ütötte meg Sara fülét: vinnyogás, makogás, a szomszédos padlásablak irányából Valaki a naplementében gyönyörködik, mint ő, Sara. A padlásablakban egy fej és váll látszott, de nem egy kislányé vagy egy szobalányé, hanem egy hindu bennszülötté. A sötét bőrű, ragyogó szemű, fehér turbános fej láttán Sara azt mondta magában: egy laszkár. A furcsa hang pedig egy kis majomtól származott. A hindu úgy ölelte magához a majmocskát, mint aki szívből szereti. A kis állat vidáman forgolódott, makogott izmos karjai közt.

A hindu viszonzta Sara pillantását.

Milyen szomorú az arckifejezése, gondolta Sara. Biztosan honvágy gyötri, és azért jött föl a padlásra, a naplementében gyönyörködni, mert itt Angliában ritkán látni a napot. Sara rámosolygott a hindura. Tapasztalatból tudta, milyen vigasztaló lehet egy mosoly, akárkitől jön is.

A mosoly láthatóan elbűvölte a hindut. Arckifejezése hirtelen megváltozott, visszamosolygott úgy, hogy kivillant ragyogó, fehér fogsora. Sara nyájas pillantása gyakran művelt csodát fáradt vagy csüggedt embertársaival.

Köszönésképpen meghajolt Sara felé. Ezt a pillanatot használta ki a majom arra, hogy elszökjék tőle.

Kiugrott a tetőre, folytonosan makogva, fecserészve átsuhant rajta, majd Sara vállára szökkent, s onnan tovább, a padlóra. Sara felnevetett. Megörült a kis állatnak, de tudta, vissza kell szolgáltatnia gazdájának, a laszkárnak, már ha ő a gazdája. De hogyan fogjon hozzá? Ki tudja, eltűri-e a majom, hogy megfogja? Vagy tovább menekül a tetőkön át és nyoma vész? Az nem lenne jó.

Sara most örült csak igazán annak, hogy még nem felejtett el egészen hindiül. Meg tudja értetni magát ezzel az emberrel.

Vajon eltűri a majom, hogy megfogjam? — kérdezte.

A honi nyelv hallatán határtalan

meglepetés és boldogság ült ki a laszkár sötét arcára. Szegény fickó úgy érezte, egyenesen a mennyből szól hozzá az a nyájasan csengő hangocska. Hosszan, tisztelettudóan köszönte meg Sara kedvességét. Ő alázatos szolgája a missie szahibnak. A majom jó majom, de sajnos nehéz őt megfogni. Villámgyorsan szökken ide-oda. Engedetlen, bár máskülönben derék kis állat. Ram Dasz úgy ismeri Őt, mintha az édes gyermeke lenne. Neki, Ram Dasznak olykor engedelmeskedik, de nem mindig. Ha a missie szahib megengedné, Ram Dasz a tetőn át bemenne a kis úrnő szobájába, és visszahozná azt a haszontalan állatot. De láthatóan attól tartott, Sara szemtelenségnek tekinti a kérését és

nemet mond.

Sara azonban újra rámosolygott.

Nem félsz átjönni? — kérdezte.

Nem én!

Akkor gyere! A majom úgy ugrál ide-oda, mintha félne.

Ram Dasz kicsusszant a padlásablakon, könnyű, biztos léptekkel, mintha világéletében háztetőkön járt volna, Sara padlásablakánál termett, nesztelenül beugrott, majd Sarához fordulva megint mélyen meghajolt előtte. A majom felsikkantott, amint őt megpillantotta. Ram Dasz sietve becsukta a padlásablakot, és üldözőbe vette a majmocskát. Hamar megfogta. A majom egy kicsit mókázott, úgy tett, mintha menekülne előle, de pár perc

múlva makogva-fecserészve Ram Dasz vállára pattant, s vékonyka karját a nyaka köré fonta.

Ram Dasz alázatosan megköszönte Sara szívességét. Éles bennszülött szeme egy pillanat alatt felmérte a szoba sivárságát, de úgy tett, mintha semmit sem vett volna észre, és továbbra is úgy kezelte Sarát, mintha egy rádzsza lánya lenne. Újabb mély meghajlással köszönt el tőle, majd a majmocskát magához szorítva egy pillanat alatt kint termett a tetőn, s fürgén, mint az imént a majom, visszatért a saját padlására.

Miután Ram Dasz eltávozott, Sara még sokáig állt ott, gondolataiba merülve. Ram Dasz fehér ruhája, turbánja, mély meghajlásai régi, régi

emlékeket idéztek föl. Különös volt elgondolni, hogy őt — a mindenes lányt, akit alig egy órája a sárga földig lehordott a szakácsnő — pár éve még olyanok vették körül, akik úgy bántak vele, ahogy az imént Ram Dasz: földig hajoltak előtte, ha szóba ereszkedett velük, alázatos és készséges szolgálói voltak. Ez most álomnak tetszett, elmúlt, vége, sosem jön többé vissza. Sara tudta, mi a terve vele Miss Minchinnek. Kifutónak és mindenesnek alkalmazza, míg túl fiatal ahhoz, hogy szabályos tanerő lehessen az intézetben; mégis elvárja tőle, hogy ne felejtse el, amit eddig tanult, és nem tudni hogyan, mi módon, még újat is tanuljon. Estéi zömét a tanteremben töltötte, időnként le is

vizsgáztatták, és Sara tudta, szigorúan megbüntették volna, ha nem fejlődött volna egyik vizsgától a másikig annyit, amennyit elvártak tőle. Miss Minchin tisztában volt vele, mennyire szeret Sara tanulni. Nem kell mást tennünk, csak könyveket adni a kezébe, mondogatta Miss Ameliának, ez a lány nekiáll, az utolsó betűig kiolvassa valamennyit, és hamarosan kívülről fújja. Ha eléri a megfelelő kort, majd mindenesnek használják a tanteremben, ahogy most a konyhán. Talán tisztességesebb ruhákat kap majd, de bizonyára olcsó és csúf ruhákat, amelyekben cselédnek fest.

Amikor Sara idáig jutott gondolatban, eszébe jutott valami, aminek a hatására kihúzta vékony

derekát és felszegte a fejét.

Akárhogy s mint — mondta magában — egyvalami nem változik. Ha rongyos vagyok is, legbelül megmaradok hercegnőnek. Könnyű lenne a hercegnőt játszanom, ha selyembe-bársonyba öltözhetnék. Sokkal nagyobb dolog úgy maradni meg hercegnőnek, hogy ezt senki sem tudja.

Nem volt új ez a gondolat, éppen nem. Sok nehéz pillanatában szolgált Sara vigaszául; ilyenkor olyan kifejezés ült ki az arcára, amely elképesztette és rettentően bosszantotta Miss Minchint. Úgy rémlett ne ki, ennek a gyerekek van valami titka. Mintha meg sem hallaná a durva, gonoszkodó megjegyzéseket, vagy ha mégis meghallja, hát lepereregnek róla.

Míss Minchin olykor kis híján elakadt egy nyers, lekezelő mondat közepén, amikor Sara ráemelte nyugodt, felnöttes tekintetét, amelyben mintha rejtett mosoly bujkált volna. Nem is sejtette, mit mond ilyen pillanatokban magában Sara. Ezt:

Te szerencsétlen! Ha tudnád, hogy egy hercegnőnek mondd, amit mondasz. Ha úgy tetszene nekem, intenék, és téged máris kivégeznének. Csak azért kíméllek meg, mert én igazi hercegnő vagyok, te pedig csak egy ostoba, kiállhatatlan, közönséges nőszemély, nem telik jobb tőled.

Ez nemcsak vigasztaló volt, hanem nagyon érdekes és roppant mulatságos is. Határozottan jót tett Sarának. Míg ez

a gondolat éltette, nem tehette őt durvává és gonosszá mások durvasága és gonoszsága.

Egy hercegnő mindig, minden körülmények között jól nevelt és udvarias — mondogatta magának. És ha a személyzet tagjai, Miss Minchin példáján felbuzdulva, pimaszul parancsolgattak, Sara felszegte a fejét, és olyan udvariasan válaszolt nekik, hogy egészen elképedtek.

Nohát, nohát! Ez a fiatal teremtes olyan arcokat vág és úgy viselkedik, mintha egyenesen a Buckingham Palaceból került volna ide jegyezte meg olykor kuncogva a szakácsnő. — Én sokszor lekapom a tíz körméről, de meg kell adni, ő soha nem zökken ki úri

modorából. Mást se hallani tőle, mint „Legyen szíves”, „Ha nincs ellenére”, „Elnézését kérem”, „Nem zavarom?”

A Ram Dasszal és a majommal esett találkozást követő napon Sara franciaórát tartott a kicsiknek, majd mialatt összeszedte a francia nyelvkönyveket és füzeteket, azokra a királyi személyekre gondolt, akik ilyen-olyan okból álruhát öltöttek. Például Nagy Alfrédra, amint trágyából tüzet rak, és a csordásné felpofozza. Hogy elrémülhetett az az asszony, amikor megtudta, mit tett! Mint Miss Minchin, ha kiderülne róla, Saráról, hogy hercegnő. Ettől az a kifejezés ült ki a szemébe, amelyik a legjobban ingerelte Miss Minchint Egyszerűen nem viselte

el! Úgy kijött a sodrából, hogy odalépett Sarához és pofon vágta, pontosan úgy, ahogy a csordásné Nagy Alfrédot. Sara hátrahőkölt, felriadt éber álmából, és egykét pillanatig némán, mozdulatlanul állt. Aztán a maga számára is váratlanul halkán felnevetett.

Mit nevezsz, te pimasz kölyök? —
förmedt rá Miss Minchin.

Azon nevettem, ami eszembe jutott — felelte Sara nyugodtan, jól az eszébe vésve, hogy ő hercegnő, noha az arca vöröslött és égett a pofontól.

Kérj bocsánatot, de rögtön! —
sziszegte Miss Minchin.

Sara röpke habozás után azt felelte:
Ha tapintatlanság volt nevetnem,
azért bocsánatot kérek. De azért nem,

amit gondoltam.

Miért, mit gondoltál? — meredt rá Miss Minchin. — Mit, halljam!

Azt gondoltam — válaszolta Sara könnyedén és igen udvarias hangon, hogy Miss Minchin nem tudja, mit cselekszik.

Hogy én nem tudom, mit cselekszem? — háborgott Miss Minchin.

Nem tudja. Meg még azt is elgondoltam, mi történne, ha én hercegnő' leírnék és maga felpofozna... akkor mit tennék. De ha az lennék, maga sosem merne rám kezét emelni, akármit mondanék vagy tennék is. Végül elképzeltem, mennyire megdöbbenne és megijedne, ha kiderülne...

Sara olyan világosan és tisztán látta lelki szemével, amit elképzelt, hogy

hangja még Miss Minchint is megzavarta egy pillanatra. Amilyen fantáziátlan és alantas lélek volt, átsuhant az agyán az az ijesztő gyanú, hogy talán mégis rejlik e mögött a gyerek mögött valami titkos erő.

Mi derülne ki, mi?

Az, hogy igazán hercegnő vagyok, és hatalmamban áll bármit megtenni, amit akarok.

A lányok elkerekedett szemmel hallgatták, Lavinia előrehajolt, hogy jobban lássa Sarát.

Menj a szobádba, de rögtön! — Miss Minchin levegő után kapkodott. — Tűnj el innen! Hölgyeim, térjenek vissza a leckéikhez!

Bocsássa meg, hogy nevettem, ha az

udvariatlanság volt részemről — bókolt könnyedén Sara, és kivonult a teremből, a dühtől fuldokló Miss Minchin és az izgatottan sugdosó lányok tekintetétől követve.

Láttad, milyen különös volt az arca? — kérdezte izgatottan Jessie Laviniától. — Egyáltalán nem lepne meg, ha kiderülne: igazán valaki. De érdekes is lenne!

A fal túloldalán

Sara gyakran szórakozott azzal, hogy megpróbálta elképzelni, hogy folyhat az élet a fal túloldalán. Az intézet tantermét csak egy fal választotta el az indiai úriember dolgozószobájától. Remélem, elég vastag ahhoz a fal, gondolta Sara, hogy át ne szűrődjön az

órák végén hirtelen felcsapó zshivaj, ami zavarhatná az indiai urat.

Egyre jobban megszeretem őt — mondta egy napon Ermengardenak Sara az indiai úrról szólva. — Sajnáltnám, ha kellemetlenség érné. Barátommá fogadtam őt. Az ember megteheti ezt olyanokkal is, akikkel sosem váltott életében szót. Addig-addig figyeli őket, töpreng a dolgaikról, aggódik értük, míg végül már úgy tetszik: kedves rokonai. Bizonyos napokon, amikor az orvos kétszer is beállít a szomszédba, őszinte aggodalom tölt el az indiai úr miatt.

Nem sok rokonom van — felelte elgondolkodva Ermengarde és ennek szívből örülök. Nem szeretem a rokonaimat. Két nagynénikém örökké

sopánkodik: „Szent egek, Ermengarde, napról napra kövérebb leszel. Ne egyél annyi édességet!" A nagybácsikám meg folyton ilyeneket kérdez tőlem: „Halljuk, mikor lépett trónra III. Edward?" Vagy: „Ki volt az, aki abba halt bele, hogy mértéktelenül sok orsóhalat falt fel?"

Sara felnevetett.

Olyan emberek, akikkel sosem váltottunk szót, nem kérdezhetnek ilyeneket az embertől. De szentül hiszem, az indiai úr akkor sem kérdezne ilyeneket tőlem, ha közeli ismerősök lennénk. Hiába, szeretem őt.

A Nagy Családot azért szerette meg, mert boldog, az indiai urat azért, mert boldogtalan. Láthatóan nem lábalt még ki valami súlyos betegségből. A

konyhában alaposan megvitatták az esetet, a szolgálok ugyanis, az ég tudja honnan, mindig mindent tudnak. Az indiai úr valójában nem is indiai, hanem angol, de sokáig élt Indiában. Egy darabig üldözte a balszerencse, egy adott pillanatban azt hitte, mindenét elvesztette, „agylázba” esett, kis híján belehalt, és még most sem gyógyult teljesen fel, bár anyagi helyzete rendeződött, vagyonát visszanyerte. Valamiféle bányákkal függött össze bal- és jósorsa is.

Mégpedig gyémántbányákkal — vágta ki diadalmasan a szakácsnő. — Én a megtakarított pénzemből egy huncut pennyt sem fektetnék be bányákba, hát még gyémántbányákba! Erről mind

tudunk egyet s mást — vetett egy oldalpillantást Sarára.

Az történt vele, ami a papával — gondolta Sara. — Ő is belebetegedett, akárcsak a papa, de ő nem halt bele.

Ettől még kedvesebb lett a szívének az indiai úr. Mostanában egyenesen megörült, ha este elküldték valahová, mert könnyen megeshetett, hogy még nem függönyözték be a szomszéd ház ablakait, és sikerült egy pillantást vetnie fogadott barátja meleg szobájára. Ha senki nem járt az utcán. Sara megállt a ház előtt, a kerítésbe kapaszkodott, és jó éjszakát kívánt magában az indiai úrnak.

Ha nem hallod is, talán érzed — suttozta Sara. — Szíves gondolatok talán eljutnak az emberhez a bezárt ablakon,

ajtón, sőt, a falon át is. Amikor itt állok a hidegben, és szívből kívánom, legyél újra egészséges és boldog, talán elfog egy kis jóérzés, bár nem tudhatod, miért. Annyira sajnállak! Bár lenne neked is egy „kis úrnőd”, aki úgy becézget, ahogy én becézgettem a papát, amikor megfájdult a feje. Szívesen lennék a te „kis úrnőd”, szegény drágám! Jó éjt, jó éjt! Isten óvjon.

És ilyenkor ő maga is vidámabban ment tovább, egy búcsúpillantást vetve „barátjára”, aki mindig egyedül üldögélt a kandalló előtt, majdnem mindig meleg háziköntösben, homlokát tenyerébe hajtva, és csüggedten bámult a tűzbe.

Olyan az arckifejezése, mintha valami bántaná, de vajon mi? Hisz'

kigyógyult az agylázból, hamarosan visszanyeri egészségét, a majmát is visszakapta. Nem kellene ilyen szomorú arcot vágnia. Vajon mi bánthatja?

Ezt senki sem tudta, még a szolgálók sem, de Sara bizonyosra vette, a Nagy Család feje igenis tudja. Montmorency úr — ahogy Sara őt magában elnevezte — gyakran meglátogatta az indiai uraságot, sőt, olykor az egész Montmorency család beállított az indiai úrhoz, aki különösen szívébe zárta a két idősebb kislányt, Janetet és Nórát, Nagyon szerette a gyerekeket, különösen a kislányokat. Azok is szerették őt, örömmel várták azokat a délutánokat, amikor átmehtek az utca túloldalára, az indiai úriembert

meglátogatni. Mindig csak rövid időt tölthettek ott, és nagyon illedelmesen viselkedtek, mert tudták, vendéglátójuk beteg.

Szegény, azt hajtogatja, mi jobb kedvre derítjük — mondta Janet az édesapjának. — És mi vigyázunk, hogy ne fárasztuk ki.

Janet volt ilyenkor a család feje, Ő tartott rendet a gyerekek közt. Ő tudta, mikor kérhetik meg az indiai úriembert arra, hogy Indiáról meséljen, Ő vette észre, hogy a beteg elfáradt, ideje lábujjhegyen távozni és beküldeni hozzá Ram Daszt. Ram Daszt nagyon szerették a gyerekek, csak sajnos ő nem mesélhetett nekik a hazájáról, mert nem beszélt angolul. Az indiai úriember neve

Carrisford volt. Janet mesélt Carrisford úrnak a kislányról-aki-nem-koldus, A történet felkeltette Carrisford úr érdeklődését, és még jobban felfigyelt, amikor Ram Dasz beszámolt a majom szökéséről és a szomszédos padlásszoba kis lakójáról. Ram Dasz aprólékosan leírta a padlásszoba sivárságát, a csupasz padlót, a foltos falakat, a rozsdás, hideg kályhát, a keskeny, kemény ágyat,

Carmichael — mondta az indiai úr a Nagy Család fejének másnap, vajon hány ilyen padlásszoba van ebben az utcában, hány szerencsétlen kis cselédlány hál ilyen rossz, kemény ágyon, mialatt én a magam pehely-puha ágyában hentergek, olyan vagyon

birtokában és terhe alatt nyögve, amely nagyrészt nem is engem illet meg?

Drága barátom — felelte Carmichael úr, sose gyötörje magát efféle gondolatokkal. Ha az öné lenne India minden kincse, akkor sem hozhatná helyre a világ minden igazságtalanságát. Hiába bútorozná be utcánk minden padlásszobáját, nem segíthetne a szomszéd utca többi padláslakóin.

Carrisford úr egy darabig a lángokba bámult, a körmét rágta.

Mit gondol — mondta végül lassan, vajon az a másik gyerek, akiről egy pillanatra meg nem feledkezhetem, vajon az a gyerek hasonló nyomorúságra lehet kárhozthatva, mint ez a szegény kis teremtes a szomszéd házban?

Carmichael úr aggódva nézte és hallgatta a barátját. Tudta, a legrosszabb dolog, amit magával és egészségével tehet az, ha ilyeneket mond és gondol.

Ha a gyerek, aki után kutatnak, azonos azzal, aki Madame Pascal intézetében élt Párizsban, minden jel szerint jó módú emberekhez került. Azért fogadták örökbe, mert meghalt kislányuk legjobb barátnője volt. Madame Pascal szerint az orosz házaspár gazdag, és nincs több gyerekük.

Az az átkozott nőszemély nem tudta, hová vitték a gyereket az új szülei! — kiáltotta Carrisford úr.

Carmichael úr vállat vont.

Az a ravasz, anyagias francia nőszemély örült, hogy ilyen egyszerűen

megszabadult a gyerektől, aki árván és nincstelenül maradt rá apja halála után. Mit törődött ő azzal, mi lesz a gyerek sorsa! Az örökbefogadó szülők pedig eltűntek a gyerekekkel együtt, cím hátrahagyása nélkül.

Azzal kezdte: ha... Ha az a gyerek azonos azzal, akit keresek. De biztosan nem tudjuk. A név nem egyezik.

Madame Pascal csakugyan Carewt mondott, nem Crewet, de könnyen lehet, hogy csak a kiejtése volt téves. A körülmények feltűnően megegyeztek: egy Indiában élő angol tiszt félárva kislányát beadta az intézetbe. Az apa váratlanul meghalt, és nem maradt utána semmi. — Carmichael úr elgondolkodott, majd úgy fordult a barátjához, mint akinek egy új

ötlete támadt: — Ön biztosan tudja, hogy a kislányt Párizsba küldte az apja?

Kedves barátom — Carrisford hangja keserűen csengett és semmit nem tudok biztosan. Sem a gyerekekkel, sem az édesanyjával soha nem találkoztam. Ralph Creweval nagyon jó barátságban voltam diákkoromban, de színét sem láttam az iskola óta addig, míg Indiában össze nem futottunk. A bányák bűvöletében éltem és Ralph is. Másról jóformán nem is beszéltünk. Annyit tudtam csak, hogy a kislányát intézetbe adta. Sejtelmem sincs, hogy ezt is honnan tudom.

Kezdett izgalomba jönni. Mindig felizgatták betegség meggyöngítette idegrendszerét múltbeli

szerencsétlenségének emlékei.

Barátja aggódva figyelte. Kénytelen volt még néhány kérdést feltenni.

Mi oka azt hinni, hogy az intézet Párizsban található?

Az, hogy a gyerek anyja francia nő volt. Úgy hallottam, Ő azt szerette volna, ha a kislánya Párizsban jár iskolába. Ezek után az látszott a leginkább valószínűnek, hogy a gyerek Párizsba került.

Csakugyan — bólintott Carmichael úr.

Az indiai úriember előrehajolt, és nagyot csapott az asztalra.

Meg kell őt találnom! Elvégre valahol csak van! Ha magára hagyatva nyomorog, az az én bűnöm. Hogy

nyerhetné vissza a lelki nyugalma az, akit ekkora bűn terhel! Miközben a gyémántbányák beváltották hozzájuk fűzött, legvérmesebb reményeinket, Crewe kapitány gyermeke talán az utcasarkon koldul.

Ugyan, ugyan, nyugodjék meg. Vigasztalja az a tudat, hogy ha sikerül rálelnie, mindenért kárpótolja,

Miért is nem volt elég erőmbátorságom helyt állni a bajban? nyögte elkeseredetten Carrisford úr. — Talán lett volna, ha csak az én vagyonom forgott volna kockán. De Crewe kapitány odaadta minden pénzét. Hitt nekem, szeretett engem! És abban a tudatban halt meg, hogy én, Tom Carrisford, az ő etoni cimborája, tönkretettem őt Micsoda aljas

gazembernek tarthatott!

Ne gyötörje magát fölösleges szemrehányásokkal!

Nem amiatt teszek magamnak szemrehányást, hogy kis híján csődöt mondtam mint üzletember, hanem amiatt, hogy a bátorságom hagyott cserben. Nem mertem a legjobb barátom elé állni és a szemébe mondani: tönkretettelek, a kislányoddal együtt, inkább elfutottam, mintha szélhámos tolvaj lennék.

A Nagy Család jólelkű feje átölelte az indiai úr vállát.

Azért futott el, mert az agya felmondta a szolgálatot. A betegség már akkor a hatalmába kerítette. Máskülönben helyt állt volna. De ön két nappal azután, hogy elhagyta a lakhelyét,

már ágynak esett.

Carrisford a tenyerébe temette az arcát.

Nagy ég! Csakugyan nem voltam már az eszemnél. Hetek óta nem aludtam. Aznap, amikor kiléptem a házból, úgy tetszett, tele a levegő gonoszul röhögő, csúfolódó szörnyekkel. Mire magamhoz tértem folytatta csüggedten, Crewe már halott volt. És én semmire sem emlékeztem. Hosszú hónapokig eszembe sem jutott a gyerek. Amikor végre emlékezetembe idéztem, mintha sűrű köd fedte volna a képét. - Egy pillanatra elhallgatott, és megdörzsölte a homlokát. — Még most sem oszlott egészen el az a köd. Hiába próbálom felidézni, mikor és mit mondhatott Ralph az intézetről,

ahová a kislányát küldte. Pedig beszélnie kellett róla, ugye?

Talán csak futólag említette — vélte Carmichael úr. — Hiszen még a kislány nevét sem tudja!

Az apja mindig csak a becenevén emlegette. Különös név volt egy kislánynak: az én „kis úrnőm” vagy „kis gazdaasszonyom”. A nyomorult bányák miatt minden egyébről megfeledkeztünk. Ha Ralph említette is az intézet nevét, én elfelejtettem. Elfelejtettem. És már sosem fog eszembe jutni!

Csak nyugalom, megtaláljuk a gyereket! — biztatta Carmichael úr. - Madame Pascalnak úgy rémlett, az az orosz házaspár Moszkvába költözött. Induljunk el ezen a nyomon. Utazom

Moszkvába!

Elkísérném, ha bírnám! — sóhajtott nagyot Carrisford úr. — De nem tehetek mást, itt ülök prémekbe burkolózva, és a tűzbe bámulok. És * úgy rémlik, Crewe vidám, fiatal arca bámul vissza rám a tűzből. Úgy, mintha kérdezne tőlem valamit. Éjjel sokszor álmodom vele, elém áll és fölteszi azt a kérdést... Tudja-e, mit kérdez, Carmichael?

Nem egészen — dünnyögte halkán Carmichael.

Ezt mondja: Tom, öreg cimbora, hol van az én kis úrnőm? — Meg ragadta és megszorította Carmichael kezét. — Válaszolnom kell az ő kérdésére. Muszáj! Segítsen rajtam! Találja meg a gyereket!

A fal túloldalán Sara a padlásszobában ült, és Melkisedekkel társalgott, mialatt a kis állat a vacsoráját fogyasztotta el.

Ma nagyon nehéz volt hercegnőnek lennem, Melkisedek — mondta. — Nehezebb, mint máskor. Minél hidegebb van, minél csatakosabbak az utcák, annál nehezebb. Lavinia kinevetett a hallban, mert csupa sár a ruhám, és én hajszaál híján mondtam neki valami csúnyát. Az utolsó percben sikerült csak visszafognom magam. Aki hercegnő, nem gorombáskodhat senkivel. Inkább leharapja a nyelvét. Én is a nyelvembe haraptam. Didergető délután volt, Melkisedek. És kutya hidegnek ígérkezik az éjszaka is.

Fürtös fejét a karjára hajtotta.

Ó, papa — mondta halkán, be rég volt, amikor még a te kis úrnődnek szólítottál!

Ez történt aznap a fal egyik és másik oldalán.

A nép egy gyermeke

Komisz tél volt. Sara bizonyos napokon bokáig gázolt a hóban, amikor bevásárolni küldték. Még rosszabbak voltak azok a napok, melyeken a hó sárral elkeveredve latyakká változott, vagy amelyeken úgy megsűrűsödött a köd, hogy reggeltől estig égtek a lámpák. London pontosan úgy festett ilyenkor, mint azon a régmúlt napon, amikor Sara édesapjához bújva kémlelt ki a hintó ablakán, az ismeretlen nagyvárost

bámulva. Meghitten, gyönyörűségesen világotak a Nagy Család házának ablakai, melegnek tetszett az indiai úriember gazdag színekben pompázó dolgozószobája is. Annál zordabb volt a padlásszoba. Hiába nézett ki az ember az ablakon, nem gyönyörködhetett se csodálatos naplementékben, se napkeltékben, még csillagokat sem igen láthatott. Alacsonyan lógtak a felhők az égen, szürkék voltak vagy sárszínűek. Sokszor szakadt az eső. Még ha nem volt köd, akkor is korán sötétedett, négy óra után Sara kénytelen volt gyertyát gyújtani, ha valamiért felugrott a szobájába. A szolgálók rosszkedvűek voltak, és még a szokottnál is házsártosabbak. Nézni is rossz volt,

hogy gyötrik a kis rabszolgát, Beckyt.

Ha maga nem volna, kisasszony — szakadt ki Beckyből a panasz egy este, amint bebotorkált Sara szobájába, ha maga nem volna, meg a Bastille, meg az, hogy én a szomszéd zárka foglya vagyok, belehalnék. Rosszabb a Bastilleban sem lehetett! Miss Minchin napról napra jobban hasonlít a főporkolábhoz, a szakácsnő meg a segédjéhez. Szinte ott látom azt a nagy kulcscsomót az oldalán, amelyikről a kisasszony mesélt. Kérem, kérem kisasszony, meséljen nekem még egy kicsit arról a föld alatti üregről, amelyet mi ásunk.

Ma inkább melegebb helyekről mesélek — mondta Sara dideregve, — Hozd át a takaródat, burkolózz bele, én

is fogom a magamét, özszebújunk itt, az én ágyamon, és arról a trópusi őserdőről mesélek, ahol az indiai úriember majma élt valaha. Ahányszor ott látom a majmocskát az ablakban ülni és kibámulni az utcára, arcocskáján azzal a bánatos kifejezéssel, szentül hiszem, a trópusi őserdőre gondol, ahol vidáman ugrabugrált a kókuszpálmákon. Vajon ki foghatta el? És ha családja volt, mi lett vele? Jutott neki kókuszdió?

Így csakugyan melegebb van, kisasszony — mondta hálásan Becky. - De nem tudom, hogy s mint, még a Bastille is átmelegíti a szívemet, ha a kisasszony mesél róla.

Ez azért van, mert ilyenkor másra gondolsz — Sara nyakig

beleburkolódzott a takarójába, úgyhogy csak az arcocskája látszott ki belőle. - Ezt már sokszor tapasztaltam. Ha az ember éhes, fázik vagy levert, másra kell gondolnia.

És ezt mindig meg is tudja tenni, kisasszony? — Becky szeméből csak úgy sütött a csodálat.

Sara összevonta a szemöldökét.

Olykor sikerül, máskor nem — felelte. — Hanem amikor sikerül, jól érzem magam. És azt hiszem, mindig sikerülni fog, ha az ember eleget gyakorolja. Újabban sok alkalmam volt gyakorolni, és máris könnyebben megy, mint régen. Amikor minden összejön, és minden olyan borzasztó, összeharapom a fogam és azt gondolom: „Igenis hercegnő

vagyok, mégpedig tündérhercegnő, és aki tündér, annak semmi sem árthat, és semmi sem fáj." Nem is képzeled, mennyivel könnyebb lesz a lelkem — itt Sara halkan felkacagott.

Mostanában sok alkalma volt gondolatait másfelé terelni. A legsúlyosabb próbát azonban azon az iszonyatos napon kellett kiállnia, amely kitörölhetetlenül vésődött emlékezetébe. Ha száz évig élek, akkor sem felejtetem el, gondolta később, nem is egyszer.

Napok óta zuhogott az eső, az utcák fagyosak voltak, csatakosak, nehéz, hideg sártól mocskosak. Mindent sár lepett el, ragadós, londoni sár, Ónos eső szitált, és sűrű volt a köd. Sarát minduntalan elszalajtották ide meg oda

— ilyen napokon ez rendesen így ment. Kopott ruhái úgy átáztak, hogy facsarni lehetett volna belőlük a vizet. Félrecsúszott kalapján a képtelen, ócska toll konyábban és képtelenebbül állt, mint valaha, félretaposott cipője úgy átázott, hogy tocsogott. Mindennek a tetejébe ebédet sem kapott, mert Miss Minchin bal lábbal kelt fel, és jónak látta őt megbüntetni. Sara holtfáradt volt, farkaséhes és vacogott a hidegtől, arcocskája megnyúlt, olyan szánalmasan festett, hogy a járókelők egyike - másika hirtelen támadt rokonszenvvel vette őt szemügyre. Erről ő mit sem tudott. Gyorsan szedte a lábát, és igyekezett másra gondolni. Erre most nagy szüksége volt. Összeszedve maradék

erejét, igyekezett sürgősen azt képzelni, hogy... De ez soha nem esett még ennyire nehezére; még az is megfordult a fejében: talán nem is használ, inkább árt, még éhesebb lesz tőle, és még jobban kileli a hideg. De makacsul kitartott feltett szándéka mellett. Lyukas cipője megtelt sáros vízzel, a szél igyekezett letépni róla vékonyka kabátját, Sara mégsem adta fel. Járás közben azt mondta magának hangtalanul és úgy, hogy a szája sem mozdult:

Tegyük fel: száraz a ruhám. Tegyük fel, jó cipő van rajtam, vastag, hosszú kabát és gyapjúharisnya. Tegyük fel, esernyőm is van. És tegyük fel — tegyük fel, hogy éppen, amikor egy pékség előtt visz el az utam, ahol meleg lepényt

árulnak, talállok egy hatpennyst. Tegyük fel, hogy a pénzzel belépek a boltba, megveszem a hat legforróbb lepényt, és mindet megeszem.

Vannak furcsa, nagyon furcsa véletlenek. Sara éppen az utca túloldalára készült átmenni, amikor idáig jutott gondolataiban. Az úttestet vastagon fedte a sár, alig bírt átlábalni rajta. Igyekezett óvatosan lépkedni, a szárazabb helyeket keresve, bár ilyenekre nemigen akadt. Hanem amint így lépkedett, szemét a sáros földre szegezve, egyszerre megcsillant valami a lefolyóban. Egy apró ezüstpénz. Sok láb hágott aznap rá, mégis maradt annyi ereje, hogy egy kicsit megvillanjon a lámpafényben. Nem hatpennys volt, de

majdnem az, egy négypennys pénzdarab.

A következő pillanatban már el is tűnt Sara kékre-vörösre fagyott öklében.

Ó, ó — ujjongott magában Sara, valóra vált, valóra vált!

És akár hiszitek, akár nem, ahogy felpillantott, egy péküzlettel találta szemben magát. Egy jól megtermett, rózsás képű, mosolygós, nyájas asszonyság éppen akkor tett ki a kirakatba egy nagy tepsit, tele kemencemeleg, barnára sült, hívogató lepényekkel.

Sara kis híján elájult a meglepetéstől, a lepények csábos látványától meg a frissen sült kenyér kiáradó pompás illatától.

Tudta, nyugodt lélekkel tekintheti

magáénak a pénzt. Egykori tulajdonosa réges-régen beleveszett a járókelők forgatagába.

Mégis megkérdezem a péknétől, nem ő vesztette el — mondta Sara magának. Fellepett a bolthoz vezető lépcsőre. De hirtelen gyökeret vert a lába attól, amit látott.

Egy nálánál is elanyátlanodottabb kis alak kuporgott a lépcsőn, alig több egy rakás rongynál, amelyből kilátszott két sáros, sovány, hidegtől vörösre csípett pőre láb, a rongycsomó fölött pedig egy kócos fej imbolygott. A maszatos kis arcban nagy, beesett, éhes szempár csillogott.

Sara első pillantásra látta: a gyerek éhes, és megesett a szíve rajta.

Íme, a nép egy gyermeke — mondta magában. — Nálam is éhesebb.

A lányka — a nép egy gyermeke — felnézett, és amint meglátta Sarát, odább húzódott, mintegy utat adva neki. Szegényke megszokta, hogy bárkinek utat kell adnia. Tudta, ha egy rendőr jönne erre, ráförmedne: „Menj innen!”

Sara a pénzét szorongatta. Pár pillanatig tétovázott. Aztán megszólította a gyereket.

Éhes vagy? — kérdezte.

Nagyon — felelte rekedtes hangon a kérdezett. — Mindig,

Ebédeltél?

Nem ebédeltem — izgett-mozgott a rongycsomó. — Nem is reggeliztem. És tegnap nem vacsoráztam.

Mióta nem ettél? — kérdezte Sara.

Nem tudom. Ma egy pennyt sem kaptam. Pedig kéregettem és kéregettem.

Sara még éhesebb lett, és még jobban didergett a gyerek láttán. De azok az ő furcsa kis gondolatai nem hagyták nyugodni, s bár kopogott a szeme az éhségtől, azt mondta magában:

Ha én hercegnő vagyok — igazi hercegnő, ők mindig megosztották, még amikor szegények voltak és elűzték őket a trónjukról, akkor is, amijük csak volt a néppel. Ha olyanra találtak, aki náluk is szegényebb és éhesebb, mindig megosztották vele, amijük volt. A lepények ára egy penny. Ha hat pennym lenne, hatot vehetnék. Egyikünk sem lakna jól hat lepénnyel. De a semminél

több lenne!

Várj egy percig — mondta a kis kolduslánynak.

Belépett a boltba. Jó meleg volt odabent, és pompás kenyérillat. Az asszony éppen újabb lepényeket rakott ki a kirakatba.

Kérem szépen, nem maga vesztette el ezt a négypennyst? — kérdezte Sara, a pékné orra alá tartva kinyújtott tenyerén a kis ezüstérmét.

Áldjon meg az ég, nem — felelte az asszony, és figyelmesen szemügyre vette Sarát, feszült kis arcát, jobb napokat látott, kopott ruhadarabjait. — Az utcán találtad?

Ott, a lefolyóban.

Tartsd meg nyugodtan — biztatta az

asszonyosság. — Talán hetek óta ott hever a sárban. Isten tudja, ki vesztette el! Úgysem találod meg a gazdáját!

Ezt tudom — bólintott Sara. — Mégis azt gondoltam, megkérdezem a nénit.

Hát ezt nem sokan tennék meg — hökkent meg az asszony, megújult érdeklődéssel és jóakarattal tekintve Sarára. — Venni akarsz valamit? — tette hozzá, amikor észrevette: Sara a lepényekre sandít.

Négy lepényt kérnék az egypennysekből — mondta Sara.

Az asszony odalépett a kirakathoz, és egy papírzacskóba lepényeket rakott. Hatot, vette észre Sara.

Bocsánat, de én négyet kértem —

sietett közbeszólni. — Csak négy pennym van.

Kettőt ráadásnak szántam — mosolygott rá kedvesen a pékné. Vagy nem vagy éhes?

Sara szeme bepárásodott.

Nagyon éhes vagyok, szívből köszönöm a kedvességét — felelte, és éppen hozzá akarta tenni: de van kint egy gyerek, aki még nálam is éhesebb amikor belépett kéthárom vásárló, és mind annyira siettek, hogy Sara nem tehetett mást: elköszönt és kilépett a boltból.

A kis kolduslány még mindig ott kucorgott a sarokban, ijesztően nézett ki nedves, mocskos rongyaiban. A szenvedéstől elbutult tekintettel meredt maga elé. Egyszerre tele lett a szeme

könnyel, maga sem értette, hogyanmiért, s hirtelen letörölte a kibuggyant könnyeket reszelős, feketés keze fejével.

Sara kinyitotta a zacskót, és kivett belőle egy lepényt. Máris egész jól átmelegedett tőle a keze.

Az úgy bámult rá, mintha ez a váratlan, hihetetlen szerencse már-már megijesztené. Aztán lecsapott a lepényre, és magába tömte.

De jó! De jó! — nyögdécselt gyönyörűségében. Hangja rekedt volt és halk. — De jó!

Sara még három lepényt vett elő és odaadta neki. A rekedtes, mohó nyögdécselést hallani sem bírta.

Ő nálam is éhesebb — mondta saját magának. — Az éhhalál küszöbén áll. —

De a keze remegett, miközben a negyedik lepényt is a gyerek ölébe rakta. — Én nem állok az éhhalál küszöbén — mondta, és odaadta az ötödik lepényt is.

A kis mohó londoni vadóc még akkor is csámcsogott és nyeldekelt, amikor Sara már elfordult tőle. Éhesebb volt, hogysen időt szakított volna köszönetet mondani, ha ugyan egyáltalán tanult valaha illemet — ami nem valószínű. Szerencsétlen kis vadállat volt.

Isten veled! — mondta Sara.

A másik járdáról visszánézett. A gyerek mindkét kezében egy lepény volt, éppen bele akart harapni az egyikbe. De a mozdulat félbeszakadt. A gyerek Sara után bámult. Sara odabiccentett neki, a

gyerek még egy pillantást — egy furcsa, vágyakozó pillantást — küldött utána, aztán megbiccentette válaszul kócos fejét, és amíg Sara el nem tűnt, nem evett, még a szájában levő falatot sem rágta meg, csak nézett.

Ekkor kukkantott ki a pékné a kirakaton át

No de ilyet! — kiáltotta. — Hát nem odaadta az a leányka a lepényeit a koldusgyereknek! És nem azért, mintha ő nem kívánta volna az ennivalót. Éhes volt, de még mennyire! Sokért nem adnám, ha megtudhatnám, miért tette.

Valameddig csak állt és töprengett. Aztán felülkerekedett a kíváncsisága. Az ajtóhoz lépett és kiszólt.

Kitol kaptad a lepényeket? —

kérdezte a kis koldustól. A gyerek Sara eltűnő félben levő alakjára mutatott.

Mit mondott neked? — tudakolta a pékné.

Megkérdezte, éhes vagyok-e.

Mit feleltél neki?

Hogy nagyon.

Aztán idejött, a boltba, megvette a lepényeket, és neked adta Őket, ugye?

A gyerek bólintott.

Hányat?

Ötöt.

Az asszony elgondolkodott

Csak egyet tartott meg magának — mondta aztán halkán. — Pedig meg bírt volna enni egy tucatot is. — A gyerekekhez fordult: — Éhes vagy még?

Én mindig éhes vagyok, de most

nem marcangol úgy az éhség, mint az előbb.

Gyere be! — tárta ki az ajtót a pékné.

A gyerek feltápászkodott és bevánszorgott a boltba. Csoda történt! Behívták egy jó meleg helyre, tele kenyérral és lepénnyel! El sem tudta képzelni, most mi lesz.

Melegedj meg — vezette őt be a pékné a hátsó, jól fűtött kis helyiségbe. — Ide hallgass, ha nagyon ráéhezel egy kis kenyérré, nyugodtan benyithatsz ide és szólhatsz nekem. Lelkemre, kapsz kenyeret, annak a fiatal teremtésnek a kedvéért!

Sara megmaradt lepényével vigasztalódott. Mindenesetre jó forró

volt, és több a semminél. Menet közben apró darabokat tört le a lepényből, és alaposan megrágott minden falatot, hogy tovább tartson.

Tegyük fel, ez egy bűvös lepény. Egy harapás belőle felér egy vacsorával. Ha így folytatom, még megterhelem a gyomromat.

Mire a kis térre ért, besötétedett, A kivilágított ablakokat még nem függönyözték el. Ilyenkor rendesen sikerült egyikét pillantást vetni a Nagy Család egyes tagjaira. A családfő, akit Sara magában Montmorency úrnak nevezett, máskor öblös karosszékében ült, és a gyerekek mind ott tolongtak körülötte, csevegve, nevetgélve, ki az ölében, ki a szék karfáján vagy támláján.

Ma nem a megszokott kép fogadta Sarát. Izgatott jövésmenés folyt, szemmel láthatóan utazni készült valaki, mégpedig éppen Montmorency úr. A ház előtt egy kétüléses hintó várakozott. Már felrakták rá az uraság hatalmas útibőröndjét. A gyerekek apjuk körül ugrándoztak. Szép, rózsás arcú felesége ott állt mellette. Miután az utolsó kérdések és válaszok is elhangzottak, a családfő felkapta és megcsókolta kisebb gyermekeit, aztán a nagyobbaktól is csókkal köszönt el.

Hosszú útra megy, a bőröndről ítélve — gondolta Sara. — Hogy fog hiányozni a családnak! Hisz még nekem is hiányozni fog, holott azt sem tudja, hogy a világon vagyok.

Nyílt a kapu. Sara kicsit hátrébb

vonult, onnan figyelte az útra készülő Montmorency urat, akit idősebb gyerekei a kapuig kísérték.

Ilyenkor hó fedí Moszkvát? Vagy jég? — kérdezte a Janet nevű kislány.

Szánon is fogsz utazni? Látni fogod a cárt? — kérdezte egy másik hangocska.

Majd írok, és mindent elmesélek nektek — felelte nevetve a papa. — Képeket is küldök mindenről. De most sipirc, be a házba! Utálatos, párás este van. Mennyivel szívesebben maradnék itt veletek! Jó éjt, csibéim. Isten veletek! — Azzal lefutott a lépcsőn, és beugrott a hintóba.

Ha megtalálod a kislányt, add át neki üdvözetünket! — kiáltotta Guy Clarence, a küszöbön fel-le ugrándozva.

A gyerekek mögött becsukódott a kapu.

Láttad a kislányt-aki-nem-koldus? — kérdezte Janet Nórától. — Didergett, nyakig sáros volt, de láttam: a válla fölött figyel bennünket. Mama azt állítja, a ruhái olyanok, mintha gazdag lenne az, akitől kapta Őket, s csak azért nem akarja már viselni az illető ezeket a holmikat, mert elkoptak. Hogy nem szégyellik magukat az intézetbeliek ilyen szörnyű időben is ide-oda küldözgetni szegényt!

Sara gyöngének érezte magát és kicsit megszédült, amikor az úttesten átkelve az intézet kapuja felé tartott.

Vajon ki lehet az a kislány, akit Moszkvában keres Montmorency úr? —

gondolta.

A Nagy Család feje éppen akkor hajtott arra kocsiján, amikor Sara nyögve cipelte fel nehéz kosarát a lépcsőn. Montmorency úr perceken belül vonatra száll és Moszkvába röpköd, ahol mindent megtesz majd, ami tőle telik, hogy fellelje Crewe kapitány elveszett kislányát.

Mit látott-hallott Melkisedek?

Ezen a délutánon Sara távollétében különös dolgok történtek a padláson. Csak Melkisedek látta-hallotta. Ő halálra rémült, visszaroht, a lyukba bújt, és ott zihált, reszketett, ahányszor nagy óvatosan, lopva kikukkantott, hogy lássa, mi folyik odakint.

A padláson teljes volt a csend,

miután Sara kora reggel távozott onnan. Ezt a csendet csak az esőcseppek kopogása törte meg. Melkisedek unta és nem szerette az esőt. Amikor elállt, kimerészkedett körülnézni, bár a tapasztalat azt súgta neki, Sara még jó ideig nem tér vissza. Mialatt békén kutatott és szaglászott, és éppen rábukkant váratlanul egy morzsára, amely érthetetlen módon tegnapról ott maradt, hirtelen zajt hallott. A tetőről jött. Arra vallott, hogy valaki járkál odakint. Melkisedek dobogó szívvel állt meg hallgatózni. A zaj közeledett, már a padlásablak irányából hallatszott. Az ablak kinyílt, egy fekete arc kémlelt be a nyíláson. Mögötte egy másik is feltűnt. Két férfi tartózkodott a háztetőn.

Csendben be akartak mászni az ablakon át. Egyikük Ram Dasz volt, a másik egy fiatalember, az indiai úr titkára. Ezt Melkisedek természetesen nem tudta. Ő csak annyit tudott, hogy ez a két ember megzavarja a padlás csendjét, nyugalját, és amikor az egyik, a fekete képű, könnyedén, ügyesen becsusszant az ablakon át, a legcsekélyebb zajt sem ütve, Melkisedek hanyatt-homlok futott elbújni a lyukba. Sarától már rég nem félt, róla tudta, morzsákat szór elé, és nem csap soha lármát, csak halkan, lágyan füttyöget, de ez a két férfi idegen volt és veszedelmes. Melkisedek csendben meghúzta magát, a patkánylyuk bejárata mögött, a félelemtől reszketve, és csak olykor kockáztatott meg egy-egy

pillantást a lyukon túlra. Hogy megértette egy kukkot is a két férfi beszélgetéséből, nem tudom, de még ha értette volna, akkor sem tudta volna mire vélni az egészet.

A titkár úr is fiatal volt és karcsú, ő is nesztelenül csusszant be az ablakon, mint Ram Dasz. Akármilyen gyorsan inalt el Melkisedek, a titkár még megpillantotta a farka végét.

Csak nem patkány? — kérdezte sűgva Ram Dasztól.

De patkány, szahib — felelte ugyanolyan halkan Ram Dasz. — A falak tele vannak patkánnyal.

Piha! — borzadt össze a fiatalember, — Csoda, hogy ez a szegény gyerek nem rémül halálra.

Dam Rasz tisztelettudóan mosolygott. Noha csak egyszer beszélt életében Sarával, a kislány jó ismerőseként és érdekei képviselőjeként volt jelen itt és most.

Ez a kislány mindennel és mindenkivel képes barátságot kötni, szahib. Nem olyan, mint más gyerek. Én látom Őt akkor is, amikor ő nem lát engem. Éjszakánként sokszor kisurranok a tetőre, és benézek hozzá, mialatt alszik, hogy lássam, biztonságban van-e. Ő nem is sejti sokszor, hogy én az ablakon át figyelem. Feláll az asztalra, és úgy néz föl az égre, mintha társalogna vele. Hívására előjönnek a verebek. A patkány, akit táplál és megszelídített, szinte a tenyeréből eszik. Nála lel

vigaszra a szomszédos kamrában tanyázó, szerencsétlen kis rabszolga. Van még egy kisgyerek, aki titokban fellopózik ide néha, van egy nagyobb lányka is, aki imádja őt, és elhallgatná reggelig. Ezt a magam szemével láttam, a tetőn lapulva. A ház úrnője — egy gonosz asszony — úgy bánik vele, mint egy páriával, a gyerek mégis úgy viselkedik, mintha királyi vérből származna.

Úgy látszik, sokat tudsz róla — mondta csendesen a titkár.

Ismerem az életét, élete minden percét. Tudom, mikor megy el, mikor jön meg, tudom, mit szenved hidegtől és éhségtől. Tudom, éjfélig elüldögél a könyvei fölött és tanul. Tudom, mikor

derül fel, mert titkos barátnői felkeresik, és ő halkán beszélhet és nevetgélhet velük. Tudnám, ha megbetegedne, és akkor a segítségére sietnék, a szolgálatára állnék.

Egészen biztos, hogy nem jön ide más, csak ő, és ő most nem fog hazatérni és meglepni bennünket? Ha itt találna, megijedne, és füstbe menne Carrisford szahib terve.

Ram Dasz betette zajtalanul az ajtót, és megállt mellette.

Ide senki nem jön föl rajta kívül, szahib — felelte. — Kosárral ment el, órákig távol lehet. Ha itt állok, meghallom, ha valaki közelít, még mielőtt felérne a lépcsőn.

A titkár ceruzát, papírt húzott elő a

zsebéből.

Hát csak tartsd jól nyitva a füled — mondta, és lassan, nesztelenül körbejárta a nyomorú kis padlásszobát, gyors jegyzeteket vetve a papírlapra.

Odalépett a keskeny ágyhoz, megtapintotta a derékaljat és felkiáltott.

Kemény, mint a kő! Ezen segítenünk kell egyszer, amikor a kislány távol van. Ma éjjel már nem szállíthatjuk át ide, ami kellene. Felhajtotta a takarót, és szemügyre vette a párnát.

Kopott, vékony takaró, folt hátán folt huzatok és lepedő' — csóválta a fejét — Ilyen ágyba fektetni egy gyereket! És ez az intézet meri magát úrinak nevezni! Napok óta nem égett tűz a kályhában.

Soha még, amióta én figyelem — szólt közbe Ram Dasz. — E ház úrnője meleg szobában lakik, és mit sem törődik azzal, ha más fázik.

A titkár ceruzája gyorsan siklott a papiroson. Most letépte az első lapot, és a mellényzsebébe csúsztotta.

Furcsa vállalkozás a mienk — mondta. — Kinek az ötlete?

Ram Dasz mintegy bocsánatkérően meghajolt.

Nekem jutott először eszembe, szahib — felelte. — De csak amolyan kósza ötlet volt Szívembe zártam ezt a gyereket. Mindketten magányosak vagyunk. Szokása elmesélni barátnőinek, amit elképzelsz. Egy este, amikor nagyon elbúsultam, kijöttem a tetőre, és a nyitott

padlásablak mellett húztam meg magam. Arról mesélt, milyen szép lehetne ez a nyomorú padlásszoba. Úgy tetszett, látja is, amit elmond; a látomástól fellelkesült és nekividámódott. Másnap rosszabbul volt a mi urunk, és láz gyötörte. Meséltem neki a kislányról és az álmáról, hogy elszórakoztassam. A szahib kíváncsi lett a gyerekre, sokai kérdezett róla. S a végén arra a gondolatra jött, valóra váltja álmát.

Gondolod, hogy sikerül mindent elrendeznünk, mialatt ő alszik? Mi van, ha fel talál ébredni? — kérdezte a titkár, de lerítt róla, neki is nagyon tetszik a terv.

Én olyan csöndesen járok, mintha bársonyon lépkednék — sietett őt

megnyugtatni Ram Dasz — és a gyerekek álma mély, még a szerencsétlen gyerekeké is. Sokszor bejöhettek volna ide eljelenítő úgy, hogy a kislány meg se rebbent volna álmában. Két ember kell hozzá, de könnyen végbe vihető a dolog. Ha nekem kívülről beadogatják a holmikát, én baj nélkül mindent elrendezek. És reggel, amikor a kislány felébred, azt hiszi majd, varázsló járt itt.

Úgy mosolygott, mintha nagy melegséget érezne a szíve körül, és a titkár viszonzta mosolyát.

Olyan lesz, mint egy Ezeregyéjszaka-mese — mondta. — Ez csak egy keleti embernek juthatott az eszébe. A londoni köd ilyet nem sugall.

Nem maradtak sokáig, Melkisedek

őszinte megkönnyebbülésére. Minthogy a szavaikat nem érthette, mindvégig baljósnak látta mozdulataikat és suttogásukat. A titkárnak mindenre volt szeme. Feljegyezte, mi kell a padlóra, a kályhára, milyen a zsámoly törött lába, az ócska asztal, a falak. Amint végigfuttatta kezét a falon, örömmel konstataálta: sok helyütt áll ki belőle szeg.

Ezekre akaszthatjuk a különféle tárgyakat — mondta. Ram Dasz titokzatosan mosolygott.

Tegnap is elment a kislány vásárolni. Akkor én besurrantam ide. Hoztam magammal hegyes kis szögeket. Ezeket puszta kézzel is benyomhattam a falba, nem kellett kalapács hozzá.

Mindenüvé tettem szeget, ahol szükséges.

Az indiai úr titkára körülnézett, majd visszadugta zsebébe a papírlapot.

Azt hiszem, mindent feljegyeztem. Mehetünk. Carrisford szahibnak aranyból van a szíve. Be kár, hogy nem találta meg az elveszett gyereket!

Ha rátalálna, meggyógyulna — bölintott Ram Dasz. — Bár vezérelné hozzá az isten azt a kislányt!

Majd ugyanolyan ügyesen és nesztelenül, ahogy jöttek, eltűntek a padlásablakon át, Melkisedek legnagyobb örömére. Pár perc múlva megint előmerészkedett a lyukból, és szimatolva körbejárta a szobát. Ki tudja, hátha még az ilyen ijesztő emberek is

elhullajtanak olykor egy-két ízletes morzsát!

A varázslat

Sara még egy pillantást vethetett az indiai úriember szobájára és hazament Ram Dasz éppen akkor csukta be az ablaktáblákat amikor ő odaért

Régen nem láttam belülről egy csinos szobát — gondolta Sara. Az indiai úriembernél vidáman lobogott a kandallóban a tűz, mint rendesen. Ő maga előtte ült, fejét tenyerébe hajtotta, s még magányosabbnak, boldogtalanabbnak látszott, mint eddig.

Ó te szegény! — mondta magában Sara. — Vajon szoktad-e azt gondolni: tegyük fel? És mi az, amire vársz?

Az indiai úriember éppen ezt

gondolta:

Tegyük fel... tegyük fel, hogy ha Carmichael rá is lel Moszkvában arra a házaspárra, meg a kislányra, akit Madame Pascal intézetéből vettek ki, tegyük fel, hogy ő nem az a gyerek, akit keresünk. Akkor mihez kezdek majd?

Ahogy Sara a házba belépett, szembe jött vele Miss Minchin. A konyhába tartott, a szakácsnőt leszidni.

Hol ténferegteél ilyen sokáig? — rivallt Sarára. — Órák óta csatangolsz a városban!

Az utca csupa sár, zuhog az eső, nehéz volt előrehaladnom — felelte Sara, mert a cipóm talpa csúszós.

Ne hazudozz a szemembe! — kiáltott rá Miss Minchin, és eltűnt a

konyha irányába.

Amikor Sara pár perc múlva belépett a szakácsnőhöz, az dúltfűlt az iménti szidás miatt. Megörült Sarának: végre van kin kitölteni a mérgét.

Miért nem maradtál mindjárt el reggelig? — förmedt rá. Sara kirakta az asztalra, amit bevásárolt.

Mindent meghoztam — jelentette.

A szakácsnő magában fortyogva ellenőrizte: csakugyan megvan-e minden. Pokolian rossz kedve volt.

Kaphatnék valamit enni? — kérdezte Sara csendesen.

Már rég megteáztunk. Csak nem képzeled, hogy melegen tartom neked a teát?

Sara hallgatott egy pillanatig, aztán

azt mondta, nagyon halk hangon:

Nem ebédeltem. — Azért volt annyira halk a hangja, nehogy megtaláljon remegni.

Van a kamrában egy kevéske kenyér. Ilyenkor már nem kaphatsz mást.

A kenyér több napos volt, száraz és kőkemény. A szakácsnő kárörömmel nézte a kislány csalódott arcát. Amilyen kutya rossz kedvében volt, jól esett valakivel komiszkodnia.

Sara alig bírta felvonszolni magát háromemeletnyi magasba, a padlásszobájába. Ha fáradt volt, máskor is sokallta kicsit a lépcsőket, de ma úgy rémlett, sosem jut föl. Többször is kénytelen volt útközben megállni és kilihegni magát. Amikor végre fölért,

megkönnyebbülten látta: fény szűrődik ki az ajtó hasadékán. Úgy látszik Ermengardenak sikerült fellopóznia. Ez kicsit megvigasztalta Sarát. Rossz lett volna, nagyon rossz benyitni az üres, sivár padlásszobába.

Ermengarde csakugyan ott volt, amikor Sara belépett. Az ágyon kuporgott, lábát gondosan maga alá húzva. Ermengardenak nem sikerült eleddig igazán megbarátkoznia Melkisedekkel és családjával, bár szívesen elnézte őket. Biztonság okából az ágyon ülve várta be Sarát, mert Melkisedek többször is előjött, hosszan bóklászott az ágy körül szimatolva, egyszer pláne két lábra állt, és egy picit sikkantott, miközben egyenesen őt,

Ermengardeot bámulta.

Jaj, de örülök, Sara, hogy megjöttél! — kiáltotta. — Melkisedek örökké csak szimatolt és szimatolt, és sehogy sem akart visszamenni. Én szeretem őt, ezt te is tudod, de ha így bámul rám és mozgatja az orrát, megrémít. Mit gondolsz, megeshet, hogy felugrik az ágyra?

Dehogy! — intett nemet Sara.

Ermengarde előbbre csúszott az ágyon, hogy jobban megnézzé magának Sarát.

De fáradtnak látszol! És milyen sápadt vagy!

Ami azt illeti, fáradt is vagyok — roskadt le Sara a sánta zsámolyra. — Ni, már megint itt van Melkisedek.

Szegényke a vacsorájáért jött.

Melkisedek nyomban előbújt a lyukból, mihelyt meghallotta Sara lépteit. Bizonyára megismeri őket, gondolta Sara. Várakozó arccal figyelte Sarát, aki a zsebébe nyúlt, aztán kifordította üres tenyerét és megrázta a fejét.

Sajnálom, ma nem hoztam egy árva morzsát sem. Menj haza, Melkisedek, mondd meg a feleségednek, üres a zsebem. Megfeledkeztem rólad, mert mindenki olyan haragos volt, Miss Minchin is, a szakácsnő is.

Melkisedek láthatóan megértette, amit Sara mondott. Kissé bánatosan hazafutott.

Ma este nem vártam a

látogatásodat, Ernie — fordult kis barátnőjéhez Sara.

Ermengarde beburkolódzott vörös sáljába.

Miss Amelia idős nagynénjénél tölti az éjszakát — magyarázta. Lefekvés után csakis ő szokott benézni hozzánk, más soha. Akár reggelig is maradhatnék, ha akarnék.

A padlásablak alatt álló asztalra mutatott. Sara csak most nézett körül. Az asztalon könyvhalom tornyosult.

Papa könyveket küldött nekem, Sara — mondta csüggedt hangon Ermengarde. — Én mindet idehoztam.

Sara az asztalhoz futott, felkapta a legfelső könyvet és megszemlélte. Egy pillanatra megfélekedezett minden

bajáról.

Ó, de pompás! — kiáltotta. — Carlyle könyve, a Francia Forradalom. Annyira szerettem volna elolvasni!

Hát én nem! — vonogatta a vállát Ermengarde. — Pedig papa rossz néven veszi majd, ha nem olvasom el őket. Elvárná, hogy nyárig betéve fűjjam valamennyit! Mit tegyek?

Sara eddig izgatottan lapozgatta a könyvet. Most felnézett, izgalomtól kipirult arcát Ermengarde felé fordítva.

Ide figyelj, Erni, ha kölcsön adod nekem a könyveidet, én elolvasom, és aztán elmesélem neked őket úgy, hogy te is emlékezni fogsz rájuk.

Megtennéd? — ragyogott fel Ermengarde arca. — És azt hiszed,

megjegyezném?

Hogyne! — bólintott Sara. — A kicsik is megjegyzik, amit tőlem hallanak.

Te nagyon szereted a könyveket. Sara? — tudakolta Ermengarde,

Nagyon! — Sara nagy szeme felragyogott, lélegzete felgyorsult.

Akkor legyen a tied minden könyvem. Nekem, sajnos, nem kellene. A papa okos, és elvárná, hogy én is az legyek, de hiába, én buta vagyok.

Sara izgatottan nézegette-forgatta a könyveket — És mit fogsz a papádnak mondani? — kérdezte melleleg.

Semmit, egyáltalán semmit — felelte Ermengarde. — Hadd higgye csak, hogy én olvastam el a könyveket.

Sara lerakta a könyvet, amelyet éppen nézegetett, és megcsóválta a fejét. — Az majdnem olyan, mintha hazudnál a papádnak. Es hazudni nemcsak bűn, hanem nagyon közönséges is. Miért ne árulhatnád el a papádnak, hogy én olvasom el a könyveket?

Mert ő azt akarná, hogy én olvassam el őket.

Nem, ő azt akarja, hogy ismerd a tartalmukat — rázta a fejét Sara. — És ha én világosan, egyszerűen elmondom neked, mi van bennük, úgy, hogy meg is jegyezd, annak, gondolom, örül.

Ami igaz, az igaz, Örülne ő, ha én bármit is megtanulnék, bárhogyan, bárkitől — ismerte be Ermengarde. — Te is úgy volnál vele, ha az én apukám

lennél.

Nem a te hibád, hogy — Sara hirtelen elharapta a mondat végét. Majdnem kicsúszott a száján: hogy buta vagy.

Mi nem az én hibán? — kérdezte Ermengarde.

Hogy nem tanulsz gyorsan — felelte Sara. — Ha nem tudsz gyorsan tanulni, hát nem tudsz. És ha én tudok, hát tudok, ennyi az egész.

Sara gyengéden szerette Ermengardeot, nem akarta megsejtetni vele, mekkora különbség van aközött, hogy valaki mindent szinte első olvasásra megtanul, és aközött, hogy egyáltalán semmit sem képes megtanulni. Ahogy elnézte kis barátnője pufók arcát,

megint egy furcsa, régimódi bölcs gondolata támadt.

Talán egyáltalán nem is az a legfontosabb, hogy az ember képe se gyorsan tanulni vagy sem. Mással kedvesen bánni, ez sokkal többet ér. Ha Miss Minchin mindent tudna is az égvilágon, s közben olyan lenne, amilyen, nem szeremé őt senki. Hány okos ember volt gonosz, ártott az embertársainak! Gondolj például Robespierre-re... Itt egy oldalpillantást vetett Ermengardera, és hirtelen gyanút fogott. — Hát nem emlékszel? Nem olyan régen meséltem róla. Úgy látom, elfelejtetted.

Hát egy részét biztosan — ismerte be Ermengarde.

Sebaj, várj egy percig. Levetem ezeket a nedves rongyokat, beburkolódom a takarómba, és újra elmondom neked az egészet.

Úgy is lett. Sara olyan elevenen, szemléletesen ecsetelte a francia forradalom eseményeit, hogy Ermengarde szeme kikerekedett rémületében, és visszafojtott lélegzettel hallgatta a történetet. A végére érve mindketten tudták: Ermengarde többé nem felejtí el, ki volt Robespierre vagy Marat.

Abban is megegyeztek: Ermengarde bevallja édesapjának az igazat, és a könyvek itt maradnak a padláson.

Most beszéljünk másról — javasolta Sara. — Hogy boldogulsz a

francialeckéiddel?

Sokkal jobban, mióta te elmagyaráztad nekem az igeragozást. Miss Minchin nem is értette, hogy sikerülhetett olyan jól a dolgozatom másnap!

Sara felnevetett és átfogta a térdét.

Azt sem érti, miért megy olyan jól az összeadás Lottienak mondta, pedig egyszerű: Lottie fel-feljön, és én segítek neki. — Egy pillantást vetett maga köré. — A padlás egész jó hely lenne, ha nem lenne olyan borzalmas — nevetett fel újra. — Olyan hely, ahol bőven módja van az embernek képzelődni.

Ermengarde mit sem tudott a padláséletről olykor már-már elviselhetetlen oldalairól, és képzelőerő

híján nem is gyanította őket. Ő csak annyit látott-tudott, hogy ha olykor felosont a padlásra, érdekes dolgok történtek, és még érdekesebbeket mesélt Sara. A padlás az ő szemében kalandok színtere volt. Sara ugyan sokszor volt sápadt és szemmel láthatóan nagyon lefogyott, de panaszkodni sosem szokott. Gyorsan nőtt, sokat jöttment, akkor is gyakran lett volna éhes, ha sokkal tartalmasabb, ízletesebb étkezésekben van része, szabályos időközönként, s nem lé-löttyöt kap lehetetlen időpontokban, a szakácsnő kénye-kedvétől függően. De Sara büszke kis lelke nem tűrte volna el, hogy akár egy zokszót is ejtsen, s lassan meg is szokta, hogy örökösen mardossa a gyomrát az

éhség.

Gondolom, ezt érzik a katonák is hosszú menetelés közben — mondogatta magának. — És ők sem panaszkodnak!

Ha egy kastélyban élnék — gondolta, Ermengarde meg egy másikban, és olykor vendégségbe jönne hozzám, lovagoktól, nemes uraktól és csatlósoktól kísérvé, elébe mennék, mihelyt megszólalnának a felvonóhíd előtt a harsonák, aztán nagy lakomát adnék a lovagteremben Ermengarde tiszteletére, kobzosok énekelnének és mesélnének az egybegyülteknek. Lakomát nem rendezhetek, ha feljön ide a padlásra, de mesélhetek neki, és megkímélhetem a kellemetlen dolgoktól. Gondolom, várúrnők is ezt tették olykor

éhínség idején, ha a várukat feldúlták és kirabolták. — Sara büszke és bátor kis várúrnő volt, nagylelkűen osztotta meg vendégével azt, amit megoszthatott: álmait, látomásait, játékos képzelgéseit.

Ermengarde így aztán nem is sejtette, hogy barátnője kis híján elájul a gyengeségtől és a gyomrát mardosó farkaséhségtől, és csevegés közben olykor azon tűnődik, vajon sikerül-e majd elaludnia korgó gyomorral.

Bár olyan sovány lennék, mint te, Sara — mondta egyszer csak Ermengarde. — Azt hiszem, mostanában lefogytál. Olyan nagy a szemed, és nézd csak, hogy kiáll, milyen hegyes a könyököd csontja!

Sara gyorsan helyére rángatta

felcsúszott ingujját.

Mindig sovány voltam, és mindig nagy volt a szemem. És zöld.

Furcsa szemed van, de nekem nagyon tetszik — nézett Sarára gyengéd tisztelettel Ermengarde. — Olyan a pillantása, mintha messzire, nagyon messzire látnál. Szeretem a szemed pillantását, meg azt is, hogy zöld, bár sokszor feketének látszik.

Macskaszem — nevetett Sara. — Csak sajnós nem látok vele sötétben. Megpróbáltam, de hiába. Pedig jó lenne a sötétben látni!

Ebben a pillanatban megjelent az ablakban egy sötét arc, bekémlelt a szobába, és nyomban el is tűnt, csaknem olyan gyorsan és csendesen, ahogy

feltűnt. A két kislány háttal ült az ablaknak, látni semmit sem láthattak, de Sara hallása éles volt. Felfigyelt a neszre, megfordult és kipillantott a háztetőre.

Mi volt ez? Nem Melkisedek, az biztos. Te nem hallottál semmit?

Én nem — rezzent össze Ermengarde. — Te igen?

Talán én sem — vont vállat Sara, de azt hittem, hallok valamit. Mintha csendesen surrant volna valaki a tetőn.

Mi vagy ki lehetett az? — riadt meg még jobban Ermengarde. Csak nem rabló?

Ugyan már! — tiltakozott Sara. — Itt nincs mit lopni...

Hirtelen elhallgatott. Most mind a

ketten hallották az újabb zajt, de nem a tetőről, hanem a padláslépcső aljáról. Miss Minchin kiabált. Sara kiugrott az ágyból, és gyorsan eloltotta a gyertyát.

Beckyt szidja — súgta oda Ermengardenak. — Szegénykét már meg is ríkatta.

Csak nem jön ide? — Ermengardeot páni riadalom fogta el.

Nem. Azt hiszi, már alszom. Ne mozdulj!

Miss Minchin nemigen mászta meg a padláslépcsőt. Sara mindössze egy alkalomra emlékezett, amikor ez megtörtént. De most annyira mérges volt, hogy Becky nyomában megtett pár lépést felfelé.

Te pimasz, gaz kölyök! — harsogta.

— A szakácsnő azt mondta, sokszor tűnnek el dolgok!

Nem én vótam, Isten bizony nem én — zokogta Becky.

Börtönben lenne a helyed! Te enyveskezű tolvaj! Hallatlan! Ellopni egy fél húspástétomot!

Nem én vótam! — sírt Becky. — Ojjan éhes vótam, hogy egy egészet is meg bírtam vóna enni, de hozzá se nyútam!

Miss Minchin zihált mérgében és a lépcsőmászástól. A húspástétomot magának tétette félre estére. A zajokból Sara és Ermengarde megértette: Miss Minchin felpofozza Beckyt.

Ne hazudj! És takarodj a szobádba! — toporzékolt Miss Minchin.

A csattanás után tisztán hallatszottak Becky futó, surrogó lépései a lépcsőn, majd a padláson. A szomszéd szoba ajtaja nyűt és csukódott, aztán megreccsent Becky alatt az ágy.

Kettőt is meg bírtam vóna enni — zokogta bele a párnájába Becky. — Kettőt is! De egy morzsát sem ettem. A szakácsnő adta oda a rendőrjének.

Sara a szoba közepén a fogát csikorgatta és az öklét rázta, de mozdulni sem mert, míg Miss Minchin lépteinek zaja a lépcsőn el nem halt.

Ó, a gonosz, a kegyetlen perszóna! — tört ki Sara. — A szakácsnő ellop ezt-azt, és azt hazudja, Becky vitte el. Becky nem lop. Sosem lop! Pedig néha olyan éhes, hogy még a hamuból is

kiszedi az ételmorzsákat. — Sara
váratlanul zokogásba tört ki.

Ermengardenak a lélegzete is elállt
ijedtében. Sara sír! Sara, a
legyőzhetetlen! Mi történhetett vele!
Talán csak nem... Ermengarde
eszecskéje lassan forgott, de most
hirtelen, mint a villám vágott bele egy
hallatlan gondolat. Lemászott az ágyról,
az asztalhoz tapogatózott, meggyújtotta a
gyertyát, majd előrehajolt, és mély
aggodalommal bámult Sarára.

Sara — kérdezte félve, szinte sűgva
te... te soha nem mondtad... de... igazán
nem szeretnék megbántani... de csak
nem vagy te is éhes?

Ez több volt, mint amit Sara
elviselhetett. Leomlott a gát. Sara

felnézett és azt felelte:

De, éhes vagyok. Olyan éhes, hogy fel tudnálak falni. Becky szegény ő pedig még nálam is éhesebb.

Ermengarde hápogott.

Istenem! — kiáltotta büntudatosan. — És én nem is sejtettem!

Nem akartam erről beszélni. Ha megteszem, koldusnak éreztem volna magamat. Amúgy is úgy festek már, mint egy utcai koldus.

Nem, nem! — tiltakozott hevesen Ermengarde, — A ruhád kicsit furcsa, de senki nem nézne koldusnak. Az arcod nem olyan.

Egy kisfiú egyszer a kezembe nyomott egy hatpennyst — Sara önkéntelenül felnevetett. — Nézd, itt

van. — És előhúzta a nyakában függő pénzdarabot. — Nem adta volna nekem karácsonyra kapott pénzét, ha nem rí le rólam: rászorulok.

Ki volt az a kisfiú? — Ermengarde tisztelettel vegyes kíváncsisággal vette szemügyre a hatpennyst.

Egy aranyos kis kölyök. A Nagy Család egyik tagja, az a gömbölyded kicsi, akit én Guy Clarencenek hívok magamban. Gondolom, a gyerekszobája tele volt ajándékokkal és süteményes, csokoládés kosarakkal.

Jaj, Sara, be ostoba vagyok! — kiáltotta. — Hogy nem jutott rögtön eszembe!

Mi?

Az, hogy éppen ma délután kaptam

a legkedvesebb nagynénémtől csomagot. — Ermengarde szinte hadart örömteli izgalmában. — Tele finomabbnál finomabb dolgokkal. Hozzá sem nyúltam, amúgy is túl sok pudingot ettem vacsorára, meg a papa küldeménye is elvette az étvágyamat. Van benne kalács, meg kis húspástétomok, meg lekváros bukták, narancs, füge és csokoládé. Visszaosonok a szobába, felhozom, és itt helyben megesszük!

Sara körül forgott a világ. Ha az ember majd éhen hal, furcsa hatással van rá az ételek emlegetése. Megszorította Ermengarde kezét.

Azt hiszed, sikerül? — kérdezte elhaló hangon.

Nem csak hiszem, tudom. —

Ermengarde az ajtóhoz futott, csendesen kinyitotta, és kikémlelt a sötétbe. — Minden lámpát eloltottak szolt vissza Sarának. — Ki-ki ágyban van már. Csöndben besurranok, olyan csöndesen, hogy senki nem ébred fel rá.

Ez annyira gyönyörűséges kilátás volt, hogy szinte táncra perdültek örömben. Sara szeme felvillant.

Ernie! — mondta. — Képzeljük azt, hogy vacsorát adsz. Ugye meghívod a szomszéd zárka lakóját is?

Hát persze! Kopogj át neki máris! A porkoláb nem hallhatja meg.

Sara a válaszfalhoz lépett. Áthallatszott szegény Becky sírása. Sara négyet koppantott.

Ez annyit tesz: gyere át a fal alatti

titkos átjárón, mondanivalóm van a számodra — magyarázta Ermengardenak,

Válaszul öt koppanás hangzott fel a fal túloldaláról. Majd nyílt a padlásszoba ajtaja, és megjelent a küszöbön Becky. Szeme vörös volt, sapkája félrecsúszott, és amint Ermengardeot megpillantotta, idegesen dörzsölgetni kezdte a kötényével sírástól püffedt arcát.

Ne félj tőlem, Becky! — sietett Őt megnyugtatni Ermengarde.

Ermengarde kisasszony kérte, hogy hívjalak át. Mindjárt felhoz egy kosarat, tele finom ennivalóval.

Becky izgalma nem ismert határt: — Ennivalót? — mondta úgy, mint aki

nem hisz a fülének. — Finom ennivalót?

Bizony — bólintott Sara. — És azt játsszuk, hogy Ermengarde vacsorát ad.

Becky, annyit ehetsz, amennyi beléd fér! — közölte boldogan Ermengarde. — Máris megyek az ennivalóért!

Siettében leejtette piros sálját de észre sem vette, ahogy a másik kettő sem.

Ó, kisasszony! Ó, ó! — ámuldozott Becky, hálatelten. — Tudom, a kisasszony beszélte rá, hogy engem is meghívjon. Mindjárt elbögöm magam! — Odalépett Sarához, és imádattal nézett föl rá.

Sara szemében kigyúlt a régi fény, a világ mintegy varázsütésre megváltozott. Igen, akármilyen hideg volt kint az éj,

akármilyen közel a szörnyű délutáni kószálás a sáros, csatakos utcákon, akármilyen ele ven a kolduslányka ijesztő, éhes pillantásának az emléke, ez az egyszerű, de ígéretes esemény elég volt visszahozni Sara játékos kedvét, régi önbizalmát.

Mindig történik valami, mielőtt a dolgok igazán rosszra fordulnának — mondta ünnepélyesen. — Bár mindig észben tartanám, hogy a legrosszabb mégsem szokott bekövetkezni! Mintha varázslat történe!

Ne pityeregj, Becky! — szólt rá vidáman Beckyre. — Sürgősen terítenünk kell.

Terítenünk, kisasszony? — nézett körül elképedve Becky. — Ugyan

mivel?

Sara is körülpillantott.

Hát, ami azt illeti, nem nagy a választék — nevetett kicsit kényszeredetten. Ebben a percben a piros sálra esett pillantása. — Lám, itt ez a sál! Milyen csinos abrosz lesz belőle! Tudom, Érnie nem veszi zokon.

A szoba közepére hozták az ócska asztalt, és leterítették a sállal. A piros csudálatosan vidám és kedves szín. A szoba máris csinosabbnak tetszett.

Be jól festene a padlón egy piros szőnyeg — vélte Sara. — No semmi, azt képzeljük, hogy ott van.

És elragadtatottan bámulta a csupasz padlót, mintha máris ott heverne a szőnyeg.

Milyen puha és vastag! — Úgy tett, mintha rálépne, finoman, óvatosan.

Igenis, kisasszony — mondta halálos komolyan Becky.

Mit tehetnénk még? — Sara a szemére szorította a tenyerét. — Ha egy kicsit várok és erősen gondolkodom, majd csak eszembe jut valami. A varázslat megsúgja, mit tegyek — tette hozzá reményteli, ellágyult hangon.

Kedvelt gondolatai közé tartozott, hogy „odakint” — az ő kifejezésével — gondolatok tolongnak, s csak arra várnak, hogy az ember hívja őket. Becky már sokszor látta így állni és töprengeni Sarát és tudta, hamarosan felderül az arca, és kitalál valamit.

Úgy is lett

Lám, megjött a gondolat! — kiáltotta Sara. — Már tudom, mit kell tennem! Ott a régi láda, még hercegnő koromból, abban bizonyára találok valamit.

A következő percben már a láda mellett termett, a kamra sarkában és letérdelt mellé. A láda nem azért került a padlásszobába, hogy Sara örüljön neki, hanem mert másutt nem volt hely. Miss Minchin Sara minden holmiját elkobozta, ami szép és jó volt, a ládában csak lomok maradtak. Sara mégis bízott benne: talál használható dolgokat. Erről rendszerint gondoskodott a varázslat

A láda fenekén lapult egy csomagocska, olyan kicsi, hogy elkerülte mások figyelmét. Sara is csak

kegyeletből őrizte meg. Egy tucat kis fehér zsebkendő lapult a csomagban. Sara örömmel felkapta, az asztalhoz futott, és ott gondosan elrendezte a zsebkendőket úgy, hogy csipkés szélük kifelé forduljon. A varázslat működésbe lépett.

Ezek itt tányérok — magyarázta Sara Beckynek. — Aranytányérok. Ezek meg gazdagon hímzett terítőcskék. Spanyol apácák munkája a hímzés.

Becky eltátotta a száját. — Igazán? — lehelte boldogan.

Azt kell képzelnünk — felelte Sara. — Ha jól elképzeled, mindjárt annak is látod Őket

Sara visszatért a ládához, hogy tovább kutasson. Egyszer véletlenül

hátrapillantott. Becky lehunyt szemmel állt az asztal mellett, arca görcsbe rándult, keze ökölbe szorult. Úgy festett, mintha szörnyű súlyt próbálna felemelni.

Mi a baj, Becky? — kérdezte Sara ijedten. — Mit csinálsz? Becky összerezett és kinyitotta a szemét.

Én csak el akartam képzelni, kisasszony. Úgy látni, ahogy a kisasszony mondta. És majdnem sikerült — tette hozzá, némi büszkeséggel. — De nagyon megerőltető!

Talán az, hisz nem szoktad meg — felelte nyájasan Sara, de nem is sejtet, milyen könnyű, ha begyakorlod. Hanem elsőre nem kellene ennyire erőlködnöd. Egy idő után menni fog a dolog. Most érjük be azzal, hogy én elmondom neked,

mi micsoda.

Egy ócska szalmakalap volt a kezében. A láda legfenekéről halászta elő. A kalapot díszítő kis virágcsokrot ügyesen lefejtette.

Ezek virágfüzerek a lakomaasztalon — mondta, nagyszerű kézmozdulattal. — Édes illattal telítik a levegőt. A mosdón van egy korsó, Becky. És a szappantartót is hozd ide, asztaldísznek.

Ezek most micsodák? — sietett Becky átnyújtani Sarának a kért tárgyakat. — És miből vannak? Én úgy látom, agyagból, de biztosan tévedek.

Ez egy metszett kristályüveg — Sara gondosan elrendezett néhány virágszálat a korsó körül. — Ez pedig — hajolt szeretettel a szappantartó fölé

— a legtisztább alabástrom, drágakövekkel kirakva. — Gyengéden simított végig a tárgyakon, arcán boldog mosoly játszott, mintha gyönyörű álmot látna.

De szép! — suttogta Becky.

A ládából még piros és fehér krepp-papír került elő, ebből kis desszerttányérok lettek, meg alátét a lakomát bevilágító gyertya tartójának. Csakis a varázslat tehette, hogy a kislányok nem egy piros sállal letakart, ócska asztalt láttak, lomokkal teleszórva, hanem egy pompásan megterített lakomaasztalt,

Ez most a Bastille — kérdezte körülpillantva Becky, vagy valami más?

Más, persze hogy más! — felelte

Sara. — Ez most egy pazar lovagterem.

Nyílt az ajtó és belépett Ermengarde, kicsit nyögve kosara súlya alatt. A hidegről, a sötétből jövet váratlan meglepetésként érte a pirossal letakart, fehér csipkés kendőcskékkal és virágokkal díszített asztal látványa.

Sara! — kiáltotta elragadtatva Ermengarde, — Te vagy a világon a legokosabb lány!

Ugye csinos? — mosolygott rá Sara. — Ezek a holmik a régi ládámból kerültek elő. Tanácsot kértem a varázslattól, és Ő vezetett rá, hogy a ládában kell keresnem.

De kisasszony, az lesz csak az igazi, ha Sara kisasszony el is mondja, mi micsoda. Kérem, kérem, magyarázza

el neki is, Sara kisasszony! — szólt közbe Becky,

Sara elmondta, s a varázslat segítségével kis híján meg is mutatta Ermengardenak az aranytányérokat, a virágfüzéreket, a kályhában lobogó hasábokat, a vastag szőnyeget a padlón. Az asztalra kirakták az Ermengarde hozta ennivalókat; kalácsot, süteményt, gyümölcsöt. A lakoma pazarnak ígérkezett.

Olyan, mint egy igazi ünnep! — kiáltotta Ermengarde,

Olyan, mint egy királynő asztala! — sóhajtotta Becky, Ermengardenak váratlanul nagyszerű ötlete támadt,

Sara, képzeld azt, hogy hercegnő vagy, és meghívtál minket királyi

lakomára.

Hisz te hívtál meg minket — tiltakozott Sara. — Legyél te a hercegnej. Mi leszünk az udvarhölgyeid.

Nem, nem — ingatta a fejét Ermengarde. — Hercegnőnek én túlságosan kövér vagyok, meg nem is tudom, mit hogyan kell csinálni. Te legyél a hercegnő,

Hát, ha mindenáron azt akarjátok — hajtott fejet Sara.

És asztalhoz invitálta vendégeit, kecsesen odaintve Ermengardenak és Beckynek.

Jertek, nemes hölgyek — mondta az ő boldog álmhangján. — Foglaljatok helyet királyi asztalomnál. Atyám, a nagy király, ki tőlünk távol időzik, meghagyta

nekem: lássalak vendégül titeket, — A szoba sarka felé fordította fürtös fejét. — Haj, lantosok, kobzosok! Hangoljatok máris, szépen zengjen zeneszerszámotok húrja! — Majd gyorsan elmagyarázta Ermengardenak és Beckynek: — A hercegi lakomákon mindig kobzosok szolgáltatták a zenét. Képzeljétek azt, hogy ott a sarokban zenélnek. Kezdődhet a lakoma!

De alighogy asztalhoz ültek és kiki egy darab kalácsot megmarkolt — többre nem volt idejük, máris talpra ugrottak, és sápadtan meredtek az ajtóra, a kinti zajra fülelve.

Valaki fölfelé jött a lépcsőn. Ingerülten dobbantak léptei a lépcsőfokon. Kétség sem fért hozzá:

beütött a baj.

Jaj! Miss Minchin! — Becky ijedtében leejtette a földre a maga kalácsát.

Igazad van — Sara szeme mintha megnőtt volna halálsápadt arcocskájában — — Miss Minchin rajtunk üt.

Ebben a percben Miss Minchin belökte az ajtót. Sápadt volt ő is, de a haragtól. Pillantása a rémült arcocskákról a lakomaasztalra, onnan vissza, a riadt kislányokra siklott.

Sejtettem, hogy valami rosszat műveltek, de ekkora szemtelenséget mégsem vártam — harsogta Miss Minchin, — Lavinia igazat mondott

Tehát Lavinia fürkészte ki valamiképpen a titkunkat, ő árult be

minket — gondolták mindhárman. Miss Minchin odalépett Beckyhez, és megint pofon vágta.

Arcátlan teremtés! — förmedt rá.
— Reggel szedd a sátorfádat!

Sara csak állt, némán, mozdulatlanul, a szeme mind nagyobb lett, az arca mind sápadtabb. Ermengarde sírva fakadt

Jaj, ne tessék őt elküldeni! A kosarat a nagy nénikém tőli kaptam. Mi... mi csak vacsorázni akartunk.

Azt látom — Miss Minchin szeme villámokat lövellt, — És az asztalfőn Sara hercegnő ült volna. Ez a te műved, tudom — támadt hirte len Sarára. — Ermengardenak soha nem jutna ilyen az eszébe. Gondolom, az asztalt is te

díszítetted fel — ezekkel a szemetekkel. Takarodj a szobádba! — parancsolta toporzékolva Beckynek. Becky elfutott, kötényét arcára borítva. A válla rázkódott a sírástól.

Miss Minchin figyelme ismét Sarára terelődött.

Lesz rád holnap gondom. Se reggelit, se ebédet, se vacsorát nem kapsz!

Ma sem kaptam ebédet, se vacsorát — jegyezte meg halkán Sara.

Annál jobb! Legalább nem felejtetted el egyhamar a leckét. Te meg mit állsz itt Ermengarde? Rakd vissza az ennivalót a kosárba.

Ő maga állt neki, és az ennivalókat a kosárba söpörte. Közben a könyvekre

esett a pillantása.

Még az újdonságú könyveidet is felhurcoltad ide, erre a piszkos padlásra! Fogd őket és ágyba veled! Holnap egész nap ágyban maradsz, és én megírom apukádnak, miket művelsz. Kíváncsi vagyok, mit szólna őf ha tudná, hol töltötte a mai estét.

Ekkor Sarára esett a pillantása, és amit a kislány szemében látott, az megint a fejébe kéregette a vért.

Mit forgatsz a fejedben? — kérdezte dühöngve, — Miért bámulsz így rám?

Gondolkodtam valamin — felelte Sara, ahogy ezen a nevezetes napon a tanteremben is.

Min gondolkodtál?

Mintha újra eljátszották volna a délelőtti jelenetet. Sara hangjában nem bujkált a legcsekélyebb tiszteletlenség sem, nyugodt volt és szomorú.

Azon gondolkodtam, mit szólna a papám, ha ma este itt látna.

Miss Minchin nem bírta magával. Úgy elfogta a pulykaméreg, hogy odaugrott Sarához és istenesen megrázta.

Te szemtelen, neveletlen kölyök! — rikácsolta. — Hogy van képed!? Hogy mersz ilyet mondani!?

Felkapta a könyveket, a kosarat az ennivalókkal Ermengarde kezébe nyomta, és a kislányt maga előtt lökdösve kiviharzott a szobából.

Te csak gondolkodj! — fordult hátra az ajtóból. — De egy-kettő,

takarodj az ágyadba! — Aztán becsapódott az ajtó mögötte és a szegény, reszkető Ermengarde mögött. Sara ott maradt egyedül.

Az álom szertefoszlott. Csupaszon állt ott az asztal, az aranytálak, a gazdagon hímzett terítőcskék visszaváltoztak ócska zsebkendővé, a kistányérok fehér és piros krepp-papír cafatokká, a füzérek poros művirággá a padlón, ahonnan eltűnt a szőnyeg, ahogy a lantosok is a zenesarokból. Emily a székén ült, a fal mellett, és a szokottnál is merevebben bámult maga elé. Sara odalépett hozzá és felvette. A keze reszketett.

Nincs lakoma, Emily — mondta letörten. — És hercegnő' sincs többé.

Csak a Bastille van és a foglyai. —
Leült az ágya szélére, és a tenyerébe
rejtette arcát.

Hogy mi történt volna, ha nem ezt
teszi, hanem véletlenül felnéz, épp
akkor, egy szerencsétlen pillanatban a
padlásablakra, magam sem tudom. Talán
ez a fejezet is egészen másképp
végződne. Mert ha felnézett volna,
megpillantotta volna azt a sötét bőrű
arcot, amely már korábban is benézett
egyszer a szobába, mialatt Sara
Ermengardedal beszélgetett.

De Sara nem nézett föl. Csak ült
valameddig, fürtös fejecskéjét karjára
hajtva. Mindig így ült, ha valami nagyon
keserveset kellett elviselnie, és nem
akart sírni. Aztán lassan, eltűnődve

felállt és ágyba bújt

Most semmi jót nem bírok elképzelni — mondta. Ébren nem. Kár is erőlködni. Inkább elalszom, akkor talán álmodok, olyat, amelyet szeretnék.

Határtalan fáradtságot érzett — talán azért is, mert már majdnem egy napja nem evett. Leroskadt az ágyra, és azt mondta, már félálomban:

Tegyük fel: vidám tűz ropog a kályhában, csak úgy táncolnak a lángocskák. Tegyük fel, egy kényelmes szék áll a tűzhely előtt, mellette alacsony asztalka, és azon finom, finom, meleg vacsora. És tegyük fel — húzta a fejére a vékony takarót, tegyük fel, hogy az ágyam pompás, puha ágy, pehelypárnákkal és gyapjútakarókkal.

Tegyük fel... tegyük fel....

Sarát elnyomta a fáradtság. Szeme lecsukódott, mély álomba merült

Nem tudta, meddig aludt, de mély volt az álma, olyan mély, hogy még az sem zavarta volna meg, ha Melkisedek egész családja előjön visítózva, kaparászva, és ott játszanak-verekszenek az ágya mellett a kis patkánygyerekek.

Hirtelen riadt fel. Nem tudta, miért, hogyan, pedig egy csattanásra ébredt — a padlásszoba ablaka csukódott be egyet csattanva egy könnyed mozgású, fehér alak mögött. Ram Dasz — mert ő volt a fehér ruhás besurranó — ott maradt a tetőn, elég közel a padlásablakhoz ahhoz, hogy ő belásson, és elég messze ahhoz, hogy őt ne láthassák meg.

Sara ébren feküdt, de behunyta szemmel. Nem volt kedve kinyitni. Ehhez túlságosan álmosnak érezte magát, meg — akármilyen furcsa túlságosan jól és átmelegedve. Annyira kényelmes és meleg volt az ágy, hogy Sara előbb azt gondolta: fel sem ébredt. Ilyen jól csak álmában érezte magát... olykor.

De pompás álom — motyogta. — Jó melegem van. Nem akarok felébredni!

Mi más lehetne ez, mint álom? Sara érezte, a feje valami puhán nyugszik, és a meleg takarók fölött selyemhuzatú pehelypaplanhoz ér a keze.

De hiába tartotta csukva a szemét, kénytelen volt felébredni. Valami arra készítette. Valami, ami ott volt a szobában. Valamiféle fény és hang — a

patogó, vidám tűz ropogása.

Jaj, mindjárt ébren leszek — sóhajtott nagyot Sara. — Nem tehetek semmit ellene.

Akarata ellenére felpattant a szeme. És szélesen elmosolyodott, mert olyat látott, amit még soha itt a padláson.

Hisz nem is ébredtem fel — emelkedett fél könyökre. — Most is álmodom súgta, amint körülpillantott. — Ez nem lehet más, mint álom. Ilyesmi nem történhet meg a valóságban az emberrel!

Nem csoda, ha Sara nem akart hinni a szemének. Mert mit látott? Ezt: a kályhában nagy lánggal lobog a tűz; a kályha tetején egy kis rézkanna duruzsol; a padlót vastag, puha bíborszínű szőnyeg

fedő; a kályha előtt egy összehajtható kis karosszék áll, rajta párnák; mellette alacsony, összehajtható asztal, fehér abrosszal leterítve, és az abrosszon több, fedővel letakart tálka, egy pohár, egy tányér, egy teáskanna; az ágyon vadonatúj, meleg takarók meg egy selyemhuzatú pehelypaplan; az ágy végében egy különös, vattával bélelt selyem háziköntös, alatta meleg, bélelt papucs és könyvek. A szoba tündérországnak tetszett és rózsás fényben úszott, mert az asztalon egy rózsaszín ernyőjű lámpás díszelgett.

Sara lélegzete is elállt, ahogy körülnézett

Ni, nem tűnik el! Ilyen szépet még sosem álmodtam! — csodálkozott Sara.

Előbb alig mert mozdulni, de végül csak félredobta a takarókat, és elragadtatott mosollyal lelépett a padlóra,

Álmodom. Azt, hogy felkelek az ágyból — mondta hangosan, majd felállt, lassan jobbra-balra forgatta a fejét, és így folytatta. — Azt álmodom hogy az álmom valóság. Úgy érzem, nem álom. Varázslat játszik velem. Csak képzelem, hogy mindezt látom. — Most már csak úgy ömlött belőle a szó. — Sebaj, ha sikerül továbbra is ezt képzelnem! Mit bánom én! Mit bánom én!

Egy kicsit állt és várt. Aztán megint felkiáltott.

Nem igaz! Ez nem lehet igaz! De mennyire igaznak látszik!

A pattogó tűz mágnesként vonzotta

magához. Elé térdelt és kinyújtotta a kezét. Olyan közel a kályhához, hogy riadtan kapta el.

Egy tűz, amely csak álmomban létezik, nem perzselhet! — kiáltotta.

Felugrott, megtapintotta az asztalt, a tálkákat, a szőnyeget; az ágyhoz lépett, megtapogatta a takarókat. Magára öltötte a puha, bélelt háziköntöst, hirtelen összefogta a mellén, hozzáértette az arcához.

Meleg! Puha! — szinte sírt örömeiben. — Ez valóság! Nem lehet más!

Lábát belebujtatta a papucsba.

Ez is igazi! Minden az! — kiáltotta. — Én nem, most nem álmodom!

Szédelegve lépett a könyvekhez.

Kinyitotta a legfelsőt. Az előzéklapra valamit ráírtak. Csak egypár szót: „A padlásszoba kis lakójának. Egy barátjától.”

Amikor ezt meglátta, Sara ráhajtott a fejét a papírlapra és sírva fakadt.

Nem tudom, ki lehet az. De valaki törődik velem egy kicsit. Van egy barátom.

Fogta a gyertyáját, kisurrant a szobájából, beosont Beckyhez, és megállt az ágya mellett.

Becky! Becky! — keltegette suttogva, olyan hangosan, ahogy csak merte. — Ébredj!

Becky rettegve riadt fel. Arca még maszatos volt a könnyeitől. Az ágya mellett pazar, rózsaszín, bélelt

köntösben állt valaki. Akinek az arca csak úgy ragyogott. Maga Sara hercegnő — ahogy emlékeiben élt — állt az ágya mellett, kezében egy gyertya.

Gyere, Becky, gyere már!

Beckynek nem jött ki hang a torkán, annyira meghökkent. Tátott szájjal, tágra nyílt szemmel, némán követte Sarát.

Amint átlépték a másik szoba küszöbét, Sara csendesen betette az ajtót, és a szoba közepére vezette Becky t. Odabent jó meleg volt, és annyi csuda dolog, hogy Becky körül forogni kezdett a világ. Kis híján elvesztette az eszméletét.

Mind valódi! — kiáltotta Sara. — Megtapogattam mindet. Olyan valóságosak, mint te vagy én. Megjött a

varázslat, mialatt mi aludtunk, annak a műve ez, Becky A varázslaté, amely nem engedi, hogy a legeslegrosszabb bekövetkezzék.

A látogató

Képzeltetik, hogy telt el az az este a padláson! Hogy kuporogtak ketten a tűz mellé, elnézni, amint pattog, táncol, és teljesen betölti a kis kályhát. Hogy emelték le a tálkákról a fedelet, s találtak bennük ízletes, dús, forró levest, amely egymaga elég lett volna vacsorára, meg szendvicseket, pirítóst, teasüteményt annyit, hogy mindketten pukkadásig jóllakhattak. Beckynek nem volt ugyan saját csészéje, de sebjaj, ott volt az agyagkorsó. A tea olyan finom volt, hogy felesleges lett volna másnak

képzeln, mint teának. Átmelegedtek, jóllaktak, úsztak a boldogságban mindketten, különösen Sara, aki maradéktalanul átadta magát örömének, elragadtatásának afölött, hogy mindez valóság. Olyan régóta élt már álméletet, hogy kész volt elfogadni a legvalószínűtlenebb eseményt; hamarosan nem is csodálkozott rajta.

Nem ismerek senkit a föld kerekén, aki ezt tehette, de valaki mégis megtette — mondta Beckynek. — És most itt melegsünk az ő tüzénél — és ez a tűz valóságos! Akárki ő, van egy barátom. Hallod, Becky, van egy barátom!

De nem hallgathatjuk el, hogy mialatt a tűz énekét hallgatták és a tápláló, finom ételeket fogyasztották,

időről időre beléjük vágott a félelem, és ha ilyenkor egymásra néztek, kétséget olvashattak ki a másik szeméből.

Gondolja, kisasszony, hogy egyszerre csak eltűnhet minden? kérdezte egy ilyen pillanatában Becky. — Tálán gyorsabban kéne ennünk. — És egy egész szendvicset tömött a szájába. Hja, ha álom az egész, eltekinthetünk a jó modortól!

Nem hiszem. Nem fog eltűnni — felelte Sara. — Érzem a teasütemény ízét a számban, és meg is tapinthatom. Álmában az ember sosem eszik igazán, csak azt gondolja, hogy enni fog. Mellesleg folyton csipkedem magam, és az előbb szándékosan megfogtam egy forró széndarabkát.

Mennyei érzés volt az egész testükön eláradó, kellemes, álmosító zsibbadás, a boldog, jóllakott gyerekkoré. Egy darabig még ott üldögéltek a tűz fényében és ezt a gyönyörűséges állapotot élvezték, aztán Sara megfordult és szemügre vette saját, átlényegült ágját.

Annyi volt a takaró, hogy Beckynek is jutott. Becky hazaindult, de a küszöbön megállt és visszanézett.

Ha holnap nem lenne itt, kisasszony, akkor is itt volt ma éjjel, és én ezt holtam napjáig el nem felejttem. — Minden egyes tárgyat úgy ■ vett szemügre, mintha örökre az emlékezetébe akarná vésni a képét. — Itt volt a tűz — mutatott a kályhára, itt meg,

előtte, az asztal, rajta lámpás, a fénye rózsaszín; a kisasszony ágyán egy selyempaplan, a földön süppedős szőnyeg, és minden gyönyörű volt; és — itt Becky megállt egy pillanatra és megsimogatta a gyomrát — az asztalon leves volt, és szendvicsek és teasütemény. Bizony, ez mind itt volt. — És fejét felszegve, ez utóbbi bizonyossággal eltelve távozott.

Másnap reggel mindenki értesült róla — hála annak a titkos hírügynökségnek, amely minden intézetben és minden konyhán működik, hogy Sara Crewe a fejére vonta Miss Minchin jogos haragját, Ermengarde büntetésben van, és Beckynek csak azért nem tették ki máris a szűrét, mert nem

lehet egyik pillanatról a másikra alkalmas konyhalányt találni. A személyzet tudta, Becky azért maradhatott, mert Miss Minchin nemigen talál még egy olyan gyámoltalan, szerény teremtest, aki hajlandó lenne rabszolgaként dolgozni éhbérért. A nagyobb lányok tudták, Miss Minchinnek jó oka van Sarát is itt tartani.

Sara csudagyorsan nő, okosodik és nem tudni, hogyan, mikor, de rengeteget tanul. Nemsokára rábízhatnak egyes osztályokat, és kénytelen lesz ingyen dolgozni. Csúnya dolog volt tőled, Lavinia, elárulni Miss Minchinnek, hogy olykor vendégeket fogad a padláson. Honnan tudtad? — kérdezte Jessie.

Lottiet faggattam ki. Amilyen kis

butus, észre sem vette, mi mindent mond el nekem. És tudd meg, nincs abban semmi szégyellnivaló, hogy szóltam Miss Minchinnek. Ez igenis kötelességem volt — erősködött Lavinia. — Elvégre Sara becsapta őt. Egyébként is kész nevetség, ahogy az a lány nagyzol, és fenn hordja az orrát a rongyaiban!

Mit csináltak, amikor Miss Minchin rajtuk ütött?

Megint valami ostobaságot képzeltek el maguknak. Ermengarde felvitte az ajándékkosarát Sarának és Beckynek. Bezzeg minket sosem kínál meg! Nem mintha bánnám! De valljuk meg, szörnyen közönséges dolog szolgálkkal vacsorázni a padláson. Igazán

csodálom, hogy Miss Minchin nem küldte el Sarát.

Hová menne Sara, ha elküldenék? — kérdezte aggódva Jessie.

Tudom is én! — reccsent rá Lavinia. — Hanem azt gondolom, furcsa képet vág majd, amikor ma reggel belép ide, a történtek után. Tegnap nem kapott ebédet, és ma sem kap,

Jessie inkább csacsi volt, semmint komisz. Hóna alá csapta a könyvét és azt mondta:

Ez igenis szörnyűi Nincs joguk öt halálra éheztetni!

Amikor Sara reggel belépett a konyhába, a szakácsnő kérdő pillantással fogadta, és a szobalányok is. De Sara nem szólt, sietett.

A szokottnál későbben ébredt, ahogy Becky is, nem válthattak szót egymással, mindketten hanyatt-homlok siettek le.

Sara belépett a mosogatókamrába. Becky nagy lendülettel egy üstöt súrolt, és torokhangon egy dalt dúdolt. Sara láttán fülig szaladt a szája.

A takaró reggel is ott volt, kisasszony — suttozta. — Ugyanolyan valóságos volt, mint tegnap éjjel.

Az enyém is — felelte Sara. — És minden más is Öltözködés közben ettem egy keveset a maradékból.

Ó, egek, ó egek! — dünnyögte elragadtatottan Becky. Hirtelen lekapta a fejét; a szakácsnő jelent meg a küszöbön.

Akárcsak Lavinia, Miss Minchin is

alig várta, hogy Sara belépjen a tanterembe. Kíváncsi volt rá, milyen arcot vághat. Ez a lány kezdettől bosszantó rejtély volt Miss Minchin szemében. A legszigorúbb bánásmóddal sem lehetett elérni, hogy sírjon vagy megijedjen. Ha leszidták, némán, udvariasan, komoly arccal végighallgatta, ha megbüntették, zokszó és a lázadás leghalványabb jele nélkül végezte el büntetésfeladatát, tűrte az éhséget. Soha nem csúszott ki a száján szemtelen válasz, és Miss Minchin éppen ezt tartotta hallatlan szemtelenségnek. De a tegnapi tartós éhezés, meg az esti botrány után, tudva, hogy ma sem kap enni, bizonyára megtört. Igazán furcsa lenne, ha nem

sápadtan jelenne meg, kivörösödött szemmel, boldogtalanul, megalázva.

Miss Minchin akkor pillantotta meg Sarát, amikor belépett a tanterembe, hogy franciaórát tartson a kicsiknek és átnézze a leckéiket. Sara ruganyos léptekkel, rózsás arccal közeledett. A szája sarkában mosoly bujkált. Hihetetlen volt! Miss Minchin elképedve bámulta. Miféle fából faragták ezt a gyereket? Mit jelentsen ez a jókedv? Azonnal magához rendelte Sarát.

Úgy festesz, mintha nem tudnád, hogy szigorú büntetés alatt állsz.

Az az igazság: ha egy gyerek — vagy akár egy felnőtt — jóllakott és jót aludt puha, meleg ágyában; ha egy tündérmese kellős közepén tért aludni és

reggelre kelve azt tapasztalja, ami mesének tetszett, mind igaz, nem vághat szerencsétlen arcot, és még ha akarja, sem titkolhatja el örömét. Miss Minchin szinte kővé dermedt megdöbbenésében, amikor Sara ráemelte a szemét, amelynek mélyén a boldogság egy szikrája csillogott, és roppant tisztelettudóan bocsánatot kért

Bocsásson meg, Miss Minchin! Tudom, hogy szigorú büntetés alatt állok.

Légy szíves ezt észben tartani, és ne vágj olyan arcot, mintha kisebb vagyont örököltél volna. Azt se feledd: ma nem kapsz ebédet!

Nem felejttem el, Miss Minchin — felelte Sara, de amikor elfordult, a szíve

nagyot dobbant a tegnapi estére emlékezve. — Ha nem ment meg a varázslat az utolsó pillanatban — gondolta, most nagyon nyomorultul érezném magam.

Nem lehet nagyon éhes — súgta oda Lavinia Jessienek. — Látod? Biztos azt képzeled, hogy jól bereggelizett — tette hozzá, kis gúnyos kaccantással.

Ó, Sara nem olyan, mint a többiek. Néha egyenesen félek tőle! jegyezte meg Jessie.

Ne nevettesd ki magad! — szólt rá Lavinia.

Sara arca egész nap rózsás volt és ragyogott. A cselédek összesűntek a háta mögött, és meglepett pillantásokkal méregették. Miss Amelia

kis kék szemében mérhetetlen döbbenet tükröződött. Fel nem foghatta, hogy járhat-kelhet valaki ilyen vidáman, aki a legmagasabb fórum nemtetszését vonta a fejére. Hiába, Sara már csak ilyen: furcsa és makacs. Bizonyára azt vette a fejébe, hogy dacol a balsorsával.

Sara szilárdan eltökélt egy dolgot, miután meghányta-vetette magában a történeteket. A csodát titokban kell tartania, ha csak egy mód van rá. Ha Miss Minchinnek megint az az Ötlete támadna, hogy felkapaszkodják a padlásra, ugyan minden kiderülne, de ennek nagyon kicsi a valószínűsége. Ermengardeot és Lottiet olyan szigorúan őrzik majd, hogy nemigen surranhatnak fel lefekvés után. Ermengarde különben

is tud titkot tartani. De talán a varázslat maga gondoskodik róla, hogy titka titok maradjon.

Történjék bármi — mondogatta Sara egész álló nap magában, történjék bánni, él valahol egy mennyei jóságos valaki, aki az én barátom. Ha soha nem tudhatom is meg, ki Ő, ha soha nem köszönhetem meg neki, amit értem tett, akkor sem fogom magam soha többé annyira elhagyottnak érezni. Ó, a varázslat nagy-nagy jót tett velem!

Ha egyáltalán lehetett rosszabb az időjárás, mint az előző napon, még rosszabb volt; esősebb, ködösebb, sárosabb, hidegebb és gorombább volt. De mi az annak, akit így elhalmozott ajándékaival a saját külön varázslata!

A vacsora erőt öntött Sarába. Tudta, meleg lesz az ágya, jól fog aludni, és bár természetesen estére megéhezett, úgy érezte, játszva kibírja másnap délig. A szokottnál is későbben jutott fel a szobájába. Miss Minchin meghagyta neki, tíz óráig tanuljon a teremben, és Ő annyira belemerült a munkába, hogy tovább maradt lent, a könyvei mellett.

Amikor az utolsó lépcsőfok is elmaradt mögötte, és már ott állt a padlásszoba ajtaja előtt, mi tagadás, elszorult a torka.

Megeshet persze, hogy azóta mindent elvittek — suttogta, igyekezve tartani magában a lelket. — Lehet, hogy csak egy éjszakára adták kölcsön a holmikat. Akkor is kölcsön adták! Az

enyém volt, és valóságos volt minden.

Benyitott. Egy pillanatra elakadt a lélegzete, betette maga mögött az ajtót, nekidőlt és körülnézett.

Megint itt járt a varázslat. Még többet tett, mint tegnap. A tűz vidáman, nagy lánggal lobogott. Újabb holmik kerültek a szobába. Ha Sara nem lett volna már egészen biztos a dolgában, nem hitt volna a szemének, annyira megváltozott a kamra. Az asztalkán újabb vacsora várta. Ezúttal Beckynek is terítettek. Az ócska asztalt gyönyörű, sokszínű hímzés takarta, rajta egyikét csinos tárgy díszelgett. Minden csúnya holmira terítő vagy kárpit került, úgyhogy most szépnek látszottak. A falra hegyes szögekkel szokatlan mintájú,

vidám-tarka anyagot erősítettek, közbül-közbül pazar legyezőket. Több nagy, kerek, magas díszpárna hevert a szőnyegen, elég nagyok ahhoz, hogy ülőhelyül szolgáljanak. Sara ládája pokróccal letakarva, párnákkal telirakva úgy festett, mint egy kényelmes kis dívány.

Sara lassan elmozdult az ajtótól, leült egy párnára, és mozdulatlanul nézte, bámulta a csodát.

Ez pontosan olyan — mondta mintha valóra vált volna egy tündérmese. Úgy érzem, bármit kívánhatnék, aranyat, ezüstöt, gyémántot, nyomban itt teremne! Az sem lenne nagyobb csoda, mint ami történt. Ez lenne az én padlásodúm? És vajon

azonos vagyok-e még a tegnapi didergő, toprongyos, átázott lánnyal? Mindig is az volt a leghőbb kívánságom: bár látnék egyszer valóra válni egy tündérmesét. És most benne élek egy igazi tündérmesében. Már-már azt képzelem, magam is tündér vagyok, egy intésemre azzá változik bármi, amivé változtatni akarom.

Végre felkelt, a falhoz lépett, és átkopogott a szomszéd zárkában raboskodó fogolynak. Az jött is sietve.

Hanem amikor belépett, kis híján elvágódott meglepetésében. Levegő után kapkodott, és egyre csak azt ismételte:

Ó egek, ó egek! Kisasszony, ó egek!
Ezen az estén Becky egy párnán ült

a szőnyegen, és saját tányérja, csészéje volt.

Amikor Sara lefeküdt, kitűnt: új, puha matrac van az ágyán és két nagy pelypárna. Régi matraca és párnája átvándorolt Becky ágyára, aki ily módon fejedelmi kényelemben tölthette az éjszakát.

De honnan kerül ez ide? Ki teszi ezt velünk, kisasszony? — kérdezte Becky.

Ezen ne törjük a fejünket! — felelte Sara. — Sokért nem adnám ugyan, ha az illetőnek azt mondhatnám: köszönöm, de jobb és szebb így, hogy nem tudom.

Ettől fogva minden este új csodát hozott. Hol új dísz tárgyak kerültek a kamrába, hol új, kényelmes bútorok. Pár nap alatt gyönyörű szobácskává

lényegült át a kamra, telve szép és különös holmikkal. A csúf, hámló falakat teljesen elborították csinos képek és kárpitok, újabb, praktikus összecsukszó btorok jelentek meg, például egy könyvespolc, könyvekkel megrakva. Reggelente, amikor Sam lesietett, még ott voltak az asztalkán a vacsora maradványai. Estére a varázsló eltüntette az ételmaradékot, és egy újabb, finom vacsora várta a kislányokat. Miss Minchin nyersebb és sértőbb volt, mint valaha; Miss Amelia még bárgyúbb; a cselédek még közönségesebbek és durvábbak; Sarát örökösen ide-oda küldözték, sárban, esőben fagyban; Ermengardehoz, Lottiehoz még lopva sem nagyon szólhatott; Lavinia gúnyt

űzött egyre kopottabb és nyomorúságosabb öltözékéből; a többi lány kíváncsian bámult rá, ahányszor belépett a tanterembe. De mit számított mindez ahhoz képest, hogy egy rejtelmes és csodálatos történet szereplőjévé lépett elő? Ez regényesebb és gyönyörűsebb volt, mint bármi, amit Sara addig kitalált, hogy megvigasztalja szeretetre szomjas lelkét, hogy megóvja magát a kétségbeeséstől. Olykor alig állta meg, hogy el ne mosolyodjék, miközben szidták-pocskondiázták.

Hej, ha tudnátok! — gondolta ilyenkor. — Ha tudnátok!

Napról napra erősebb lett testbenlélekben is. Most is átázva, fáradtan tért sokszor haza egész napi futkosás után, de

tudta: hamarosan megmelegedhet, jóllakhat, megpihenhet odafönt. Akármilyen nehéz volt is a munkája, az a boldogító gondolat töltötte el, hogy a padláson talán újabb kellemes meglepetés várja és pompás vacsora. Hamarosan megmutatkozott a rendszeres, tápláló étkezés hatása: már nem volt olyan sovány, az arca megszínesedett, a szeme sem látszott többé természetellenesen nagynak.

Sara Crewe pompás színben van — jegyezte meg ingerülten Miss Minchin.

Csakugyan — bólintott szegény, buta húga. — Hízik. Pedig már úgy festett, mint egy csapzott, kiéhezett varjú.

Kiéhezett! — fortyant fel Miss Minchin. — Ugyan miért lett volna

kiéhezett? Mindig eleget ehetett!

Igaz, igaz — dadogta pirulva Miss Amelia. Rémülten konstataálta, hogy már megint butaságot mondott.

Nagyon kellemetlen ezt látni egy ilyen korú gyereknél — mondta kissé homályosan Miss Minchin.

Mi., micsodát? — kockáztatta meg a kérdést Miss Amelia.

Leginkább talán bizalmatlanságnak nevezhetném — felelte bosszúsan Miss Minchin. Tudta, nem bizalmatlanságot érez, de hamarjában nem talált jobb, illetve elítélőbb kifejezést. — Egy másik gyerek lelkét, akaratát rég megtörte és lealázta volna a változás, amit át kellett élnie. De szavamra, most is olyan önérzetesnek látszik, mint egy kis

hercegnő.

Emlékszel, mit mondott neked a nagyteremben? — vetette közbe nagy óvatlanul Miss Amelia. — Hogy mit szólnál, ha kiderülne...

Nem emlékszem — rázta meg a fejét Miss Minchin. — Ne beszélj szamárságokat!

Még Becky is kezdett kigömbölyödni, és szemlátomást nem volt már olyan riadt és megfélemlített. Nem csoda, hisz ő is egy tündérmesében élt. Az ágyán két matrac, két párna és több takaró tornyosult, minden este ízletes vacsora várta a jó meleg szobában. A Bastille eltűnt, ők ketten nem foglyok voltak immár, hanem boldog, jóllakott gyerekek.

Egy szép napon aztán újabb csoda történt. Egy küldönc kopogott be az intézetbe. Csomagokat hozott. Rajtuk nagy betűkkel a címzés: „A jobboldali padlásszoba kis lakójának”.

Sara nyitott ajtót az illetőnek. A két legnagyobb csomagot lerakta a hallasztalra, és föléjük hajolt, hogy a címzést kibetűzze.

Ebben a pillanatban jelent meg a lépcső alján Miss Minchin.

Mit állsz és bámulsz? — rivallt rá Sarára. — Eredj, és vidd fel a csomagokat annak az ifjú hölgynek, akit megilletnek.

Az én vagyok — felelte csendesen Sara.

Te? — riadt meg Miss Minchin. —

Ezt hogy érted?

Nem tudom, ki küldte a csomagokat, de nekem címezték őket. Én alszom a jobb oldali padlásszobában, Becky a másikonban.

Miss Minchin izgatottan hajolt közelebb a csomagokhoz.

Mi van bennük? — kérdezte.

Nem tudom.

Nyisd kii — hangzott a parancs.

Sara engedelmeskedett. A csomagból ruhadarabok kerültek elő, mindenféle ruházati cikk: cipők, harisnyák, ruhák, kesztyűk, meg egy meleg, gyönyörű nagykabát. Sőt, még egy csinos kalap és esernyő is volt ott. Csupa drága, jó és szép holmi. A kabát zsebére egy cédulát, tűztek.

„Mindennapra szánt holmi. Ha kell, újjal pótoljuk.”

Miss Minchin izgalma nőttön nőtt. Amilyen alantas lelkű nőszemély volt, mindjárt az jutott eszébe: csak nem tévedtem? Jó lesz vigyázni! Hátha mégis van valakije ennek a magára maradt gyerekek. Talán egy rokon, akiről eddig nem tudtak, egy bogaras, de gazdag, nagyon gazdag agglegény nagybácsi, az a fajta, aki nem szenvedheti a gyerekeket a maga közelében, de hajlandó pénzt költeni elárvult kis rokonára. Akár sok pénzt is... De kellemetlen lenne, ha ez a nagybácsi, vagy ki, mindent megtudna! Az effajta emberek rendszerint hirtelen haragúak, bolondosak és könnyen megsértődnek. Miss Minchint kétségek

és aggodalmak gyötörték. Lopva rápillantott Sarára.

Lám, valaki nagyon kedves hozzád — mondta azon a mézesmázos hangon, amelyet Sara édesapja halála óta sosem hallott tőle. — Nyugodtan felveheted az egyik ruhát, hiszen azt írták, hogy ha kell, újjal pótolják. Rendes ruhában lejöhetsz a tanterembe, hogy ott nézd át a leckéidet. Ma már nem kell elmenned hazulról.

Amikor fél óra múlva nyílt a nagyterem ajtaja, és belépett Sara, a növendékek tátott szájjal bámulták.

Tyúha! — lökte oldalba Laviniát Jessie. — Nézd, itt jön Sara hercegnő!

Lavinia is arra nézett, ahová mindenki a teremben, és a haja tövéig

elpirult.

Csakugyan Sara hercegnő lépett be a terembe. Nem is hasonlított arra a Sarára, aki pár órája lesietett a hátsó lépcsőn. Ruhája láttán Lavinia elsárgult az irigységtől. Finom, drága, meleg szövetből készült, szabása egyszerűen csodálatos volt. Sara karcsú lábán selyemharisnya feszült, dús, fürtös haját, mely eddig sörényként lobogott keskeny, különös arcocskája körül, szalag fogta hátul össze.

Talán sok pénzt örökölt — susogta Jessie. — Én mindig is azt gondoltam, furcsa dolgok történhetnek vele. Olyan különös lány!

Talán hirtelen felbukkantak újra a gyémántbányák! — viszonozta metsző

gúnnyal Lavinia. — Ne bámulj már rá, te lüke, még jobban elbízta magát!

Sara, gyere és ülj le ide — búgta Miss Minchin.

Az egész terem Sarára bámult, a lányok oldalba bökdöstek egymást, összesúgtak, nem is igyekeztek eltitkolni kíváncsiságukat. A közbámulat tárgya ezalatt leült régi helyére, a dísznövendéknek kijáró helyre, és könyvei fölé hajolt.

Aznap este vacsora után Sara sokáig némán ült a tűz előtt és belebámult.

Megint kigondol valamit a kisasszony? — kérdezte mélységes tisztelettel, gyengéden Becky. Akármit tett vagy mondott Sara, ő azt mindig a

legmélyebb tisztelettel fogadta.

Nem, nem! Csak azon töprengtem, mitévő legyek.

Becky várakozásteljesen nézett Sarára, aki így folytatta:

Nem tehetek róla, örökké a barátomon jár az eszem. Ha ő titokban akarja tartani a kilétét, nagy tapintatlanság lenne részemről megpróbálni kifürkészni. De nagyon szeretném a tudomására hozni, mennyire hálás vagyok neki, és milyen boldoggá tett. Aki jót tesz mással, szívesen hallja, hogy az a másik boldog. Szívesebben, mint a köszönetét...

Hirtelen elhallgatott, és a sarokban álló asztalra meredt. Arra az írókészletre, amely két napja került ide.

Levélpapír, boríték, toll, tinta...

Hogy is nem jutott az előbb eszembe! — kiáltotta Sara. — írhatok neki, és a levelet az asztalon hagyhatom. Az a valaki, aki az ételmaradékokat elviszi, talán ezt is elviszi. Érzem, nem haragszik meg az én barátom azért, ha köszönetet mondok neki.

Nyomban nekiült levelet írni, A levél így hangzott:

„Remélem, nem gondolja udvariatlanságnak részemről, hogy levelet írok önnek, noha ön titokban akarja tartani a kilétét. Higgye meg, semmi mást nem akarok, csak megköszönni, hogy olyan jó hozzám — mennyeien jó! Tündérmesévé varázsolta az életemet. El nem mondhatom,

mennyire hálás vagyok és boldog — és nemcsak én, Becky is. Olyan elhagyatottak voltunk, annyit fáztunk-éheztünk, és most — ó, gondolja csak el, mit jelent nekünk, amit értünk tett! Kérem, engedje meg, hogy kimondjam — úgy érzem, ki kell mondanom: köszönöm-köszönöm-köszönöm!

A padlásszoba kis lakója"

Este otthagya a levelet az asztalon.

Reggelre eltűnt. A varázsló tehát megkapta, gondolta Sara, és ez a gondolat örömmel töltötte el. Ép en felolvasott aznap este valamit Beckynek új könyvei egyikéből, amikor furcsa neszt hallott a padlásablak felől. Becky is az ablak felé fordult, és kicsit ijedten kérdezte:

Mi lehet az, kisasszony?

Mintha egy macska akarna bejönni — felelte elgondolkozva Sara.

Felugrott és az ablakhoz futott. Furcsa kis nesz volt az iménti: csöndes kaparászás. Egyszerre eszébe ötlött valami. Halkan felkacagott. Ilyenforma zajt csapott annak idején az a kis szökevény, aki ide menekült, a padlásra. Sara látta is őt aznap délután: az ablakban kuksolt búbánatosan az indiai úriember szobájában.

Tegyük fel — suttogta izgatottan, felajzva Sara, csak egy percre tegyük fel, hogy a majom az. De jó lenne!

Felkapaszkodott egy székre, óvatosan kinyitotta az ablakot és kikémlelt. Reggel óta esett a hó. A havas

tetőről az ablakok mellől egy kis fekete pofácska lesett könyörgően Sarára. A majmocska reszketett a hidegtől.

Csakugyan a majom! — ujjongott Sara. — Megint elszökött Ram Dasztól, és idejött, ahol világosságot látott.

Csak nem engedi be őt, kisasszony? — kérdezte Becky.

De. Nem majomnak való idő ez. A majmok könnyen megfáznak. Maid beédesgetem valahogy.

Óvatosan kinyújtotta a kezét, és azon a kedves, szelíd hangon hívogatta a majmot, amelyen Melkisedekhez vagy a verebekhez szólt: mintha Ő maga is egy barátságos kis állat lenne, aki jól megérti a másik kis állat félelmét.

Gyere, gyere, drága kis majom. Ne

félj, nem bántalak!

A majom tudta: nem kell félnie. Tudta, mielőtt Sara puha kezecskéje megcirógatta volna. Engedte, hogy Sara átfogja a derekát és beemelje az ablakon át a kamrába. Odasimult Sara keblére, barátságosan megragadta egy hajtincsét, és az arcába nézett.

Jó kis majom! Aranyos majom! — Sara megcsókolta a mókás majomfejecskét. — Ó, be szeretem a kis állatokat!

A majom láthatóan megörült a tűz közelségének. Amint ott ült Sara karjai közt, kíváncsian forgatta ide-oda a fejecskéjét, hol Beckyre, hol Sarára nézve.

Csúnyácska, ugye, kisasszony? —

mondta Becky.

Olyan, mint egy nagyon csúnya kisbaba — nevetett Sara. — Bocsáss meg, kis majom, de őszintén örülök, hogy nem kisbaba vagy. Anyád nem lenne rád büszke, senki nem kérkedne azzal, hogy a rokona vagy. Én mégis nagyon szeretlek!

Hátradőlt a székén és elgondolkodott.

Érti vajon, amit mondunk? Van eszed, kis majom?

De a majom beérte válasz helyett azzal, hogy pici kezével megvakarta a feje búbját.

Mihez kezd vele, kisasszony? — kérdezte Becky.

Ma éjjel itt tartom, de holnap

visszaviszem az indiai úrnak. Sajnálom, majom, ez a dolgok rendje, saját családot hoz tartozol, én nem vagyok igazán a rokonod.

Amikor ágyba bujt, Sara fészket csinált neki az ágy végében. A majom összekucorodott, mint aki nagyon elégedett a helyével, és elaludt.

Ő az, akit keresünk

Másnap délután a Nagy Család három tagja üldögélt az indiai úriembernél. Igyekeztek őt jobb kedvre deríteni. Az indiai úriember már egy ideje izgatott várakozásban élt, s ez a várakozás a szóban forgó napon tetőzött. Carmichael urat hazavárták Moszkvából. Hétről hétre kitolódott ott-tartózkodása. Előbb nem sikerült fellelnie a keresett

családot, aztán, amikor végre megtudta a címüket, kitűnt: elutaztak. Carmichael úr úgy döntött, Moszkvában várja be a visszatértüket. Carrisford úr a hintaszékében ült, Janet előtte, a padlón. Nora egy zsámolyon helyezkedett el, Donald a tigrisbőr-szőnyegen, pontosabban a tigris fején. Azt játszotta, hogy tigrisen lovagol, meglehetősen lármát csapva.

Ne zajogj már annyit, Donald! — szólt rá Janet. — Azért jöttél, hogy egy gyengélkedőt jobb kedvre deríts, nem azért, hogy torkod szakadtából kiabálj! Nem zavarja a lárma, Carrisford úr? — kérdezte Janet.

Nem, nem — veregette vállon a kislányt az indiai úriember. — Inkább

elvonja a figyelmemet baljós gondolataimról.

Csendben maradok! — üvöltötte Donald. — Mind csendesek leszünk, mint a kisegerek.

Kisegerek nem csapnak zajt — mondta szemrehányóan Janet.

Egy csomó kisegér talán mégis — vélte Donald. — Mondjuk ezer egér.

Meséltél Carrisford úrnak a kislányról — aki-nem-koldus? — harsogta Donald. — Mondtad, hogy szép új ruhát kapott valahonnan? Talán rátalált az, aki elvesz tette.

Kocsi fordult be az utcába. Megállt a kapu előtt! — kiáltotta izgatottan Janet. — Megjött a papa!

Mindhárman az ablakhoz rohantak.

Itt a papa! — jelentette Donald. — De kislány nincs vele. Mindhárman kifutottak a szobából, s le az előcsarnokba. Mindig így üdvözölték édesapjukat. Felhallatszott boldog ugrándozásuk, zivajuk.

Carrisford úr megpróbált felkelni a helyéről, de rögtön visszahanyatlott.

Hiába minden — sóhajtott. — Beszerencsétlen vagyok! Carmichael úr hangja egészen közélről hallatszott.

Nem, gyerekecskéim, majd csak akkor jöhettek be, ha én már megbeszéltem a dolgot Carrisford úrral! Eredjetek, játsszatok addig Ram Dasszal.

A következő percben nyílt az ajtó, és belépett Carmichael úr. Rózsásabb

volt, mint valaha, kicsattanóan egészséges, de a tekintete csalódásról és aggodalomról árulkodott, mialatt kezét rázott beteg barátjával és megbízójával.

Mi újság? — kérdezte mohón Carrisford úr. — Mi van az örökbefogadott gyerekekkel?

Nem ő az, akit keresünk — rázta a fejét az ügyvéd. — Jóval fiatalabb, mint Crewe kapitány kislánya. A neve Emily Carew. Láttam őt, beszéltem is vele, s a szülők minden felvilágosítást készséggel megadtak.

Az indiai úr keze lehanyatlott, arcára határtalan csüggedés ült ki.

Carmichael úr helyet foglalt. Mélységes szánalmat érzett barátja iránt Szegény annyira egyedül van! Es az a

gondolat, hogy akaratlanul, szándéka ellenére megkárosított és sorsára hagyott egy kislányt, legjobb barátja gyerekét, hovatovább elviselhetetlenné válik a számára.

Nyugodjon meg, megtaláljuk! — próbált lelket önteni Carrisford úrba. De ő maga sem volt nyugodt Felpattant és elgondolkodó, töprengő arccal felalá sétált a szobában.

Nos, eszembe jutott valami. Nem tudom, mire megyünk vele. A vonatban is ezen gondolkodtam, Dóvertől idáig.

Mi jutott az eszébe? Ha a kislány él, valahol csak lennie kell

Ez az. Valahol. Eddig Párizsban kerestük. Térjünk át Londonra. Ez jutott az eszembe. Hátha itt van!

Ami azt illeti, éppen elég iskola van Londonban — mondta Carrisford úr. — Történetesen itt, az utcánkban is van egy lánynevelő intézet.

Kezdjük akkor ezzel az intézettel!

Nem bánom — vont vállat Carrisford úr. — Van ott egy gyerek, aki felkeltette az érdeklődésemet De nem növendéke az iskolának. Feketehajú, szerencsétlen kis teremtés, nem is emlékeztet Crewe kapitányra.

Talán a varázslat szólt közbe megint, az tette, hogy ebben a pillanatban lépett be a szobába Ram Dasz, tisztelettudóan hajlongva. Ragyogó fekete szeme alig titkolt izgalomról árulkodott.

Szahib, itt van a kislány maga —

jelentette. — Az a kislány, akin megesett a szahib szíve. A majmot hozta vissza, a kis haszontalan megint átszökött hozzá a tetőn át. Arra kértem, maradjon. Azt gondoltam, a szahib talán örömet találkozna és beszélne vele.

Ki ez a kislány? — kérdezte Carmichael úr.

Isten tudja! Az a gyerek, akiről az előbb beszéltem. Kis mindenese az intézetben. — Odaintett Ram Dasznak: — Hozd be a kislányt! — Aztán Carmichael úrhoz fordulva így folytatta. — Mialatt ön Moszkvában volt, nagyon elcsüggedtem. A napok sötétek voltak és hosszúak. Ram Dasz beszélt nekem a kislány szomorú helyzetéről, összedugtuk a fejünket, és kitaláltuk,

hogyan segíthetünk rajta. Vadregényes terv volt, talán gyerekes is, de jótékonyan elvonta a figyelmemet saját gondjaimról. Hanem az én ügyes, macskaléptű Ram Daszom nélkül nem sikerült volna valóra váltanom.

Belépett Sara, kezében a majom. A kis állat Sarába kapaszkodott, fecserészett és lerítt róla: jól érzi magát, ahol van, nincs szándékában elválni Sarától. Akinek az arca kipirult az örömteli izgalomtól: végre szemtől szembe látja az indiai úriembert!

Megint elszökött, uram, a majma — mondta az Ő szépen csengő hangján. — Tegnap este az ablakomon kaparászott. Beengedtem, nehogy megfázzék. Későre járt az idő, azt gondoltam, ilyenkor már

nem illik megzavarni egy beteg álmát.

Az indiai úriember rászzegezte beesett szemét.

Ez igazán okos és kedves volt tőled.

Sara az ajtó mellett álldogáló Ram Daszra nézett. — Adjam oda a majmot a laszkárnak? — kérdezte.

Honnan ismered ezt a szót: laszkár? — kérdezte mosolyogva az indiai úr Sarától.

Ó, én sok laszkárral találkoztam — nyújtotta át Sara a hindu szolgának az ellenkező majmocskát. — Indiában születtem.

Az indiai úriember hirtelen felegyenesedett. Az arckifejezése úgy elváltozott, hogy Sara kicsit ijedten

nézte.

Te Indiában születél? Igazán?
Gyere csak ide! — és kinyújtotta kezét.

Sara odalépett hozzá, kezét az úriember kezébe tette, és csodálkozva emelte rá szürkészöld szemét.

Te itt élsz a szomszédban? —
kérdezte az indiai úr.

Itt, Miss Minchin intézetében.

De nem a növendéke vagy?

Furcsa kis mosoly suhant át Sara arcán. Pillanatnyi habozás után azt felelte:

Az igazat szólva magam sem tudom,
mi vagyok.

Hogyhogy?

Előbb az intézet növendéke voltam
és lakosztálybérelő, de most...

Növendék voltál? És most mi vagy?

Az iménti furcsa, szomorkás kis mosoly megint megjelent Sara arcán.

A padláson hálok, a konyhalány szomszédságában. A szakácsnő ide-oda küldözget és parancsolgat nekem. Ezenkívül franciára tanítom a kicsiket.

Kérdezze ki őt, Carmichael! — dőlt hátra a székén az indiai úriember úgy, mint akiből kiszállt minden erő. — Kérdezze ki, én nem bírom.

A Nagy Család feje tudta, hogy kell kislányokat kifaggatni. Nyájas, bátorító hangon kérdezte:

Hogy érted azt, gyermekem, hogy „előbb”?

Hát amikor a papám először vitt az intézetbe,

Hol van az édesapád?

Meghalt — felelte nagyon csendesen Sara. — Elvesztette minden pénzét, rám nem maradt semmi. Más gondviselőm nem volt, a tandíjat nem volt miből fizetni.

Carmichael! Hallja, Carmichael! — kiáltott az indiai úriember.

Ne ijesszük meg a gyereket — szólt oda neki halkán, sebesen Carmichael. Majd hangosan, Sarához fordulva így folytatta, — Ekkor felküldtek a padlásra és mindenessé tettek, ugye?

Azzá, mert nem maradt gondviselőm, se pénzem. Nekem senkim sincs.

Hogy és miért vesztette el édesapád a pénzét? — szólt közbe roppant

izgatottan az indiai úriember.

Nem ő maga vesztette el — felelte Sara, egyre jobban csodálkozva. — Volt egy barátja, akit nagyon szeretett, és az is őt. Ez a jóbarát szedte el a pénzét. Ő megbízott a barátjában, túlságosan is bízott.

Talán nem akart rosszat az a barát — kapkodott levegő után az indiai úriember. — Talán csak félreértés történt.

Sara azt felelte — nem is sejtve, mennyire könyörtelen a válasza:

A papám szenvedése attól még nem lett kisebb. Belehalt.

Hogy hívták édesapádat? — kérdezte az indiai úriember.

Ralph Crewe volt a neve. Crewe

kapitány — felelte egyre nyugtalanabbul Sara. — Indiában halt meg.

Az indiai úr beesett arca összerándult. Ram Dasz a gazdájához ugrott.

Carmichael — nyögte a beteg — ő az, akit keresünk, ő az a gyerek!

Sara egy percig attól tartott, mindjárt meghal az indiai úr. Ram Dasz egy üvegcséből orvosságot csepegtetett kanálba, és beadta a betegnek. Sara ott állt, remegve.

Miféle gyerek vagyok én? — kérdezte elfúló hangon Carmichael úrtól.

Ő volt az édesapád barátja — felelte Carmichael úr. — Ne félj! Két éve keresünk.

Sara a fejéhez kapott. Szája széle

remegett. Úgy mondta, mint aki álmában beszél:

És én egész idő alatt itt voltam, Miss Minchinnél. A fal másik oldalán.

Igyekeztem annak mutatkozni...

Carmichael úr szép, nyugodt kedélyű felesége sietett Sara és a férfiak segítségére. Amint üzentek érte, átvágott a téren, anyai karjai közé ölelte Sarát, és elmagyarázta neki, mi miért történt. A váratlan felfedezéssel járó izgalom szinte több volt, mint amit Carrisford úr jelen állapotában elviselhetett.

Szavamra — mondta elhaló hangon Carmichael úrnak, amikor a többiek azt tanácsolták, küldjék át Sarát a másik szobába, nincs kedvem őt újra szem elől téveszteni.

Én majd vigyázok rá — ajánlkozott Janet — és a mama is mindjárt itt lesz. — Es csakugyan ő vezette át Sarát a másik szobába.

El nem mondhatom, mennyire örülünk mindannyian annak, hogy megkerültél. Te nem is sejtéd, mennyire örülünk — bizonygatta Janet.

Donald zsebre dugott kézzel méregette Sarát. A tekintete elgondolkodó és kissé büntudatos volt,

Ha megkérdeztem volna, hogy hívnak, amikor a hatpennysemet neked adtam, azon nyomban megtaláltunk volna.

Ekkor lépett a szobába Carmichaelné, felindultan, meghatódva. Első dolga volt Sarát magához ölelni és

megcsókolni.

Szegény kislányom, ugyancsak zaklatottnak látszol, ami nem is csoda — mondta.

Sarát nem hagyta nyugodni egy fájó gondolat.

Ő volt a rossz barát? — kérdezte, a könyvtárszoba zárt ajtajára intve, — Kérem, kérem, árulja el nekem!

Carmichael mama forró könnyeket hullatott, miközben másodszor is megcsókolta a kislányt.

Nem volt ő rossz, drágám. Hiszen el sem vesztette apukád pénzét, csak azt hitte, hogy elvesztette, és mert igazán nagyon szerette a papádat, belebetegedett az önvádba, egy ideig nem is volt eszénél. Majd belehalt az

agylázba. Mire magához tért, édesapád már rég halott volt.

És nem tudta, hol keressen — mormolta Sara. — Pedig itt voltam, a szomszédban. — Ez sehogy sem ment ki a fejből: hogy olyan közei volt azokhoz, akik keresték.

Azt gondolta, Franciaországba küldtek tanulni — magyarázta Carmichael mama. — Sokszor hitte már: nyomon van, de mindig hamisnak bizonyult a nyom. Almában sem jutott eszébe, amikor az utcán jönni-menni látott, és te olyan szomorú voltál és elhanyagolt, hogy te lehetsz drága barátjának elárvult kislánya, de nagyon megsajnálta, és boldoggá akart tenni. Meghagyta Ram Dasznak, másszék be a

padlásszobába az ablakon át, és igyekezzék kényelmesebbé, szebbé tenni az életedet.

Sara felujjongott.

Hát Ram Dasz csempészte be a szobába a holmikat? — kiáltotta. És ezt ő mondta Ram Dasznak? Ő gondolta ki azt az álmot, amely valóra vált?

Ő, drágaságom, ő! Nagyon megsajnálta téged, a kis Sara Crewe kedvéért. Mert ő végtelenül jó és kedves.

Carmichael úr jelent meg a könyvtárszoba küszöbén.

Carrisford úr jobban van. Arra kér, Sara, jöjj be hozzá.

Sara nem kérette magát sokáig. Amikor a könyvtárszobába belépett,

Carrisford úr rögtön látta: ragyog az arca. Sara megállt az indiai úriember széke mellett. Összekulcsolt kezét a mellére szorította.

Ön küldte nekem azokat a holmikát — mondta örömteli, elérékenyült hangon, azokat a gyönyörű, gyönyörű dolgokat!

Én küldtem, szegény drága gyermekem! — felelte Carrisford úr. Gyenge volt, a hosszú, súlyos betegség és emésztő gondjai megtörték, de a tekintete ismerős volt Sarának, szívdobogatóan ismerős: papa nézett így rá, határtalan gyöngédséggel. Önkéntelenül letérdelt az úr karosszéke mellé, ahogy valaha édesapja, legdrágább barátja és gyámolítója mellé.

Akkor te vagy az én barátom —
mondta — te!

Carrisford úr lesoványodott kezére
hajolt és megcsókolta egyszer, kétszer,
sokszor.

A mi barátunk hetek alatt helyre fog
jönni — súgta oda Carmichael úr a
feleségének. — Nézd csak az arcát!
Mintha kicserélték volna.

Csakugyan nagy volt a változás.
Carrisford úr maga mellett tudhatta
immár a „kis úrnőt”, volt kiért-miért
élnie. Már is terveket kovácsolt, teendőin
törte a fejét. Mindenekelőtt Miss
Minchinnel kell beszélni, tudatni vele,
milyen mélyreható változás állt be
növéndéke sorsában.

Sara nem tér vissza az intézetbe,

annyi szent. Majd Carmichael úr keresi fel Miss Minchint.

Jó, hogy nem kell visszamennem — sóhajtott nagyot Sara. — Miss Minchin szörnyen dühös lesz. Ki nem állhat, ami talán az én hibám is: én sem szeretem őt.

Akármilyen furcsa, Miss Minchin megtakarította Carmichael úrnak a látogatás fáradságát. Maga jött át, növendékét keresni. Valamiért magához kérte Sarát, s mert a kislány nem került elő, utánanézett, hol lehet. Legnagyobb megdöbbenésére azt hallotta az egyik szobalánytól, hogy Sara a szomszéd házba kopogott be. Valamit rejtegetett a kabátja alatt.

Mi ez? — tajtékozott Miss Minchin.

Honnan tudnám, nővérem — felelte

Miss Amelia. — Talán összebarátkozott az indiai úriemberrel, mert ő is Indiában élt,

Ez egészen rá vallana! Ráerőlteti magát arra az úrra, és valami fondorlatos módon elnyeri a rokonszenvét — méltatlankodott Miss Minchin. — Legalább két órája tartózkodik odaát. Ezt az arcátlanságot nem tűrhetem! Átmegyek, tájékozódok, és bocsánatot kérek az úrtól.

Sara egy zsámolyon ült Carrisford úr karosszéke mellett, és áhítattal hallgatta a szavait, amikor Ram Dasz bejelentette a váratlan látogatót.

Sara önkéntelenül felpattant és elsápadt, de Carrisford úr látta: nyugodt és elszánt, egy cseppet sem fél.

Miss Minchin komoran és méltóságteljesen vonult be a könyvtárszobába. Jól öltözött volt és mereven udvarias.

Sajnálom, hogy kénytelen vagyok megzavarni, Carrisford úr, de a kötelesség hozott ide. Miss Minchin vagyok, a szomszédos lánynevelő intézet tulajdonosa.

Az indiai úriember egy darabig némán méregette Miss Minchint. Természetből fogva indulatos ember volt, de most igyekezett féket vetni indulataira.

Egyszóval ön Miss Minchin? — kérdezte.

Az vagyok, uram.

A lehető legjobbkor toppant be

hozzánk. Ügyvédem, Carmichael úr éppen önhöz készült átlátogatni.

Carmichael úr könnyedén meghajolt. Miss Minchin elképedve nézett rá, majd Carrisford úrra.

Az ön ügyvédje? Nem értem Engem, mint már mondtam, a kötelesség hozott ide. Csak az imént értesültem róla, hogy egyik növendékem — egy kegyelemkenyéren élő növendék — betolakodott önhöz. Azért jöttem, hogy közöljem: tudtom és engedelmem nélkül tette, amit tett. Azonnal eredj haza! — fordult Sarához. — Otthon majd megkapod megérdemelt büntetésedet! Menj haza, de gyorsan!

Az indiai úriember magához vonta Sarát, és megveregette a keze fejét.

Nem megy haza! — mondta, ellentmondást nem tűrő hangon. Miss Minchin nem tudta mire vélni a dolgot.

Nem megy haza? — visszhangozta.

Nem bizony! Nem megy haza — ha ön ragaszkodik ahhoz, hogy a házát így nevezze. Sara otthona ezentúl az én házam lesz.

Miss Minchin elhűlve, felháborodottan húzta ki magát.

Az ön házában, uram? Hogy értsem ezt?

Legyen szíves, Carmichael úr, magyarázza el a hölgynek a dolgot. Essünk túl rajta minél előbb. — Szelíden visszaültette Sarát a zsámolyra, de a kezét nem engedte el. Úgy tartotta éppen a saját kezében, mint egykor a

papa.

Charmichael úr el is magyarázta, annak az embernek a modorában — világosan, fegyelmezetten, körültekintően, aki kitűnően ismeri tárgyát, és tisztában van annak minden jogi vonzatával. Ezt Miss Minchin, mint igazi üzletasszony, rögtön fel is fogta, de éppen nem örült neki.

Carrisford úr, asszonyom, az elhunyt Crewe kapitány jó barátja volt, egyszersmind társa egy nagyszabású üzletben. Az a vagyon, amelyet Crewe kapitány halála pillanatában elveszettnek hitt, megtérült, s jelenleg Carrisford úr birtokában van.

Az a vagyon! kiáltotta Miss Minchin. — Sara vagyona! — És

egyszerre elsápadt.

Sara vagyona lesz, csakugyan — felelte meglehetősen fagyosan Carmichael úr. — Ténylegesen máris Sara vagyona. Bizonyos események következtében ez a vagyon tetemesen megnőtt, A gyémántbányák a vártnál is jövedelmezőbbek.

A gyémántbányák! — hápogott Miss Minchin. Jaj, ha ez igaz, életében nem történt még vele ilyen szörnyű dolog!

A gyémántbányák — ismételte meg kissé megnyomva a szót Carmichael úr, és nem állta meg, hogy hozzá ne tegye, nem éppen ügyvédhez illő, csendes mosollyal: — Higgye meg, Miss Minchin, nem sok hercegnő van, aki

gazdagabb lenne, mint amilyen az ön kegyelemből tartott kis növendéke, Sara Crewe lesz. Carrisford úr már két éve keresi és keresteti, most, hogy végre rátalált, maga mellett óhajtja tartani.

Eztán hellyel kínálta Miss Minchint, és tovább magyarázott, az ügy minden részletére kitérve. Biztosította Miss Minchint, nem kell aggódnia Sara jövője miatt, hisz az elveszettnek hitt vagyon tízszeresen meg térült s Carrisford úr nemcsak gyámja és védelmezője lesz ezentúl, de apja helyett apja is.

Miss Minchin nem volt okos. Most annyira elvesztette a fejét, hogy elég botor volt egy utolsó kísérletet tenni arra, hogy erőnek erejével

visszaszerezze, amit saját hibájából játszott el.

A kislánynak eddig én viseltem gondját. Mindent nekem köszönhet. Nélkülem éhen halt volna az utcán — erősködött.

Erre már kijött a sodrából az indiai úr is. Ami azt illeti, kényelmesebben halhatott volna éhen az utcán, mint az ön .padlásán!

Crewe kapitány rám bízta Sarát. Nálam a helye, míg nagykorú nem lesz — próbált tovább érvelni Miss Minchin, — Lehet újra lakosztálybérlő nálam. De nem hagyhatja el az intézetet Ha kell, a törvény majd közbelép az én oldalamon.

Ugyan, ugyan, Miss Minchin! — avatkozott közbe Carmichael úr. - A

törvénynek esze ágában sincs ilyet tenni. Ha Sara maga vissza kívánna térni az intézetbe, Carrisford úr bizonyára nem mondana nemet. De ebben a kérdésben Sarának kell döntenie.

Akkor Sarához fordulok — mondta Miss Minchin, kicsit feszengve. - Talán nem kényeztettek mindig el, de te tudod, mennyire elégedett volt édesapád az előmeneteleddel. És én... izé... mindig nagyon szerettelek.

Sara rászzegezte szürkészöld szemét. Azzal a nyugodt, tiszta pillantással, amely mindig is felingerelte Miss Minchint.

Igazán, Miss Minchin? Ezt nem vettem észre.

Miss Minchin elvörösödött és

felpattant.

Észre kellett volna vened! — emelte fel a hangját. — Fájdalom, a gyerekek nem szokták tudni, mi jó nekik, mi nem. Améliával együtt mindig azt hangoztattam: te vagy az iskola legokosabb növendéke. Tartozol azzal édesapád emlékének, hogy haza gyere velem.

Maga nagyon is jól tudja, Miss Minchin, miért nem akarok magával hazamenni — felelte Sara. — Nagyon is jól tudja!

Miss Minchin a haja tövéig elpirult. Arca eltorzult a dühtől.

Akkor sosem találkozhatsz többé a barátnőiddel — sziszegte. Lesz rá gondom, hogy Ermengarde és Lottie...

Carmichael úr udvariasan, de határozottan leintette Miss Minchint.

Már megbocsásson, de Sara azzal találkozik a jövőben, akivel akar. Barátnői szülei nem fogják visszautasítani a meghívást és a kislányok igenis meg fogják látogatni őt gyámja házában. Carrisford úrnak les/erre is gondja.

Mi tagadás, Miss Minchin ezen a ponton feladta a játszmát. Ez még rosszabb volt, mint egy indulatos, bogaras, agglegény nagybácsi, aki zokon veszi azt, ami az unokahúgával történt. Amilyen számító, anyagiás teremtés volt Miss Minchin, belátta: nincs az a szülő, aki megtiltaná gyermekének, hogy egy dúsgazdag kis örökös nővel barátkozzék.

És arra gondolni sem jó, mi történne, ha Carrisford úr elmesélné az intézet egyik-másik kliensének, milyen kegyetlenül bántak Sara Creweval.

Nehéz feladatot vállalt magára — szólt vissza az indiai úrnak, már az ajtó felé menet. — A gyermek nem igazmondó és hálátlan. Gondolom — vetette oda gúnyosan Sarának — most végre megint hercegnőnek érzed magad.

Sara lesütötte a szemét és kicsit elpirult, mert attól tartott, idegenek fülében különösen csenghet ez az ő kedvenc gondolata. — Én... igyekeztem mindig annak mutatkozni — felelte elfúló hangon, még akkor is, amikor a legjobban éheztem és fáztam, igyekeztem eszerint viselkedni...

No, ezután nem kell annyira igyekezned — vélte epésen Miss Minchin, mialatt Ram Dasz mély meghajlás kíséretében kitárta előtte az ajtót.

Dúltan hazatért és rögtön Miss Améliáért küldött. A délután hátralevő részét a fogadószobában töltötték kettesben, kulcsra zárt ajtó mögött, és mi tagadás, szegény Miss Amelia keserves perceket élt át. Sok könnyet ontott, sokat törölgette a szemét. Szerencsétlen megjegyzései egyike után a nővére majd leharapta a fejét, hanem ennek váratlan és szokatlan következménye lett.

Én nem vagyok olyan okos, mint te — hüppögött Miss Amelia, és félek bármit megmondani neked, mert mindjárt

megharagszol. Talán jobbat tenne az iskolának is, nekünk is, ha bátrabb lennék. Megvallom, sokszor elgondoltam, kár, hogy olyan szigorúan bánysz Sara Creweval, hogy nem adsz rá jobb és melegebb ruhát. Tudtam, túlságosan kemény munkál követelsz meg tőle korához képest, tudtam, sokszor nyelte az éhkoppot...

Ne merj ilyeneket mondani! — fortyant fel Miss Minchin.

Magam sem tudom, mi ütött belém — válaszolta halálmegvető bátorsággal Miss Amelia, de ha már benne vagyok, végigmondom, lesz, ami lesz, A gyerek okos és jó volt. Százszorosan fizette volna vissza, ha csak egy kis jóságot mutatsz iránta. De te komisz voltál

hozzá. Mert okosabb nálad, és emiatt kezdettől nem szenvedheted. Átlátott mindkettőnkön...

Amelia! — kapkodott levegő után magából kikelt nővére. Lerítt fő la: a legszívesebben felpofozná hűgát, és leverné a sapkáját, ahogy ezt Beckyvel szokta tenni.

De Miss Amelia már úgy belejött az igazmondásba és annyira erőt vett rajta a hisztéria, hogy rendíthetetlenül folytatta:

Igenis, átlátott rajtunk! Mind a kettőnkön! — kiáltotta. — Tudta, hogy te keményszívű, számító, pénzsóvár nő vagy, én meg gyáva és ostoba, s mindketten elég közönségesek és alantas lelkűek ahhoz, hogy térden csússzunk a

pénze előtt, ameddig volt pénze, majd kegyetlenül bánjunk vele, amikor a pénzét elvesztette — pedig ő akkor is úgy viselkedett, mint egy kis hercegnő, amikor koldusszegény lett. Igenis úgy, éppen úgy, mint egy igazi, vérbeli kis hercegnő! — Tovább nem bírta szegény teremtés, hisztérikus rohamot kapott, sírt és nevetett egyszerre, és előre-hátra himbálta magát. Miss Minchin riadtan bámulta a hűgát.

Most aztán itt van, elvesztetted, más iskola fogja megkaparintani Öt és a pénzét, és ha olyan lenne, mint más, vele egykorú gyerek, mindenkinek elmondaná, mit műveltünk vele, minden növendékünket elvesztenénk, tönkremennénk, és úgy kellene nekünk,

neked még inkább, mint nekem, mert te szívtelen nő vagy, Maria Minchin — szívtelen, önző és számító!

Miss Minchin a legszívesebben megtépte volna a húga haját, ehelyett kénytelen volt repülőszőnyegért futni meg valeriána csöppökért, és sietve kezelésbe venni Miss Ameliát, nehogy még nagyobb lármát és botrányt csapjon, és összecsődítse az egész házat görcsös, hisztérikus nevetésével és zokogásával.

Aznap este, lefekvés előtt, amikor a növendékek rendes szokásuk szerint, összegyűltek egy kis csevegésre a nagyteremben, a kandalló előtt, Ermengarde lépett be utolsónak a helyiségbe, kezében egy levél, arcán különös kifejezés. Különös, mert

Ermengarde pufók arcán egyszerre tükröződött izgatott öröm és határtalan elképedés.

Mi történt? — kérdezték többen is egyszerre.

Van valami köze a délutáni kalamajkához? tudakolta mohón Lavínia. — Délután nagy kiáltozás hallatszott Miss Minchin fogadószobájából, Miss Amelia rohamot kapott, és ágynak esett.

Ennengardeon meglátszott, még nem tért egészen magához valami nagy-nagy meglepetésből.

Levelet kaptam Sarától — mondta vontatottan, majd felmutatta a levelet, hadd lássa mindenki, milyen hosszú.

Sarától! — kiáltották mind kórusban.

Ö hol van most? — tört ki Jessieből a kérdés.

A szomszéd házban — felelte Ermengarde. — Az indiai úriembernél.

Mit beszélsz? Hol? Elküldték Sarát? Miss Minchin tud a dologról? Miért veszekedtek ma délután Miss Ameliával? Miért ír neked Sara? És mit?

Bábeli hangzavar támadt. Lottie elpityeredett. Ermengarde kereste, de nem találta a szavakat Végre kikötött annál, ami a legjobban megfogta a képzeletét.

Igenis voltak gyémántbányák, voltak!

A többiek tátott szájjal, elkerekedett szemmel hallgatták,

Igazán voltak és igaziak — sietett folytatni a magyarázkodást Ermengarde. — Valami félreértés történt, ami miatt Carrisford úr azt hitte, tönkrement...

Carrisford úr? Ki az? — süvöltötte Jessie.

Az indiai úriember. Crewe kapitány is azt hitte — és ő belehalt, Carrisford úr meg agylázba esett, elfutott, és hajszál híján ő is belehalt. Nem tudta, hol keresse Sarát. Holott a bányák telis-tele voltak gyémánttal, és a fele mindennek Saráé. Már akkor is az övé volt, amikor a padláson lakott, egyetlen barátja volt: Melkisedek, és a szakácsnő parancsolgatott neki reggeltől estig, Carrisford úr ma délután talált rá, és beköltöztette a saját házába. Sara nem

jön többé vissza ide, hercegnő lesz, inkább, mint valaha — milliószor inkább. És én meglátogatom Őt holnap délután,

Egetverő lárma, kiáltozás támadt a teremben. Ezt még Miss Minchin jelenléte sem gátolhatta volna meg. S bár a zaj akkora volt, hogy az ő szobájáig elhatolt, meg sem kísérelte a rendcsinálást. Ez után a délután után nem maradt rá ereje. Csak ült a szobájában és a falat bámulta, mialatt Miss Amelia az ágyában sírdogált. Miss Minchin tudta, a nagy hír, nem tudni hogyan, már átjutott a falon, minden szobalány és minden gyerek erről beszél lefekvésig.

És csakugyan, az intézel minden növendéke ott tolongott, nyüzsgött

Ermengarde körül a nagyteremben éjfélig. Valamiképpen megsejtették, hogy ma mindent szabad. Ermengarde közkívánatra ismételten felolvasta Sara levelét. A kislányok nem győztek betelni a levélbe foglalt történettel, amely legalább olyan csodálatos volt, mint a Sara kitalálta mesék bármelyike, és ráadásul megvolt az az elképesztő jó oldala is, hogy Sarával esett meg és a szomszéd házban lakó titokzatos indiai úrral.

Becky is végighallgatta egyszer-kétszer a levelet, aztán fellopódzott a szobájába, korábban, mint máskor. Egyedül akart maradni a gondolataival, és még egy búcsúpillantást vetni a varázslatos kis szobára.

Nem tudta, mi lesz a szoba sorsa. Bizonyára nem hagyják itt Mis Minchinnek, hanem elviszik, és a padlás megint puszta lesz és üres, mint volt. Szívből örült Sara szerencsésének, mégis gombócot érzett a torkában, és könnyek vakították el egy pillanatra, amikor felért az utolsó lépcsőfokra. Ma este nem lesz tűz, rózsaszín lámpás, vacsora, sem hercegnő, aki lámpafényben mesét olvas Beckynek — nem lesz sehol a kis hercegnő!

Feltörő zokogását leküzdve belökte a szoba ajtaját. Halk kiáltás röpönt fel az ajkáról.

Mert a lámpás bevilágította a szobát, a kályhában lobogott a tűz, az asztalon vacsora várta Beckyt. És az

asztal mellett ott állt Ram Dasz, mosolyogva.

Missie szahib soha nem feledkezik meg a barátairól — mondta. Tudatni kívánta az őt ért nagy szerencse hírét hű társával: ott a levele a tálcán. Missie szahib nem tűrhette el, hogy ezen az estén boldogtalanul hajtsa álomra a fejét, akit ő kedvel. A szahib azt parancsolja: holnap jelentkezzék nála. Maga lesz a missie szahib szobalánya. A holmikat még ma éjjel hazaszállítom a tetőn át.

Miután ezeket sugárzó arccal elmondta, könnyedén meghajolt, és nesztelenül, villámgyorsan eltűnt a padlásablakon át.

Anne

A Nagy Család gyerekszobájában

felhőtlen öröm honolt. A gyerekek álmukban sem gondolták volna, hogy ilyen gyönyörűséges lesz a közelebbi ismeretség a — kislánnyal aki-nem-koldus. Újra meg újra hallani kívánták Sara történetét. Ha az ember egy nagy, világos, jól fűtött szobában üldögél, kellemes borzongással hallja, milyen hideg volt a padlás. Ráadásul a padlás hidegsége, sivársága a gyerekek képzeletében eltörpült Melkisedek, a verebek meg a csodálatos látvány mellett, amelyben akkor van része az embernek, ha kidugja a fejét a padlásablakon.

A legszívesebben mégis annak a balul végződött „lakomának” a történetét hallgatták, meg az álomét, amelyről

kiderült: valóság. A Nagy Család több tagja is átjött ötórai teára Sarához, egy nappal azután, hogy rábukkant az indiai úr. A gyerekek lekuporodtak a szőnyegre a kandalló előtt, és Sara a maga módján előadta a történetet. Az indiai úriember hallgatta, és gyönyörködve nézte Őt. Amikor a történet végére ért, Sara felnézett rá, és a térdére tette a kezét.

Így hangzik a történet az én oldalamról — mondta. — Nem mesélnéd el a te oldaladról, Tom bácsi? — Az indiai úriember kérésére így szólította őt Sara.

Carrisford úr erre mesélni kezdett. Elmondta: beteg volt, ideges és unatkozott. Ram Dasz azzal szórakoztatta, hogy leírta az utcán arra

járókat. Egy kislány, aki sűrűn ment el a ház előtt, sűrűbben, mint bárki más, felkeltette az indiai uraság érdeklődését, részint mert amúgy is örökösen egy másik kislányon járt az esze, részint, mert Ram Dasz beszámolt a majom szökéséről és az ő látogatásáról a padlásszobában. Leírta a sivár, rideg kamrát, és arról is szólt, hogy a kislány egész magatartása arra vall: nem született konyhalánynak vagy mindenesnek. Ram Dasz ettől fogva figyelte Sara életét. Kitapasztalta, milyen könnyű a tetőn át eljutni a padlásablakig. Ez vált az egész terv kiindulópontjává.

Szahib — mondta egy szép napon Ram Dasz átsurranhatnék a tetőn, mialatt

a kislány a városban jár, és tüzet rakhatnék a kályhában. Ha aztán hazatér átázva-átfázva és jó meleg fogadja, azt fogja képzelni: egy varázsló járt ott.

Ez az ötlet annyira megtetszett Carrisford úrnak, hogy mosolyra derült máskor oly bánatos arca. Ettől Ram Dasz szárnyakat kapott. Előadta, milyen egyszerű lenne sok mást is rendbe tenni a padláson. Így alakult ki a terv, amely mindkettőjüket örömteli várakozással töltötte el, s tartalmat és célt adott Carrisford úr addig idegörlő unalomban és aggodalomban telt napjainak. A balul sikerült lakoma estéjén Ram Dasz szem és fül tanúja lett az eseményeknek. A becsempészésre szánt holmik már az ő padlásszobájában vártak a sorukra. Ram

Dasz a tetőn lapult, míg Sarát el nem nyomta az álom, majd beugrott a szobába, egy elsötétített lámpással. Segítőtársa, aki ugyancsak a tetőről nézte végig a jelenetet, egyenként beadogatta a tárgyakat, Ram Dasz pedig elrendezte odabent valamennyit. Ha Sara egyet moccan álomban, Ram Dasz a padlóra vetette magát, és eltakarta a lámpást.

Úgy örülök annak, hogy éppen te voltál a barátom — sóhajtott boldogan Sara.

De még milyen jó barátai lettek ők ketten egymásnak! Csodálatosan összeillettek. Carrisford úr úgy szerette Sarát, ahogy eddig soha senkit életében. Carmichael úr jóslata bevált: az indiai úriembert mintha kicserélték volna, alig

egy hónap leforgása alatt. Az unalmat hírből sem ismerte többé, olyan szórakoztatóvá és érdekessé lett Sara mellett az élete. Még a vagyonával is megbékélt. Eddig tehernek érezte, most örült neki, Sara kedvéért. Nagy gyönyörűséggel játszotta el újra meg újra a varázsló szerepét. Hol csodálatos virágokkal lepte meg Sarát, hol a párnája alá dugott meglepetésül szolgáló, csinos kis csomagokat, és egy este, amikor kettesben töltötték otthon az estét, egyszerre súlyos mancsok kaparászása hangzott fel az ajtó előtt. Sara sietett ajtót nyitni, s lám, egy pompás vadászkutya állt odakint, nyakán eg>? aranybetűs ezüst nyakörv, a következő felirattal. „Borisz vagyok.

Sara hercegnőt szolgálom."

Az indiai úriember legjobban azt szerette hallani, hogy is volt az a toprongyos kis hercegnővel. Pompás délutánokat múltak el a Nagy Család tagjaival vagy Lottieval és Ermengardedal. De a kettesben beszélgetéssel vagy olvasással eltöltött óráknak is megvolt a maguk sajátos varázsa

Egy ilyen estén azt vette észre Carrisford ur, amikor felnézett a könyvéből, hogy Sara már egy ideje mozdulatlanul ül, és a tűzbe bámul,

Mit képzelsz most, Sara? — kérdezte. Sara feléje fordította kipirult arcát,

Csakugyan elképzelttem valamit.

Azt az éhes napot idéztem fel, amelyen azzal a gyerekekkel találkoztam.

Hisz sok éhes napod volt — az indiai úriember hangja kissé szomorkásán csengett. — Melyikre gondolsz?

Erről eddig elfelejtettem szólni — felelte Sara. — Az a nap volt, amelyen álmaim valóra váltak.

És elmondta a sárban-latyakban talált négy pennys, a pékbolt meg a hála is éhesebb kisgyerek és a forró lepények történetét. Nagyon egyszerűen, kevés szóval, az indiai úriember mégis szükségét érezte, hogy keze mögé rejtse arcát, és merőn nézze a szőnyeget.

És el is képzeltem valamit, amit szívesen végbevinnék, ha lehet ezzel

fejezte be a szavait Sara,

Ugyan mit? — kérdezte halkan Carrisford úr. — Hercegnő, mindent megtehetsz, amit kívánsz.

Azon gondolkodtam — mondta Sara habozva, te ugye mindig azt mondod, sok pénzem van — ezért azt gondoltam, talán meglátogathatnám a péknét és arra kérhetném: ha éhező gyerekek telepszik a bolt előtti lépcsőre és bekukucskál az ablakon, hívja be és lakassa jól, a számlát pedig küldje el nekem. Ez keresztülvihető?

Akár holnap reggel, ha akarod — felelte az indiai úr.

Köszönöm — mosolygott rá Sara. — Tudod, én a saját bőrömön tanultam meg, mi az: éhezni, annyira, hogy az

ember már nem képes azt sem képzelni:
nem éhes.

Igen, drágaságom, igen, ezt kell
tennünk! És próbáld elfelejteni azokat a
szörnyű napokat! Ülj ide mellém, a
zsámolyra, és arra gondolj: te hercegnő
vagy!

Az! — kacagott fel Sara. — És
mint ilyen, lepényt és kenyeret szórok ki
a nép közé. — Fürgén áttelepedett a
zsámolyra. Az indiai úriember (aki
olykor megengedte, hogy Sara így
szólítsa) a térdére vonta a kislány fekete
fürtös fejecskéjét és megcirógatta.

Másnap reggel, amikor Miss
Minchin kitekintett az ablakán, olyan
látványban volt része, amelytől
mélységesen elkedvetlenedett. Az indiai

úriember pompás lovak vontá hintaja a szomszéd ház kapuja elé hajtott. Tulajdonosa egy drága, puha prémekbe burkolt kis alak társaságában éppen abban a percben lépkedett le a lépcsőkön. A kis alak ismerős volt, régmúlt napokra emlékeztette Miss Minchint. És mögötte egy másik, nem kevésbé ismerős alak lépdelt — az Ő látása még jobban felbosszantotta Miss Minchint. Becky, a boldog kis belső szobalány kísérte úrnőjét, takarókat és egyebeket cipelve a hintóhoz. Becky arca máris szépen kigömbölyödött és megszínesedett.

Nem sokkal később a hintó megállt a pékbolt előtt. Utasai kiszálltak, furcsa mód éppen akkor, amikor a pékné egy

frissen sült lepénnyel teli tepsit rakott ki a bolt kirakatába.

Sara belépett a boltba. Az asszony hátrapillantott, és a lepényeket otthagyva a pult mögé állt. Kis ideig a szokottnál jóval figyelmesebben vizsgálgatta Sarát, aztán felderült nyájas arca

Esküdni mernék, hogy ismerem, kisasszony — mondta. — Mégis...

Hogyne ismerne! Egyszer hat lepényt adott nekem négy pennyért - felelte Sara.

És a kisasszony ötöt odaajándékozott annak a koldusgyereknek vágott a szavába a pékné. — Azóta sem felejtettem el azt a napot. — Az indiai úriemberhez fordult, és így folytatta; — Elnézést kérek, uram,

de titka madár az olyan fiatal, akinek így esik meg a szíve egy másik éhezőn. Nem lehet elfelejteni. Ne vegye zokon, kisasszony — mondta megint Sarának, de most rózsásabb az arca... és sokkal jobban fest, mint aznap...

Jobban is vagyok, köszönöm. És sokkal boldogabb. Azért jöttem, hogy megkérjem valamire — hajolt a pult fölé Sara.

Engem, kisasszony? — boldog mosoly ült ki a pékné arcára. — Isten áldja meg, ugyan mit tehetek én a kisasszonyért?

Sara ekkor előadta a keserves téli napokra, az éhező árvákra és a forró lepényekre vonatkozó tervét. Az asszony figyelmesen és meglepetten hallgatta.

Kész örömmel megteszem, drága lelkem — mondta végül. — Én, ugye, a munkámból élek, nem engedhetek meg magamnak akármit, és nagyon sok mindenfelé a baj meg a nyomorúság, de engedelmével el kell mondanom: sok, sok kenyérdarabkát osztottam szét azóta az esős délután óta, egyes-egyedül csak a kisasszonyra gondolva. Hogy mennyire átázott, hogy didergett, milyen éhes volt, és mégis, úgy adta oda a lepényeit, mintha igazi hercegnő lenne.

Az indiai úriember önkéntelenül elmosolyodott erre a szóra, ahogy Sara is, mert eszébe jutott, mivel biztatta önmagát, mialatt a forró lepényeket sorra odarakta annak a félholt kisgyereknek a rongyaira.

Lerítt róla, hogy rettenetesen éhes — magyarázta Sara a péknének.

Még nálam is sokkal éhesebb.

Majd éhen halt — bólított a pékné.

— Sokszor elmondta nekem azóta: mialatt ott ült a nedves kövön, úgy érezte, mintha egy farkas marcangolná szét a gyomrát.

Hát azóta is látta öt? — kiáltott fe!

Sara. — Tudja, hol van?

Hogyne tudnám! — mosolygott még szélesebben a pékné, mint az imént. — Itt van, a hátsó kis szobában, kisasszony, vagy egy hónapja. És igazán jó és engedelmes lányka, máris jó hasznát veszem a boltban is, a konyhán is, pedig hát ki gondolná azt róla, azok után, hogy úgy élt szegényke, ahogy élt!

A hátsó kis szoba ajtajához lépett és beszólt. A következő percben megjelent egy lányka, és a pékné nyomában a pulthoz lépett. Tiszta, rendes ruhában volt, az arcáról könnyű volt leolvasni: régóta nem éheznek már. Félénk volt, de az arca kedves, mióta eltűnt a szeméből az a vad pillantás. Rögtön ráismert Sarára, és úgy nézte, mintha nem bírna betelni a látásával.

Előbb csak azt mondtam neki, nézzen be hozzám, ha megéheznek, aztán rábíztam ezt-azt. Láttam: készséges, derék kis teremtés, és megkedveltem. Addig-addig, hogy helyet és otthont adtam neki, és nem bántam meg, mert szorgalmas és segítőkész, és olyan hálás, amilyen csak lehet egy lány. Annenak

hívják. Más neve nincs.

A gyerek csak állt és nézett. Sara kiszabadította kis kezét a muffból, és átnyújtotta a pulton. Anne megszorította a felé nyújtott kezét, és a tekintetük egymásba kapcsolódott.

Annyira örülök! — mondta Sara. — És az jutott az eszembe, Mrs. Brown talán megengedné, hogy te legyél az, aki a gyerekek közt kiosztja a forró lepényt meg a kenyeret. Ugye szívesen vállalnád? Hisz te is jól tudod, mi az éhség!

Szívesen, kisasszony — felelte Anne.

Sara valamiképpen érezte, a gyerek megértette őt, noha alig szólt, csak állt és nézte Sarát; még akkor is utánanézett,

amikor Sara az indiai úriember oldalán kilépett a boltból, felszállt a hintóba és az elhajtott vele.

Utószó

A padlásszoba kis hercegnője. Sara Crewe teljes története

Vajon hányan ébrednek rá, mennyivel több van minden történetben, mint amennyi megíródik — milyen sok részletről nem esik szó — mennyivel több esemény zajlott le a valóságban, mint a könyvben, amelyet a kezünkben tartunk és elolvassunk? A történetekkel is úgy van az ember, mint a levelekkel. Megírja, és utána eszébe jut mindaz, amit kifelejtett. „O, miért is nem írtam meg nekik ezt meg azt?” — mondja. Amikor regényt írunk, annyit mondunk

el, amennyi éppen akkor az eszünkbe jut, hisz' ha mindazt elmesélnénk, ami a valóságban megtörtént, soha nem jutnánk a regény végére. Minden regény sorai között és mögött meghúzódik egy második regény, de ezt soha senki nem hallja, és megsejteni is csak azok sejtik meg, akiknek erős oldala a sejtés. Megeshet, hogy a szerző maga mit sem tud erről a második regényről, de olykor mégis tud róla, és leghőbb vágya: újraírni a történetet.

Amikor először írtam meg Sara Crewe történetét, sejtettem, hogy sokkal több történhetett Miss Minchin házában, mint amennyire én magam akkor, idő híján, rájöhettem. Tudtam, persze, hogy fejezetek egész sorának kellett ott lennie,

tele akkoriban megesett dolgokkal, és amikor színpadra írtam át — ugyanazon címen — a regényt, három felvonásra való új anyagot találtam. A legérdekesebb az a felfedezésem volt, hogy több intézeti kislány nevét addig meg sem említettem. Holott a kis Lottie igazán mulatságos kis teremtés, ahogy az örökké éhes kis konyhalány is, Sara csodálója és barátnője. Ermengarde is sokkal szórakoztatóbbnak látszott, mint első pillantásra. Olyan dolgok történtek a padlásszobácskában, amelyre első regényem nem is célzott. Volt például egy Melkisedek nevű úr, Sara bizalmas barátja, akit nem lett volna szabad kihagynom a regényből ha idejében előbújt volna. O is, Becky is, Lottie is

Miss Minchin házában élt, s én fel nem foghatom, miért nem jelentkeztek nálam előbb. Valóságosak voltak, akár csak Sara és igazán nem szép tőlük, hogy nem léptek idejében elő a regény árnyékvilágából és nem mondták: „Itt vagyok! Mesélj rólam is!” De ez az ő hibájuk, nem az enyém. Úgy illenék, hogy annak a történetnek, amelyet az ember ír, minden szereplője a kezdet kezdetén előálljon, vállon veregesse a szerzőt és rászóljon: „Hé, hát velem mi lesz?” Ha ezt elmulasztják, ez az Ő lelkükön szárad. Ok voltak lusták és tunyák! Miután „A padlásszoba kis hercegnőjét” bemutatták New Yorkban, a színdarabot rengeteg gyerek megnézte, és mind megszerette Beckyt, Lottiet és

Melkisedeket, kiadóm azt kérdezte tőlem, nem írnám-e meg újra Sara történetét, beletéve mindazokat az eseményeket és személyeket, amelyek korábban kimaradtak. Én nekiálltam, írás közben rájöttem, rengeteg olyan dolog van, ami még a színdarabba se került bele, és mindent, amit csak felfedeztem, beleírtam „A padlásszoba kis hercegnője” új, teljes változatába.